

Lietuvos žuvininkystės produktų gamintojų asociacija

J.a.k. 141045128, Nemuno g. 40B, Klaipėda, tel. Nr. 868753859, el. p. lfpasoc@gmail.com

Klaipėdo žvejybos įmonių asociacija "Jūros žvejys"

J.a.k. 302458558, Nemuno g. 40B, Klaipėda, tel. Nr. 869918195, el. p. info@senoijbaltija.lt

Lietuvos Respublikos Ministrui Pirmininkui
Sauliui Skverneliui

2019-01-17

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministrui
Giedriui Surpliui

Dėl Lietuvos Respublikos žuvininkystės įstatymo projekto Nr. XIII P-249

Gerb. Ministre Pirmininke,

2018-12-14 raštu kreipėmės į Jus prašydami kuo greičiau Lietuvos Respublikos Seimui pateikti svarstyti Lietuvos Respublikos žuvininkystės įstatymo projektą Nr. XIII P-249, kad skirstant žvejybos galimybes nuo 2020 m. žvejybos teisės būtų skirstomos sąžiningai, užtikrinant viso sektoriaus, o ne tik dviejų ūkio subjektų, turinčių išskirtines sąlygas, ilgalaikį pelningumą.

Atsakydama į mūsų kreipimąsi Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija (toliau- ŽŪM) nurodė, kad įstatymo projekto Seimui svarstyti neteiks, kadangi Europos Sąjungos Teisingumo Teismas (toliau- ESTT) sprendimu byloje Nr. C-540/16 nustatė, neva Žuvininkystės įstatyme nustatytas aukciono mechanizmas ir vienam ūkio subjektui nustatyta 40 % žvejybos galimybių Baltijos jūroje riba paneigia visišką rinkos uždarymą, toks žvejybos galimybių skirstymo metodas nepažeidžia Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau- Chartija) 16 straipsniu užtikrinamos laisvės. Be to, Žuvininkystės įstatymas, pasak ŽŪM interpretacijos, nepažeidžia vienodo požiūrio principo, Chartijos 20 straipsniu garantuojamų ūkio subjektų teisių, atitinka Bendrosios žuvininkystės politikos nuostatas.

Atkreipiame Jūsų dėmesį, kad ŽŪM neteisingai interpretuoja ESTT sprendimo išvadas ir nepagrįstai atsisako teikti Seimui svarstyti Žuvininkystės įstatymo projektą, kuriam Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2017 m. liepos 5 d. nutarimu Nr. 568 "Dėl Lietuvos Respublikos žuvininkystės įstatymo Nr. VIII-1756 17² straipsnio papildymo ir 17⁵ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII P-249" iš esmės yra pritarta.

Savo ruožtu, toks ŽŪM neveikimas užkerta kelią Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. gruodžio 13 d. nutarimu Nr. XIII-82 "Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos" (toliau- Vyriausybės programa), vykdymui.

Pagal Vyriausybės programos 105 p. nuostatas, Lietuvos Respublikos Vyriausybė įsipareigojo imtis sektoriaus pertvarkos, kuri be kita ko apima įsipareigojimas parengti ir pateikti Lietuvos Respublikos žuvininkystės įstatymo pakeitimo įstatymo projektą, suderinti žvejybos pajėgumus su žvejybos galimybėmis ir taip užtikrinti kiekvieno laivyno segmento ilgalaikį pelningumą, nustatyti skaidrius ir objektyvius žvejybos galimybių skirstymo kriterijus, kurie leistų deramai atsižvelgti į aplinkosaugos, socialinės ir ekonominės sanglaudos ir darnios plėtros poreikius (Vyriausybės programos 105.4. p.).

Deja, Vyriausybės įsipareigojimai žuvininkystės sektoriui iki šiol nėra įvykdyti, situacija, kurios sureguliuavimui buvo suformuoti Vyriausybės programos 105.4. p. įsipareigojimai, liko nepakitusi, nuo 2013 m. žvejams itin aktualių žuvų rūšių (strimelių ir šprotų) žvejybos galimybės yra sukoncentruotos dviejų susijusių ūkio subjektų, sugebėjusių apeiti įstatymų leidėjo valią riboti vieno asmens turimų žvejybos galimybių apimtį iki 40 %, rankose, o ydingas ESTT sprendimo išvadų interpretavimas sukuria terpę tolesniam neveikimui ir tokios ydingos situacijos toleravimui.

Priešingai, nei teigiama ŽŪM rašte, ESTT prejudiciniu sprendimu byloje Nr. C-540/16 nėra konstatuota, jog Žuvininkystės įstatymo nuostata, įtvirtinanti ribojimą vienam ūkio subjektui gauti daugiau kaip 40 % vienos rūšies žuvų žvejybos galimybių, užtikrina sąžiningą konkurenciją, veiklos laisvę, ilgalaikį visų žuvininkystės sektoriaus įmonių pelningumą. Akcentuojama, kad ESTT prejudiciniu sprendimu byloje Nr. C-540/16 apskritai nebuvo sprendžiamas klausimas, ar ribojimas vienam ūkio subjektui gauti daugiau nei 40 % vienos rūšies žuvų žvejybos galimybių užtikrina sąžiningą konkurenciją, Chartijos 16 (laisvė užsiimti verslu) ir 20 (vienodo požiūrio principas) straipsniuose įtvirtintų teisių apsaugą. Prejudiciniu klausimu buvo klausiama, ar žvejybos galimybių skirstymas remiantis istoriniais duomenimis yra objektyvus? Ar šio metodo nulemti konkurencijos ribojimai yra suderinami su Europos Sąjungos teise? Ar nevienodų sąlygų gauti žvejybos galimybes ūkio subjektams nustatymas nepažeidžia Chartijos 16 ir 20 straipsniuose įtvirtintų teisių?

ESTT sprendimu byloje Nr. C-540/16 konstatavo šias aplinkybes:

- Nors žvejybos galimybių paskirstymo metodas, grindžiamas ankstesnių duomenų apie sužvejotus kiekius kriterijumi, atitinka Reglamento Nr. 1380/2013 17 straipsnyje nustatytus skaidrumo ir objektyvumo reikalavimus (31 p.), tačiau šio metodo taikymas gali pakenkti neistorinių ūkio subjektų laisvei užsiimti verslu, apribodamas jų teisę vykdyti veiklą atitinkamoje rinkoje, ir, antra, lemti nepateisinamą skirtingą požiūrį į įvairių tipų ūkio subjektus (33 p.), todėl tokie ribojimai turi būti proporcingi ir gali būti taikomi tik tuomet, jei jie yra būtini (36 p.);
- Žuvininkystės įstatyme įtvirtintas aukciono mechanizmas, leidžiantis neistoriniams ūkio subjektams gauti nepaskirstytų žvejybos galimybių dalį, taip pat ribojimas vienam ūkio subjektui gauti daugiau nei 40 % vienos rūšies žuvų žvejybos galimybių, leidžia apsisaugoti nuo Chartijos 16 straipsnio pažeidimo (38 p.).

Taigi, ESTT konstatavo, kad žvejybos galimybių paskirstymo metodas, grindžiamas ankstesnių duomenų apie sužvejotus kiekius kriterijumi, Chartijos 16 straipsnio (laisvė užsiimti verslu) nepažeidžia tik todėl, kad taikomi kiti metodai konkurencijai užtikrinti- aukciono mechanizmas, monopolijos ribojimas. Antra vertus, ar ribojimas vienam ūkio subjektui gauti ne daugiau, kaip 40 % vienos rūšies žuvų žvejybos galimybių, yra pakankamas, ar ši riba yra pagrįsta, telsinga, atitinka konkrečios valstybės sektoriaus poreikius, ESTT neanalizavo.

Bet kuriuo atveju, ESTT akcentavimas, kad vienas ūkio subjektas negali turėti daugiau kaip 40 % vienos rūšies žuvų žvejybos galimybių (38 p., 52 p.), atskleidžia ESTT vertinimą (prielaidą), jog likusioji žvejybos galimybių dalis skirstoma kitiems ūkio subjektams, o tai leidžia užtikrinti sąžiningą konkuravimą ir užkerta kelią monopolijai. Tuo tarpu faktinė situacija Lietuvoje yra kitokia, kadangi didžioji dalis strimelių ir šprotų žvejybos galimybių yra sutelktos atskyrimo būdu įsteigtų ir toliau bendrai valdomų dviejų ūkio subjektų UAB "Banginis" ir UAB "Baltijos šprotai" rankose (2017-2019 m. jiems kartu atitinkamai skirta 65,034 proc. šprotų ir 60,425 proc. strimelių žvejybos galimybių, kai tuo tarpu likusioms 13 žvejybos įmonių tenka apie 30 proc. šprotų (5 proc. lieka rezerve) ir 26,575 proc. strimelių (13 proc. lieka rezerve) žvejybos galimybių procentų). Mūsų žiniomis, Europos

Sąjungos valstybėse aplink Baltijos jūrą didžiausia taikoma teisė į žvejybos galimybes vienam ūkio subjektui yra iki 10 proc., kas reiškia, kad ES valstybių narių praktikoje būtent toks ribojimas vertinamas kaip užtikrinantis ekonomiškai perspektyvų ir konkurencingą žvejybos sektorių.

Taigi, ŽŪM rašte, kuriuo atsisakyta teikti Žuvininkystės įstatymo projektą Nr. XIII-249 svarstyti Seimui, yra išdėstytos neteisingos ESTT sprendimo interpretacijos, atrinkti selektyvūs teiginiai iškraipant visų išvadų esmę. Dėl nurodytų priežasčių manome, kad ŽŪM atsisakymas teikti įstatymo projektą svarstymui yra nepagrįstas.

Lietuvos Respublikai skiriamos žvejybos galimybės yra valstybės turtas, taigi įstatymų leidėjas, įtvirtindamas šio valstybės turto skirstymo (perleidimo) privatiems verslo subjektams taisykles, privalo užtikrinti maksimalius teisingumo, protingumo, skaidrumo ir sąžiningumo standartus, užtikrinti sąžiningą konkurenciją ir užkirsti kelią diskriminavimui bei rinkos monopolizavimui.

Šio tikslo buvo siekiama įtvirtinant ribojimą vienam ūkio subjektui turėti ne daugiau kaip 40 procentų Lietuvos Respublikai skiriamų žvejybos galimybių. Įstatymų leidėjo valia, nustatant tokį ribojimą, buvo užtikrinti verslinės žvejybos rinkoje veikiančių ūkio subjektų sąžiningą konkurenciją, užkirsti kelią rinkos monopolizavimui, užtikrinti, kad rinka nebus sutelkta vieno ūkio subjekto rankose, tačiau žuvininkystės sektoriuje veikiantis ūkio subjektas (UAB "Banginis") sugebėjo šį ribojimą apeiti atskirdamas naują bendrovę (UAB "Baltijos šprotai"). Būtent dėl to, įstatymų leidėjui turi būti pateiktas Žuvininkystės įstatymo pakeitimo projektas ir sudarytos sąlygos įtvirtinti tą valią, kurios buvo siekiama numatant minėtą ribojimą.

Išdėstytų argumentų ir aplinkybių kontekste yra būtina akcentuoti žuvininkystės sektorių monopolizavusių UAB "Banginis" ir UAB "Baltijos šprotai" sąsają ir atskleisti šių bendrovių veiklos metodus, siekiant apeiti įstatymų leidėjo valią bei išlaikyti turimą rinkos dalį:

- UAB "Banginis" vadovas Algirdas Aušra viename iš vykstančių teisminių procesų yra paaiškinęs, kad atskyrimo procedūras inicijavo būtent siekdamas išsaugoti turimas žvejybos galimybes, pripažino, kad UAB "Banginis" ir UAB "Baltijos šprotai" derina savo veiksmus, pripažino, kad atskirtą UAB "Baltijos šprotai" tariamai perleido savo tetos vyrui A. Šiaudvyčiui, kuris yra paskirtas įmonės direktoriumi.
- Kad UAB "Banginis" ir UAB "Baltijos šprotai" yra susiję subjektai, kurie veikia išvien, kurie derina savo veiksmus, siekia ir toliau išsaugoti didžiąją dalį Lietuvos Respublikai skiriamų žvejybos galimybių patvirtina ir faktas, kad tą pačią dieną, t.y. 2016-12-16, abi bendrovės parengė identišką atskyrimo sąlygas, pagal kurias turėjo atsirasti dar dvi bendrovės- UAB "Šiaurinė žvejyba" ir UAB "Baltijos žvejyba" (informacija apie tai yra išviešinta VĮ Registrų centro Juridinių asmenų registre). Toks elgesys buvo UAB "Banginis" ir UAB "Baltijos šprotai" reakcija į pateiktą Žuvininkystės įstatymo projektą, numatantį ribojimą vienam ūkio subjektui turėti ne daugiau, kaip 20 procentų Lietuvai skiriamų žvejybos galimybių. Nurodytas aplinkybes Algirdas Aušra pripažino taip pat viename iš vykstančių teisminių procesų.
- UAB "Baltijos šprotai" buveinė yra įregistruota UAB "Banginis" direktoriaus Algirdo Aušros gyvenamajame name, adresu Kuosų g. 5, Klaipėda. Tuo tarpu po atskyrimo nuo UAB "Baltijos šprotai" numatytos įkurti UAB "Šiaurinė žvejyba" buveinė registruota UAB "Banginis" direktoriaus Algirdo Aušros pavaduotojos Erikos Lapaitės- Bružienės gyvenamajame name, adresu Durpių g. 7 Derceklių k., Klaipėdos raj.
- UAB "Banginis" administracinėje byloje Nr. A-376-502/2018 dengė abiejų bendrovių teisinių paslaugų išlaidas.

- Taigi, nurodytos aplinkybės patvirtina, kad abi bendrovės yra susiję, valdomos tų pačių asmenų, atskyrimas buvo formalus veiksmas, kurio tikslas buvo vienintelis- apeiti įstatymo nustatytą ribojimą vienam ūkio subjektui turėti ne daugiau kaip 40 procentų Lietuvos Respublikai skiriamų žvejybos galimybių.
- Tai reiškia, kad Žuvininkystės įstatymo 17⁵ str. 4 d. įtvirtintas ir ESTT akcentuotas ribojimas, turintis užtikrinti sąžiningą konkurenciją žuvininkystės sektoriuje, šiai dienai yra neveikiantis.

Primename, kad pagal 2013 gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento Nr. 1380/2013 dėl bendros žuvininkystės politikos 2 straipsnio 5 dalį vykdant bendrą žuvininkystės politiką visų pirma padedama užtikrinti tinkamą pragyvenimo lygį nuo žvejybos veiklos priklausomiems asmenims, atsižvelgiant į priekrantės žvejybą ir socialinius bei ekonominius aspektus. Taip pat turi būti sudaromos sąlygos ekonomiškai perspektyviam ir konkurencingam žvejybos sektoriui, numatomos priemonės, kuriomis siekiama pritaikyti laivynų žvejybos pajėgumus prie žvejybos galimybių lygių, siekiant turėti ekonomiškai gyvybingus laivynus nepereikvojančią jūrų biologinių išteklių.

Remdamiesi išdėstytais argumentais, pakartotinai prašome, kuo skubiau Lietuvos Respublikos Seimui pateikti svarstyti Lietuvos Respublikos žuvininkystės įstatymo projektą Nr. XIII P-249, kad skirstant žvejybos galimybes nuo 2020 m. žvejybos teisės būtų skirstomos sąžiningai, užtikrinant viso sektoriaus, o ne tik dviejų susijusių ūkio subjektų, turinčių išskirtines sąlygas, ilgalaikį pelningumą.

Pridedama:

1. Nekilnojamojo turto registro centrinio duomenų banko išrašas – 2vnt.
2. 2016 m. LR žemės ūkio ministro įsakymas, patvirtinantis E. Lapaitės-Bružienės pareigas UAB „Banginis“.
3. 2018-12-11 UAB „Banginis“ ir UAB „Baltijos šprotai“ prašymas atlyginti teismo išlaidas
4. 2018-09- Teisingumo ministerijos raštas Dėl žuvininkystės įstatymo taikymo.
5. LR žemės ūkio ministerijos atsakymas Dėl žuvininkystės įstatymo pakeitimo projekto

Pagarbiai,
Lietuvos žuvininkystės produktų
Gamintojų asociacijos pirmininkas Alfonsas Bargaila

Klaipėdos žvejybos įmonių asociacijos
„Jūros žvejys“ pirmininkas Artūras Maželis

Lietuvos žuvininkystės produktų gamintojų asociacija
J.a.k. 141045128, Nemuno g. 40B, Klaipėda, tel. Nr. 868753859, el. p. lfpasoc@gmail.com

Klaipėdo žvejybos įmonių asociacija "Jūros žvejys"
J.a.k. 302458558, Nemuno g. 40B, Klaipėda, tel. Nr. 869918195, el. p. info@senojibaltija.lt

LR Vyriausybei

2019-02-07

Lietuvos Respublikos Ministrui Pirmininkui
Sauliui Skverneliui

Lietuvos Respublikos Aplinkos ministrui

Lietuvos Respublikos Energetikos ministrui
Žygimantui Vaičiūnui

Lietuvos Respublikos Finansų ministrui
Viliui Šapokai

Lietuvos Respublikos Krašto apsaugos ministrui
Raimundui Karobliui

Lietuvos Respublikos Kultūros ministrui
Mindaugui Kvietkauskui

Lietuvos Respublikos Socialinės apsaugos ir darbo ministrui
Linui Kukuraičiui

Lietuvos Respublikos Susisiekimo ministrui
Rolui Masiuliui

Lietuvos Respublikos Sveikatos apsaugos ministrui
Aurelijui Verygai

Lietuvos Respublikos Švietimo, mokslo ir kultūros ministrui
Algirdui Monkevičiui

Lietuvos Respublikos Teisingumo ministrui
Elvinui Jankevičiui

Lietuvos Respublikos Ekonomikos ir inovacijų ministrui
Virginijui Sinkevičiui

Lietuvos Respublikos Užsienio reikalų ministrui
Linui Linkevičiui

Lietuvos Respublikos Vidaus reikalų ministrui
Eimučiui Misiūnui

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministrui
Giedriui Surpliui

Dėl Lietuvos Respublikos žuvininkystės įstatymo projekto Nr. 19-846

2019 m. sausio 25 d. LR Seimo teisės aktų informacinėje sistemoje buvo patalpintas LR Žuvininkystės įstatymo projektas Nr. 19-846, kuris turėjo būti pateiktas dar 2017 m.

2017 m. liepos 05 d. Lietuvos Respublikos vyriausybės posėdyje buvo **priimtas** nutarimas Nr. 568 „Dėl LR žuvininkystės įstatymo 17² straipsnio papildymo ir 17⁵ straipsnio

pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-P-249“ (toliau – Įstatymo projekto). Iš esmės buvo pritarta pateiktam Įstatymo projektui, pagal kurį *Vienas ūkio subjektas, įskaitant su juo susijusius ūkio subjektus, kaip numatyta šio įstatymo 14¹ straipsnio 12–19 dalyse, gali turėti ne daugiau kaip 20 procentų teisę į Lietuvos Respublikai nustatytą tam tikros rūšies žuvų žvejybos galimybes jūrų vandenyse.* LR Vyriausybės nutarimas buvo priimtas siekiant tinkamai įgyvendinti septynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. gruodžio 13 d. nutarimu Nr. XIII-82 "Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos", 105.4 papunktį, kuriame numatyta **subalansuoti jūrinės žvejybos pajėgumus su žvejybos galimybėmis** (kvotomis), tokiu būdu užtikrinant kiekvieno laivyno segmento ilgalaikį pelningumą.

Pagal Vyriausybės programos 105 p. nuostatas, Lietuvos Respublikos Vyriausybė įsipareigojo imtis sektoriaus pertvarkos, kuri be kita ko apima įsipareigojimas parengti ir pateikti Lietuvos Respublikos žuvininkystės įstatymo pakeitimo įstatymo projektą, suderinti žvejybos pajėgumus su žvejybos galimybėmis ir taip užtikrinti kiekvieno laivyno segmento ilgalaikį pelningumą, nustatyti skaidrius ir objektyvius žvejybos galimybių skirstymo kriterijus, kurie leistų deramai atsižvelgti į aplinkosaugos, socialinės ir ekonominės sanglaudos ir darnios plėtros poreikius (Vyriausybės programos 105.4. p.).

LR žemės ūkio ministerijos paruoštame Žuvininkystės įstatymo projekte Nr. 19-846 neteisingai aiškinamas Europos Sąjungos Teisingumo Teismo (toliau – ESTT) sprendimas. ESTT prejudiciniu sprendimu byloje Nr. C-540/16 nėra konstatuota, jog Žuvininkystės įstatymo nuostata, įtvirtinanti ribojimą vienam ūkio subjektui gauti daugiau kaip 40 % vienos rūšies žuvų žvejybos galimybių, užtikrina sąžiningą konkurenciją, veiklos laisvę, ilgalaikį visų žuvininkystės sektoriaus įmonių pelningumą. Akcentuojama, kad ESTT prejudiciniu sprendimu byloje Nr. C-540/16 apskritai nebuvo sprendžiamas klausimas, ar ribojimas vienam ūkio subjektui gauti daugiau nei 40 % vienos rūšies žuvų žvejybos galimybių užtikrina sąžiningą konkurenciją, Chartijos 16 (laisvė užsiimti verslu) ir 20 (vienodo požiūrio principas) straipsniuose įtvirtintų teisių apsaugą. Prejudiciniu klausimu buvo klausiama, ar žvejybos galimybių skirstymas remiantis istoriniais duomenimis yra objektyvus? Ar šio metodo nulemti konkurencijos ribojimai yra suderinami su Europos Sąjungos teise? Ar nevienodų sąlygų gauti žvejybos galimybes ūkio subjektams nustatymas nepažeidžia Chartijos 16 ir 20 straipsniuose įtvirtintų teisių?

ESTT konstatavo, kad žvejybos galimybių paskirstymo metodas, grindžiamas ankstesnių duomenų apie sužvejotus kiekius kriterijumi, Chartijos 16 straipsnio (laisvė užsiimti verslu) nepažeidžia tik todėl, kad taikomi kiti metodai konkurencijai užtikrinti- aukciono mechanizmas, monopolijos ribojimas. Antra vertus, ar ribojimas vienam ūkio subjektui gauti ne daugiau, kaip 40 % vienos rūšies žuvų žvejybos galimybių, yra pakankamas, ar ši riba yra pagrįsta, teisinga, atitinka konkrečios valstybės sektoriaus poreikius, ESTT neanalizavo.

Bet kuriuo atveju, ESTT akcentavimas, kad vienas ūkio subjektas negali turėti daugiau kaip 40 % vienos rūšies žuvų žvejybos galimybių (38 p., 52 p.), atskleidžia ESTT vertinimą (prielaidą), jog likusioji žvejybos galimybių dalis skirstoma kitiems ūkio subjektams, o tai leidžia užtikrinti sąžiningą konkuravimą ir užkerta kelią monopolijai. Tuo tarpu faktinė situacija Lietuvoje yra kitokia, kadangi didžioji dalis strimelių ir šprotų žvejybos galimybių yra sutelktos atskyrimo būdu įsteigtų ir toliau bendrai valdomų dviejų ūkio subjektų UAB "Banginis" ir UAB "Baltijos šprotai" rankose (2017-2019 m. jiems kartu atitinkamai skirta 65,034 proc. šprotų ir 60,425 proc. strimelių žvejybos galimybių, kai tuo tarpu likusioms 13 žvejybos įmonių tenka apie 30 proc. šprotų (6 proc. lieka rezerve) ir 26,575 proc. strimelių (13 proc. lieka rezerve) žvejybos galimybių procentų). Mūsų žiniomis, Europos Sąjungos valstybėse aplink Baltijos jūrą didžiausia taikoma teisė į žvejybos galimybes vienam ūkio subjektui yra iki 10 proc., kas reiškia, kad ES valstybių narių praktikoje būtent toks ribojimas vertinamas kaip užtikrinantis ekonomiškai perspektyvų ir konkurencingą žvejybos sektorių.

Su LR Žuvininkystės įstatymo projektu Nr. 19-846 pateiktame aiškinamajame rašte nurodoma, kad "dauguma Baltijos jūroje žvejojančių laivų seni, neekonomiški, 60 proc. įmonių yra nuostolingos", todėl žvejybos teisių koncentracijos sumažinimas iki 20 proc. (ypač tai taikoma strimelių ir šprotų kvotoms) padėtų įmonėms ekonomiškai nenaudingą ir itin sumažėjusią menkių žvejybą kompensuoti žvejojant strimėles ir šprotus.

Norime atkreipti dėmesį, kad Lietuvos Respublikai skiriamos žvejybos galimybės yra valstybės turtas, taigi įstatymų leidėjas, įtvirtindamas šio valstybės turto skirstymo (perleidimo) privatiems verslo subjektams taisyklės, privalo užtikrinti maksimalius teisingumo, protingumo, skaidrumo ir sąžiningumo standartus, užtikrinti sąžiningą konkurenciją ir užkirsti kelią diskriminavimui bei rinkos monopolizavimui.

2019 m. sausio 14 d. raštu (kurį paruošė išanalizavę teisininkai) kreipėmės į LR ministrą pirmininką S. Skvernelį ir LR žemės ūkio ministrą G. Surplį (raštas pridedamas).

Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytą siūlome papildyti projektą :

12 straipsnis. 17⁵ straipsnio pakeitimas

4. Vienas ūkio subjektas, įskaitant su juo susijusius ūkio subjektus, nurodytus šio įstatymo 14¹ straipsnio 12–19 dalyse, gali turėti teisę į ne daugiau kaip 40 20 procentų Lietuvos Respublikai skirtų kiekvienos rūšies žuvų žvejybos galimybių Baltijos jūroje.

Primename, kad pagal 2013 gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento Nr. 1380/2013 dėl bendros žuvininkystės politikos 2 straipsnio 5 dalį vykdant bendrą žuvininkystės politiką visų pirma padedama užtikrinti tinkamą pragyvenimo lygį nuo žvejybos veiklos priklausomiems asmenims, atsižvelgiant į priekrantės žvejybą ir socialinius bei ekonominius aspektus. Taip pat turi būti sudaromos sąlygos ekonomiškai perspektyviam ir konkurencingam žvejybos sektoriui, numatomos priemonės, kuriomis siekiama pritaikyti laivynų žvejybos pajėgumus prie žvejybos galimybių lygių, siekiant turėti ekonomiškai gyvybingus laivynus nepereikvojant jūrų biologinių išteklių.

Remdamiesi išdėstytais argumentais, pakartotinai prašome, kad skirstant žvejybos galimybes nuo 2020 m. žvejybos teisės būtų skirstomos taikant 20 proc. žvejybos kvotų koncentraciją, kas užtikrintų viso sektoriaus, o ne tik dviejų ūkio subjektų, turinčių išskirtines sąlygas, ilgalaikį pelningumą.

Pagarbiai,
Lietuvos žuvininkystės produktų
Gamintojų asociacijos pirmininkas Alfonsas Bargaila

Klaipėdos žvejybos įmonių asociacijos
„Jūros žvejys“ pirmininkas Artūras Maželis

ŽUVININKYSTĖS ĮMONIŲ ASOCIACIJA „L A M P E T R A”

Asociacija. Kodas 177180868. Lietuvininkų g. 26-3, LT- 99179 Šilutė.
Tel./faks. (8 ~441) 522 89. El.p. zvejai.lampetros@gmail.com

LR Žemės ūkio ministerijai

2019-03-12 Nr. S-14

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽUVININKYSTĖS ĮSTATYMO NR. VIII-1756 2, 5, 6, 7, 10, 13, 14¹, 14², 17, 17², 17⁴, 17⁵, 17⁸, 17⁹, 18, 23, 24, 31, 31¹, 53 STRAIPSNIŲ, PRIEDO PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 17¹², 24¹ STRAIPSNIAIS ĮSTATYMO PROJEKTO

ŽIA„Lampetra“ taryba apsvaustė pateiktą LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽUVININKYSTĖS ĮSTATYMO (toliau - Įstatymas) projekto pakeitimą ir įvertino būsimos teisės į žvejybos kvotą suteikimo galimybes, vadovaujantis Įstatymu. Atsižvelgiant į tai, kad dėl kai kurių nuostatų gali kilti įvairių nesusipratimų ir neaiškumų Kuršių mariose žvejojantiems žvejams, siūlome 14¹ str. 3 dalies 4) punkto pakeitimą :

14¹ straipsnis. Teisė į žvejybos kvotą suteikimas

Siūloma 3 dalies 4) punktą pakeisti ir išdėstyti sekančiai (paryškintu šriftu) :

4) 3 paskutinius kalendorinius metus arba 90 žvejybos dienų žvejojusiems per kalendorinius metus, kai iki tų metų, kuriais yra suteikiama teisė į žvejybos kvotą, žvejybos kvotas Kuršių mariose turėjusiems ūkio subjektams be aukciono suteikiama teisė į žvejybos kvotą kiekvienam ūkio subjektui skiriant ne daugiau kaip 3 procentus aplinkos ministro nustatyto bendro žvejybos limito, bet neviršijant ūkio subjekto turėtų žvejybos kvotų vidurkio per 3 paskutinius kalendorinius metus iki tų metų, kuriais yra suteikiama teisė į žvejybos kvotą;

Aiškinaamasis raštas: Naudotojams įstatymu yra suteikta teisė perduoti, išnuomoti kvotą kitam tame vandens telkinyje vykdančiam žvejybą naudotojui. PVZ.: Įmonė vykdo vasaros metu žvejybą marinėmis gaudyklėmis, bet rudeniop, kuomet prasideda tinklaičių žvejyba naudotojas nutraukia žvejybą marinėmis gaudyklėmis ir perduoda tam naudotojui, arba apsikeičia su tuo naudotoju, kuris specializuojasi šioje žvejyboje, kadangi žuvis rudenį pasitraukia iš kai kurių teritorijų (žvejyba tampa nuostolinga). Daugelis naudotojų nevykdo poledinės žvejybos, todėl naudotojas turi galimybę laikinai perduoti tam naudotojui, kuris ją vykdo. Kuomet bus vertinama turėjusio ūkio

subjekto veikla skirti be aukciono kvotą, bus sudėtinga įrodyti, kiek kuri įmonė naudojosi kvota per tris kalendorinius metus, t.y. kokius laikotarpius ji žvejojo ir kokius laikotarpius buvo perdavusi žvejybos kvotas, nes 14⁴ 1 dalyje numatyta nuostata, kad skiriant kvotą vertinama tik vykdžiusio veiklą verslinė žvejyba. Kyla klausimas, kaip bus vertinama įmonės veikla, jeigu pusė metų žvejoja ji pati, o pusę metų perduoda įrankius kitam naudotojui? Tokie perpildyti suvaržymai neleidžia efektyviai išnaudoti Istatymu numatytų kvotų perleidimo, nuomos galimybių, nes naudotojai turintys žvejybos kvotą vengs 3 paskutinius kalendorinius metus kvotų perleidimo kitam naudotojui bijodami, kad nebus įvertinta jo veikla ir jis praras istoriškumą ir kvotą. Manome, kad siūlomas 90 žvejotų dienų skaičius būtų tinkamas įvertinant naudotojo žvejybos veiklos efektyvumą, pagrindiniais žvejybos įrankiais, t.y. tinklais ir marinėmis gaudyklėmis. Trumpais sezonais naudojamiems įrankiams, tokiems kaip nęginės gaudyklės, dreifiniai tinklai, stantinės gaudyklės, šis 90 dienų žvejybos dienų nustatymas neveiktų, istoriškumas būtų įrodomas pagal kalendorinius metus.

Prašome Jūsų apsvarstyti šio straipsnio pakeitimo galimybę ir pranešti žvejų bendruomenei apie priimtus sprendimus.

Pagarbiai,

Tarybos pirmininkė

Siga Jakubauskienė

Nuo: **UAB „Seivalas“**
Kodas: 141638737
Adresas: Klaipėdos m. sav. Klaipėdos m. S. Daukanto g. 9

UAB „Marlinas“
Kodas: 304287045
Adresas: Klaipėdos m. sav. Klaipėdos m. Pylimo g. 4

UAB „BALTLANTA“
Kodas: 141484837
Adresas: Liepų 48B, Klaipėda

UAB „ATLANTIC HIGH SEA FISHING COMPANY“
Kodas: 300072262
Adresas: Vilniaus m. sav. Vilniaus m. P. Žadeikos g. 3-19

UAB „VAO“
Kodas: 303173366
Adresas: Vilniaus m. sav. Vilniaus m. Jogailos g. 4

Kam: **Lietuvos Respublikos Vyriausybei**
Ministru pirmininkui Sauliui Skverneliui
Ministro pirmininko patarėjui Dr. Aleksandrui Muzikevičiui

Siunčiama el. paštu.

2019-03-12, Vilnius

DĖL: LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽUVININKYSTĖS ĮSTATYMO NR. VIII-1756 2, 5, 6, 7, 10, 13, 14¹, 14², 17, 17², 17⁴, 17⁵, 17⁸, 17⁹, 18, 23, 24, 31, 31\ 53 STRAIPSNŲ, PRIEDO PAKEITSMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 17¹², 24² STRAIPSNIAIS ĮSTATYMO PROJEKTO

1. UAB „Seivalas“, UAB „Marlinas“, UAB „ATLANTIC HIGH SEA FISHING COMPANY“, UAB „VAO“, UAB „BALTLANTA“ (**toliau - Bendrovės**) yra visos žvejybą tolimuosiuose žvejybos rajonuose vykdančios įmonės, vienintelės vykdančios žvejybą NAFO, NEAFC, Pietų ramusis vandenynas, Svalbarde, Maroke, Mauritanijoje.
2. **Pagal ŽŪM atliktus tyrimus, Lietuva pagal tolimuosiuose žvejybos rajonuose sugaunamų žuvų kiekį yra tarp lyderių Europos Sąjungoje. Tolimuosiuose žvejybos rajonuose sugaunama apie 80 proc. viso Lietuvos laimikio.**³

¹ŽŪM ataskaita: http://zum.lrv.lt/uploads/zum/documents/files/LT_versija/Veiklos_sritys/Zuvininkyste/Leidiniai/LT-Lithuania21x21%202018low.pdf

²ŽŪM ataskaita: http://zum.lrv.lt/uploads/zum/documents/files/LT_versija/Veiklos_sritys/Zuvininkyste/Leidiniai/LT-Lithuania21x21%202018low.pdf

³ŽŪM ataskaita: http://zum.lrv.lt/uploads/zum/documents/files/LT_versija/Veiklos_sritys/Zuvininkyste/Leidiniai/LT-Lithuania21x21%202018low.pdf

3. Tolimojo plaukiojimo žvejybos įmonėse yra įdarbinta nuo 200 iki 40 asmenų vienai įmonei, valdoma virš 11 žvejybos laivų.
4. Į Bendrovių veiklą yra investavusios Vokietijos, Latvijos, Estijos, Lenkijos, Olandijos, Islandijos, JAV įmonės, kurių investicijos yra saugomos dvišalių investicijų apsaugos sutarčių pagrindu.
5. Bendrovės, susipažinusios su teisės aktų nustatyta tvarka paskelbtu derinti Lietuvos Respublikos žuvininkystės įstatymo Nr. VIII-1756 2, 5, 6, 7, 10, 13, 144, 142, 17, 172, 174, 175, 178, 179, 18, 23, 24, 31, 315, 53 straipsnių, priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 1712, 246 straipsniais įstatymo projektu (toliau - **įstatymo projektas**), **teikia bendrą tolimosios žvejybos rinkos dalyvių poziciją dėl įstatymo projekto.**
6. Nors įstatymo projekto aiškinamajame rašte nurodoma, jog juo nėra keičiami esminiai žvejybos reguliavimo principai ir atliekamos tik korekciniai pakeitimai, tačiau vienas iš keičiamų įstatymo straipsnių (nors ir teigiama, jog neesmingai) yra 17⁴ straipsnis, nustatantis bendruosius žvejybos skyrimo principus bei 17⁵ straipsnis, nustatantis žvejybos Baltijos jūroje principus.
7. Atsižvelgus į tai, jog, kaip teigia ŽŪM, atliekami pakeitimai yra tik patikslinamojo pobūdžio, prašome nekeisti minėtų įstatymo straipsnių, siekiant užtikrinti reguliavimo stabilumą bei išvengti Seime galimų inicijuoti atskirų parlamentarų įstatymo projekto korekcijų, kurios galėtų esmingai pakeisti esamą teisinį reguliavimą.
8. Taip pat, įstatymo projekte numatyto 17⁴ straipsnio keitimas taip yra netikslingas dėl įstatymo projekte siūlomų netikslių nuostatų.

II.1. Dėl įstatymo projektu siūlomo 174 straipsnio pakeitimo, reglamentuojančio ūkio subjektų reorganizavimą.

16. Visų pirma norėtume atkreipti dėmesį, jog **ne viena žvejybos tolimuosiuose žvejybos rajonuose įmonė įsteigta reorganizavimo atskyrimu pagrindu.**
17. Šiuo pagrindu reorganizuojant įmones užtikrinamas žvejybos diversifikavimas, įmonėms specializuojantis atskirose žuvų rūšyse, pritraukiant savarankišką atskirą kapitalą ir užsienio investicijas į atskirtas žvejybos įmones.
18. Tolimosios žvejybos sektoriaus įmonių reorganizacija atskyrimo būdu vykdyta 2013, 2016 metais, šioms įmonėms po reorganizacijos sėkmingai tęsiant jų žvejybos veiklą bei į šią veiklą pritraukiant Olandijos, Islandijos, Estijos, Vokietijos, Latvijos ir Lenkijos investicijas.

---

⁴ŽŪM ataskaita: http://zum.lrv.lt/uploads/zum/documents/files/LT_versija/Veiklos_sritvs/Zuvininkvste/Leidiniai/LT-Lithuania21x21%202018low.pdf

⁵ŽŪM ataskaita: http://zum.lrv.lt/uploads/zum/documents/files/LT_versija/Veiklos_sritvs/Zuvininkvste/Leidiniai/LT-Lithuania21x21%202018low.pdf

⁶ŽŪM ataskaita: http://zum.lrv.lt/uploads/zum/documents/files/LT_versija/Veiklos_sritvs/Zuvininkvste/Leidiniai/LT-Lithuania21x21%202018low.pdf

19. Bendrovių įsitikinimu, Įstatymo projektu siūlomi pakeitimai, susiję su pareiga reorganizuotiems ūkio subjektams rinktis tuos pačius kalendorinius metus ne tik prieštarauja Konkurencijos įstatymo reikalavimams, bet kartu ir yra neįgyvendinama, kadangi savarankiškos bei atskiros įmonės negali būti priverstos derinti savo veiksmų renkantis tuos pačius ataskaitinius metus. Taigi, atmestini, kaip akivaizdžiai nepagrįsti Įstatymo projekte nustatyti pakeitimai, nustatantys ūkio subjektams pareigą reorganizuotiems ūkio subjektams rinktis vienodus ataskaitinius metus.

20. Atitinkamai, siekiant užtikrinti aiškų teisinį reguliavimą bei atsižvelgus į žvejybos Baltijos jūroje sektoriuje priimtus teismų sprendimus, kuriuose konstatuotas atskyrimas, kaip reorganizavimo būdas, bei aplinkybę, jog priešingas aiškinimas ne tik lemtų investicijų apsaugos pažeidimus bei su tuo susijusius investicinius ginčus, nusistovėjusios praktikos pakeitimą bei kai kurių žvejybos įmonių veiklos sužlugdymą, tačiau ir įstatymo negaliojimo atgal principo pažeidimą, siūlome įstatymo 174 straipsnio nekeisti ir palikti esamą jo redakciją.

II.2. Dėl Įstatymo projektu siūlomo 174 straipsnio pakeitimo, reglamentuojančio I 2019 kalendorinių metų neįtraukimą į ataskaitinius metus

21. Bendrovių įsitikinimu, Įstatymo projektu siūlomas reguliavimas, kad 2019 metai būtų neįtraukti į ataskaitinius metus, yra nepagrįstas dėl šių priežasčių:

- 21.1. Siūlomas pakeitimas prieštarauja pačios ŽŪM taikomai praktikai. 2016 metais atlikus Žuvininkystės įstatymo pakeitimus, 2017-2019 metams perleidžiamosios žvejybos teisės paskirstytos tolimuosiuose žvejybos rajonuose 2017 m. sausio mėnesį, taip užtikrinant 2016 kalendorinių metų įtraukimą. Atsižvelgus į tai nėra aišku, kodėl ŽŪM siekia neįtraukti 2019 metų į ataskaitinius metus;
- 21.2. Diskusijų su ŽŪM metu išaiškėjo, jog nėra techninių kliūčių įtraukti 2019 metus, numatant galimybę ūkio subjektams jais remtis su iki 2019 m. spalio mėn. pateikiamais sugavimų duomenimis. Taigi, 2019 m. neįtraukimas laikytinas išimtinai nepagrįstu politiniu sprendimu;
- 21.3. Yra akivaizdžiai nepagrįstas 2019 metų veiklos nevertinimas, kadangi 2019 metais dar vyks kvotų aukcionai, kuriuose kvotas laimėję ūkio subjektai sieks jas panaudoti ir įtraukti sugavimus į savo istorinius duomenis. 2019 m. neįtraukimas užkerta kelią 2019 metais naujiems ūkio subjektams ateiti į žvejybos rinką.

Taip pat, 17⁵ straipsnio pakeitimai, susiję su žuvų iškrovimu Lietuvoje, yra irgi panaikintini, kadangi (a) šiuo metu žvejybos Baltijos jūroje įmonės neparduoda Klaipėdos uoste šprotų ir strimelių, kadangi Klaipėdos žvejybinis uostas nėra pritaikytas jūrinių laivų įplaukimui (per mažas uosto gylis). Taip pat, uoste nėra infrastruktūros, būtinos žuvies iškrovimui (išsiurbimui); (b) siūloma nuostata kelia korupcijos rizikas, kadangi nėra aišku, kas laikytina žuvies pardavimu LR teritorijoje bei gali sukelti dirbtines manipuliacijas, kai žuvis bus dirbtinai parduodamos per LR tarpines įmones; (c) Visa žuvis, pagauta su LR vėliava plaukiojančio laivo

pripažįstama Lietuvos produktu (country of origin) siekiant šią žuvį eksportuoti. Nėra aišku, ką reiškia žuvies pardavimas LR teritorijoje – t.y. būtent LR įregistruotiems juridiniams asmenims ar kt. Pažymėtina, jog žvejybos laivas, plaukiojantis su LR vėliava, visais atvejais laikomas LR teritorija; (d) Siūloma nuostata pažeidžia ES laisvo prekių judėjimo principą; (e) siūlomas procentinis didinimas nėra pagrįstas jokiais ekonominiais skaičiavimais bei rinkos analize (f) Siūloma nuostata pažeidžia įstatymo negaliojimo atgal principą, nes būtų taikoma jau įvykusiems juridiniams faktams, kai ūkio subjektai, vykdę veiklą, nežinojo apie tokio kriterijaus ateityje nustatymą.

Atsižvelgus į tai, kas išdėstyta, bei siekiant užtikrinti teisinio reguliavimo stabilumą ir investicijų apsaugą, visas tolimosios žvejybos sektorius prašo įstatymo projektą tobulinti iš jo pašalinant Žuvininkystės įstatymo 17⁴ straipsnio ir 17⁵ straipsnio keitimą.

_____
UAB „Seivalas“

_____
UAB „Marlinas“

_____
UAB „BALTLANTA“

_____
UAB „ATLANTIC HIGH SEA FISHING COMPANY“

_____
UAB „VAO“

Nuo:

UAB „Seivalas“

Kodas: 141638737

Adresas: Klaipėdos m. sav. Klaipėdos m. S. Daukanto g. 9

UAB „Marlinas“

Kodas: 304287045

Adresas: Klaipėdos m. sav. Klaipėdos m. Pylimo g. 4

UAB „ATLANTIC HIGH SEA FISHING COMPANY“

Kodas: 300072262

Adresas: Vilniaus m. sav. Vilniaus m. P. Žadeikos g. 3-19

UAB „VAO“

Kodas: 303173366

Adresas: Vilniaus m. sav. Vilniaus m. Jogailos g. 4

UAB „ARCTIC FISHING“

Kodas: 302567657

Adresas: Vilniaus m. sav. Vilniaus m. Jogailos g. 4

Kam:

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai

Ministrai Giedriui Surpliui

Viceministrai Dariui Liutikui

Departamento direktorei Agnei Razmislavičiūtei-Palionienei

Gedimino pr. 19, LT-01103 Vilnius

Kopija:

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

Ministro pirmininko patarėjui Dr. Aleksandrui Muzikevičiui

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai
Viceministrei Irmui Gudžiūnaitei
Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius

Siunčiama el. paštu.

2019-02-13, Vilnius

DĖL: LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽUVININKYSTĖS ĮSTATYMO NR. VIII-1756 2, 5, 6, 7, 10, 13, 14¹, 14², 17, 17², 17⁴, 17⁵, 17⁸, 17⁹, 18, 23, 24, 31, 31¹, 53 STRAIPSNŲ, PRIEDO PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 17¹², 24¹ STRAIPSNIAIS ĮSTATYMO PROJEKTO

1. UAB „Seivalas“, UAB „Marlinas“, UAB „ATLANTIC HIGH SEA FISHING COMPANY“, UAB „VAO“, UAB „ARCTIC FISHING“ (toliau – **Bendrovės**) yra pagrindinės žvejybą tolimuosiuose žvejybos rajonuose vykdančios įmonės, vienintelės vykdančios žvejybą NAFO, NEAFC, Pietų ramusis vandenynas, Svalbarde.
2. **Pagal ŽŪM atliktus tyrimus**, Lietuva pagal tolimuosiuose žvejybos rajonuose sugaunamų žuvų kiekį yra tarp lyderių Europos Sąjungoje. Tolimuosiuose žvejybos rajonuose sugaunama apie 80 proc. viso Lietuvos laimikio.¹
3. Į Bendrovių veiklą yra investavusios Vokietijos, Latvijos, Estijos, Lenkijos, Olandijos, JAV įmonės, kurių investicijos yra saugomos dvišalių investicijų apsaugos sutarčių pagrindu.
4. Bendrovės, susipažinusios su teisės aktų nustatyta tvarka paskelbtu derinti Lietuvos Respublikos žuvininkystės įstatymo Nr. VIII-1756 2, 5, 6, 7, 10, 13, 14¹, 14², 17, 17², 17⁴, 17⁵, 17⁸, 17⁹, 18, 23, 24, 31, 31¹, 53 straipsnių, priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 17¹², 24¹ straipsniais įstatymo projektu (toliau – **Įstatymo projektas**), **telkia bendrą tolimosios žvejybos rinkos dalyvių poziciją dėl Įstatymo projekto**.
5. **Bendrovės, dėl žemiau nurodytų priežasčių, prašo ŽŪM tobulinti Įstatymo projektą, kadangi dabartinė jo redakcija prieštarauja ne tik tolimosios žvejybos sektoriaus interesams, tačiau ir pažeidžia užsienio investicijų apsaugos principus.**

I. Dėl Įstatymo projekto pagrįstumo

---

¹ ŽŪM ataskaita: http://zum.lrv.lt/uploads/zum/documents/files/LT_versija/Veiklos_sritys/Zuvininkyste/Leidiniai/LT-Lithuania21x21%202018low.pdf

6. Bendrovės norėtų atkreipti ŽŪM, LRV bei kitų suinteresuotų institucijų dėmesį, jog ŽŪM buvo įpareigota LRV, Teisingumo ministerijos, Konkurencijos tarybos atlikti išsamią analizę dėl Įstatymo projekte siūlomo teisinio reguliavimo keitimo pasekmių. Pareigą atlikti tokią vertinimą numato ir Teisėkūros pagrindų įstatymo 15 straipsnio 1 ir 2 dalys.
7. Visgi, rengiant Įstatymo projektą neatliktas išsamus teisinio reguliavimo poveikio vertinimas, ką tiesiogiai patvirtina šios nuostatos:
  - 7.1. Įstatymo projekte nėra numatyta, kaip žvejybos sektorių paveiks kasmetinis perleidžiamųjų žvejybos teisių, įsigytų aukciono būdu, apmokestinimas (šiuo metu už teises mokamas vienkartinis aukciono laimėtojo pasiūlytas mokesčiai). Nėra atlikta analizė, ar nustatčius kasmetinį mokesčių ūkio subjektams išvis bus prieinamas dalyvavimas aukcionuose, ypač atsižvelgus į faktą, jog paskutiniuose kvotų aukcionuose kai kuriems žvejybos rajonams nebuvo gautas nei vienas rinkos dalyvio pasiūlymas;
  - 7.2. Įstatymo projekte nėra numatyta, kaip žvejybos įmonės paveiks 2019 metų neįtraukimas į atskaitos duomenis;
  - 7.3. Įstatymo projekte nėra numatyta, kaip žvejybos įmonės paveiks nuostatų, susijusių su reorganizavimu detalizavimas bei nustatytas įpareigojimas rinktis tuos pačius ataskaitinius metus.
8. **Atsižvelgus į tai, darytina išvada, jog Įstatymo projektas tobulintinas jam atliekant išsamų teisinio reguliavimo poveikio vertinimą.**
- II. **Dėl Įstatymo projekte tobulintinų nuostatų**
9. Bendrovės, susipažinusios su Įstatymo projektu, Žemės ūkio ministerijos prašo tobulinti šias Įstatymo projekto nuostatas:
  - 9.1. Panaikinti Įstatymo projekte planuojama nustatyti kasmetinį perleidžiamųjų žvejybos teisių apmokestinimą (10 str. Įstatymo 17² str. pakeitimas; 11 str. Įstatymo 17⁴ str. pakeitimas);
  - 9.2. Panaikinti Įstatyme projekte planuojamas nustatyti papildomas nuostatas, susijusias su įmonių reorganizavimo reglamentavimu (11 str. Įstatymo 17⁴ str. pakeitimas);
  - 9.3. Įtraukti 2019 metus į ataskaitinius metus, kuriuos ūkio subjektai turi teisę rinktis kaip ataskaitinius metus (11 str. Įstatymo 17⁴ str. pakeitimas).
10. Žemiau Bendrovės atskirai pasisako dėl kiekvienos iš aukščiau nurodytų nuostatų tobulinimo.

II.1. Dėl perleidžiamųjų žvejybos teisių aukciono papildomo apmokestinimo

11. Pagal šiuo metu galiojantį teisinį reguliavimą 2017 metais ūkio subjektai, dalyvavę perleidžiamųjų žvejybos teisių skyrimo aukcione, sumokėjo už jas pasiūlytą kainą, kuri buvo galutinė ūkio subjektų mokėta kaina už teises 2017 – 2019 metų laikotarpiui.
12. Tuo tarpu pagal siūlomą įstatymo projektą, ūkio subjektai aukcione pasiūlytą kainą už perleidžiamąją žvejybos teisę turėtų mokėti kasmet taigi, lyginant su 2017 metais skelbtu aukcionu, ji ūkio subjektams padidėtų 15 kartų (nes 15 metų teisė galiotų).
13. Taigi, priėmus įstatymo projektą ūkio subjektams būtų nustatomas iš esmės naujas mokestis, kuris, pagal rinkos sąlygas, nėra pakeliamas žvejybos bendrovėms.
14. Akcentuotina, jog jau šiuo metu ne visuose kvotų aukcionuose žvejybos bendrovės dalyvauja dėl nepagrįstai didelės aukcione nustatytos pradinės aukciono kainos, kuri siejama su pradine žuvies pardavimo kaina, kuri pati savaime niekuo nesistieja su kvotos kaina (iki žuvies pardavimo yra patiriamos milžiniškos su žvejyba susijusios išlaidos). Pavyzdžiui, 2018-04-06 aukcione dėl 2882 t pelaginių rūšių žuvų individualių žvejybos galimybių Mauritanijos išskirtinės ekonominės zonos vandenyse prašymų negauta iš viso.
15. Taigi, Bendrovės nepritaria kasmetiniam aukciono apmokestinimui ir prašo palikti šiuo metu galiojancias įstatymo nuostatas nenumatant kasmetinio aukciono apmokestinimo.

II.2. Dėl įstatymo projekto nuostatų, reglamentuojančių ūkio subjektų reorganizavimą.

16. Visų pirma norėtume atkreipti ŽŪM dėmesį, jog ne viena žvejybos tolimuosiuose žvejybos rajonuose įmonė įsteigta reorganizavimo atskyrimu pagrindu.
17. Šiuo pagrindu reorganizuojant įmones užtikrinamas žvejybos diversifikavimas, įmonės specializuojantis atskirose žuvų rūšyse, pritraukiant savarankišką atskirą kapitalą ir užsienio investicijas į atskirtas žvejybos įmones.
18. Tolimosios žvejybos sektoriaus įmonių reorganizacija atskyrimo būdu vykdyta 2013, 2016 metais, šioms įmonėms po reorganizacijos sėkmingai tęsiant jų žvejybos veiklą bei į šią veiklą pritraukiant Olandijos, Islandijos, Estijos, Vokietijos, Latvijos ir Lenkijos investicijas.
19. Bendrovių įsitikinimu, įstatymo projektu siūlomi pakeitimai, susiję su pareiga reorganizuotiems ūkio subjektams rinktis tuos pačius kalendorinius metus ne tik prieštarauja Konkurencijos įstatymo reikalavimams, bet kartu ir yra neįgyvendinama, kadangi savarankiškos bei

atskiros įmonės negali būti priverstos derinti savo veiksmų renkančias tuos pačius ataskaitinius metus. Taigi, atmestini, kaip akivaizdžiai nepagrįsti įstatymo projekte nustatyti pakeitimai, nustatantys ūkio subjektams pareigą reorganizuotiems ūkio subjektams rinktis vienodus ataskaitinius metus.

20. Atitinkamai, siekiant užtikrinti aiškų teisinį reguliavimą bei atsižvelgus į žvejybos Lietuvos jūroje sektoriuje priimtus sprendimus, kuriuose konstatuotas atskyrimas, kaip reorganizavimo būdas, bei aplinkybę, jog priešingas aiškinimas ne tik lemtų investicijų apsaugos pažeidimus bei su tuo susijusius investicinius ginčus, nusistovėjusios praktikos pakeitimą bei kai kurių žvejybos įmonių veiklos sužlugdymą, tačiau ir įstatymo negaliojimo atgal principo pažeidimą, siūlome Įstatymo 17⁴ straipsnio pakeitimą išdėstyti sekanciai: „10. Duomenys, naudojami apskaiciuojant atskaitos duomenis, negali būti sandorio dalykas, išskyrus ūkio subjekto reorganizavimo (įskaitant atskyrimą) atvejį.“

II.3. Dėl 2019 kalendorinių metų įtraukimo į ataskaitinius metus

21. Bendrovių įstikrinimu, Įstatymo projektu siūlomas reguliavimas, kad 2019 metai būtų neįtraukti į ataskaitinius metus, yra nepagrįstas dėl šių priežasčių:

21.1. Siūlomas pakeitimas prieštarauja pačios ŽŪM taikomai praktikai. 2016 metais atlikus Žuvininkystės įstatymo pakeitimus, 2017-2019 metams perleidžiamosios žvejybos teisės paskirstytos tolimuosiuose žvejybos rajonuose 2017 m. sausio mėnesį, taip užtikrinant 2016 kalendorinių metų įtraukimą. Atsižvelgus į tai nėra aišku, kodėl ŽŪM siekia neįtraukti 2019 metų į ataskaitinius metus;

21.2. Diskusijų su ŽŪM metu išaiškėjo, jog nėra techninių kliūčių įtraukti 2019 metus, numatant galimybę ūkio subjektams jais remtis su iki 2019 m. spalio mėn. pateikiamais sugavimų duomenimis. Taigi, 2019 m. neįtraukimas laikytinas išimtinai nepagrįstu politiniu sprendimu;

21.3. Yra akivaizdžiai nepagrįstas 2019 metų veiklos nevertinimas, kadangi 2019 metais dar vyks kvotų aukcionai, kuriuose kvotas laimėję ūkio subjektai sieks jas panaudoti ir įtraukti sugavimus į savo istorinius duomenis. 2019 m. neįtraukimas užkerta kelią 2019 metais naujiems ūkio subjektams ateiti į žvejybos rinką.

Atsižvelgus į tai, kas išdėstyta, prašome tobulinti Įstatymo projektą pagal aukščiau nurodytas pastabas bei atlikti šio projekto teisinio reguliavimo poveikio vertinimo išsamią analizę.

Pagarbiai

[monių vardu

Advokato padėjėjas Justinas Poderis

Pastaba: atstovavimo sutartys atskirai neteikiamos, jomis disponuoja ŽŪM.

A handwritten signature in dark ink, appearing to read 'Justinas Poderis', is written over a horizontal line.

**ŽVEJŲ IR ŽUVIES PERDIRBĖJŲ ASOCIACIJA
„BALTIJOS ŽVEJAS“**

Juridinių asmenų registras. Kodas 141727118. Šiutės pl. 53, LT-94105 Klaipėda. Tel. (846) 34 11 41. Faks. (846) 34 11 41. El. p. baltioszvejas@gmail.com. Atsisk. sąsk. LT51729000000700803 AB Citadele Bankas

Kam: Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai

Ministrui Giedriui Surpliiui

Viceministrui Dariusi Liutikui

Departamento direktorei Agnei Razmislavičiūtei-Palionienei

Gedimino pr. 19, LT-01103 Vilnius

Kopija: Lietuvos Respublikos Vyriausybei

Ministro pirmininko patarėjui Dr. Aleksandrui Muzikevičiui

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai

Viceministrei Irmai Gudžiūnaitei

Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius

Siunčiama el. paštu.

2019-02-01, Klaipėda

DĖL: LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽUVININKYSTĖS ĮSTATYMO NR. VIII-1756 2, 5, 6, 7, 10, 13, 14¹, 14², 17, 17², 17⁴, 17⁵, 17⁸, 17⁹, 18, 23, 24, 31, 31¹, 53 STRAIPSNŲ, PRIEDO PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 17¹², 24¹ STRAIPSNIAIS ĮSTATYMO PROJEKTO

1. Žvejų ir žuvies perdirbėjų asociacija „Baltijos žvejas“, vienijanti didžiausias žvejybą Baltijos jūroje vykdančias įmones, (toliau – **Asociacija**) buvo informuota apie teisės aktų nustatyta tvarka paskelbtą derinti Lietuvos Respublikos žuvininkystės įstatymo Nr. VIII-1756 2, 5, 6, 7, 10, 13, 14¹, 14², 17, 17², 17⁴, 17⁵, 17⁸, 17⁹, 18, 23, 24, 31, 31¹, 53 straipsnių, priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 17¹², 24¹ straipsniais įstatymo projektą (toliau – **Įstatymo projektas**).

2. Asociacija, susipažinusi su Įstatymo projektu, teikia jam žemiau nurodytas pastabas, į kurias atsižvelgus prašo Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos (toliau – **ŽŪM**) tobulinti Įstatymo projektą.

I. DĖL NUMATOMO TEISINIO REGULIAVIMO POVEIKIO NEBUVIMO IR SU Tuo SUSIJUSIO LRV IR KITŲ INSTITUCIJŲ ĮSIPAREIGOJIMŲ NEĮVYKDYMO

3. Nėra atliktas išsamus numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas, nors įstatymo projektu yra iš esmės keičiamos ūkinės veiklos sąlygos taip pažeidžiant Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo (toliau – TPI) 15 straipsnio 1 ir 2 dalių reikalavimus.

4. Aplinkybė, jog keičiamas teisinis reguliavimas laikytinas esminiu tiesiogiai patvirtina šios aplinkybės:

4.1. Įvedus išskrovimų Lietuvoje kriterijų bei padidinus jo svertinę reikšmę iki 0,8 dalis ūkio subjektų gali gauti iki 80 proc. daugiau žvejybos kvotų (taip nurodyta aiškinamajame rašte);

4.2. Numatomas esminis ūkinės veiklos apribojimas reorganizuotiems ūkio subjektams – t.y. nustatyta prievolė reorganizuotiems ūkio subjektams rinktis tuos pačius ataskaitinius metus (t.y. tuos pačius 3 metus iš 10 galimų pasirinkti metų), vertinamus nustatant perleidžiamosios žvejybos teisės dydį;

4.3. Numatomas apribojimai, susiję su atskrymo būdu reorganizuotų ūkio subjektų žvejybos istorijos ir kitų teisių perdavimu;

4.4. Nustatomas kasmetinis perleidžiamųjų žvejybos teisių apmokestinimas;

4.5. Atimama iš ūkio subjektų teisė rinktis 2019 m. pasirenkant 3 iš 10 ataskaitinių metų.

5. Lietuvos Respublikos Vyriausybė ir kitos kompetentingos institucijos ne vieną kartą įpareigojo ŽŪM rengiant įstatymo projektą atlikti išsamų numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimą:

5.1. Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija 2017-02-01 Nr. (2.30-35) 6V-243 rašte nurodė, kad: „Siekiant šio tikslo būtina atkreipti dėmesį į Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybos 2017 m. vasario 1 d. rašte Nr. (2.30-35)6V-243, kuriuo pateikta išvada dėl Nutarimo projekto, išdėstytas 5-7 pastabas dėl ūkio subjektų veiklos ribojimų pagrįstumo ir proporcingumo siekiamam tikslui. **Atsizvelgiant į tai, kad siūlomi pakeitimai yra kiekybiškai žymūs, turėtų būti išsamiau atskleista, kaip jų įgyvendinimas paveiktų visą žvejybos Baltijos jūroje sektorių.**“

5.2. Lietuvos Respublikos vyriausybės kanceliarijos teisės departamentas savo išvadoje ((TAP NR. TAP-17-264; TALS NR. 17-811(2)), nurodė, jog atskirai turi būti įvertinti ar žuvininkystės teisinio reguliavimo pakeitimai yra pateisinami ir privalo būti įvertintas poveikis sektoriui;

5.3. LRV 2017-07-05 nutarime konstatavo, jog: „Žuvininkystės įstatymo nuostatos, reglamentuojančios teisių į žvejybos galimybes sistemą, įsigaliojo tik 2016 m. lapkričio 1 d., todėl vertinti realių šios sistemos ir šiuo metu taikomų apribojimų poveikį verslinės žvejybos jūrų vandenys sektoriui dar anksti.“

5.4. LRV atsisakė įtraukti Žuvininkystės įstatymo projektą į Seimo rudens sesijoje svarstomų projektų sąrašą, kol nebus atliktas siūlomų pakeitimų ekonominis poveikio vertinimas.

5.5. Valstybės kontrolė 2018 m. kovo 16 d. teisėkūros proceso valstybinio audito ataskaitoje Nr. VA-2018-P-40-6-2 yra nurodžiusi, kad: „Rengiant teisės akto projektą turi būti atliktas numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas, įvertinamos visos galimos teisinio reguliavimo alternatyvos ir pasirinkta geriausia iš jų.“

6. Tuo tarpu įstatymo projekto aiškinamajame rašte pateiktas teisinio reguliavimo poveikio vertinimas yra neišsamus bei jame apskritai nepasaisakoma dėl esminių įstatymo projekto nuostatų:

6.1. Pirmą, įstatymo projekto aiškinamajame rašte apskritai nėra užsimenama, kaip žvejybos sektorių bei jo įmones paveiks nustatomi apribojimai, susiję su ataskaitos duomenų perdavimu atskyrimu reorganizuotiems ūkio subjektams;

6.2. Antrą, įstatymo projekto aiškinamajame rašte apskritai nėra užsimenama, kaip žvejybos sektorių bei jo įmones paveiks 2019 metų neįtraukimas į galimus pasirinkti ataskaitinius metus.

7. Dar daugiau, įstatymo projekto aiškinamajame pateikti teiginiai, susiję su reguliavimo poveikio vertinimu, prieštarauja pačiam įstatymo projektui bei jame pateiktam teisiniam reguliavimui.

Nr.	Aiškinamojo rašto teiginys	Prieštaravimas įstatymo projekte nustatytam reguliavimui
1.	Sumažinus teisių į žvejybos galimybes pradinę aukciono kainą, bus palengvintos sąlygos dalyvauti aukcione, plėsti žvejybos apimtis, kas ypač aktualu mažesnių peiliną gaunantiems ūkio subjektams. Sumažinus teisių į žvejybos galimybes pradinę aukciono kainą, aukcione galės dalyvauti daugiau dalyvių, nes kai kuriems kainą buvo per aukšta, ir tokiu būdu būtų sudarytos sąlygos didesnei konkurencijai dėl išteklių.	Pateiktas teiginys iš esmės prieštarauja įstatymo projektu siūlomam reguliavimui. Pagal šiuo metu galiojančių teisinių reguliavimą ūkio subjektai vieną kartą sumoka aukcione pasiūlytą kainą už perleidžiamąją žvejybos teisę visam jos galiojimo laikotarpiui. Ūkio subjekto mokama kainą už visą teisių galiojimo laikotarpį yra lygi aukcione laimėtai (pasiūlytai kainai), nepriklausomai nuo teisių galiojimo laikotarpio (galioja principas – kiek pasiūlei, tiek fiksuotai vieną kartą ir sumoki). Tuo tarpu pagal įstatymo projektu siūlomą reguliavimą aukcione

		pasidilytą kainą ūkio subjektas turės mokėti kasmet visą teisių galiojimo laikotarpį (t.y. 15 kartų, jei teisės galios 15 metų).
2.	Padidinant ekonominio kriterijaus – Lietuvoje parduoto žvejybos laimikio dalies – svorį apskaičiuojant suteikiamas teisės į žvejybos galimybes Baltijos jūroje, pagerinamos sąlygos konkurencijai dėl išteklių, kadangi ūkio subjektas gali efektyviai konkuruoti ir net 80 proc. padidinti gaunamą teisę į žvejybos galimybes, jei sugautas žuvis parduoda Lietuvoje.	Taigi, įstatymo projektu, priešingai nei teigiama aiškinamajame rašte yra žymiai labiau apmokestinamas aukcionas bei apsunkinamos ūkio subjektų galimybės juose dalyvauti. Neatiktas žvejybos sektoriaus ekonominis vertinimas, kaip naujo kriterijaus nustatymas paveiks žvejybą vykdančias įmones, kurioms, pagal esamus duomenis, padidės teisių kiekis, o kurioms atitinkamai sumažės.
3.	Įstatymo projektą papildžius nuostata dėl reorganizuoto ūkio subjekto teisių perėmimo, bus užtikrinta, kad reorganizuoto ūkio subjekto teisės ir pareigos perėmę ūkio subjektai negaus daugiau teisių į žvejybos galimybes, negu būtų gavęs reorganizuotas ūkio subjektas, ir kitiems ūkio subjektams atitektų didesnė dalis teisių į žvejybos galimybes, proporcinga jų atskaitos duomenims.	Neatiktas nustatomo apribojimo ekonominis, teisinis vertinimas, kaip nustatomas apribojimas faktiškai atsileps atskyrimu reorganizuotiems ūkio subjektams atsisąžvelgus į faktinius rinkos duomenis.

8. Atsisąžvelgus į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, jog rengiant įstatymo projektą nėra atliktas teisinio reguliavimo poveikio vertinimas taip pažeidžiant TPĮ reikalavimus bei LRV ir kompetentingų institucijų įpareigojimus.

II. DĖL ĮSTATYMO PROJEKTO PRIĖMIMO SKUBOS NEBUVIMO

9. Šiuo metu nėra jokio poreikio bei skubos priimti įstatymo projektą. Šią aplinkybę tiesiogiai patvirtina šie argumentai:

9.1. Europos Sąjungos Teisingumo Teismas (toliau – Teisingumo Teismas) 2018 m. liepos 12 d. priėmė prejudicinį sprendimą byloje C-540/16, kurioje konstatavo, kad šiuo metu esantis žuvininkystės įstatymo reguliavimas atitinka ES reikalavimus;

9.2. Kaip nurodoma įstatymo projekto aiškinamajame rašte, šiuo metu yra subalansuotas žvejybos laivynas, todėl nėra reikalinga priimti jokių teisinio reguliavimo keitimų, dėl kurių gali atsirasti laivyno disbalansas;

9.3. 2017-09-08 įsiteisėjusiu galutiniu Vilniaus apygardos administracinio teismo sprendimu adm. byloje Nr. I-2243-968/2017 konstatuota, jog teisėtai ir tinkamai ūkio subjektams 2017-2019 m. laikotarpiu skirtos perleidžiamosios žvejybos teisės ir pagal jas žvejybos kvotos.

10. Įstatymo projekto aiškinamajame rašte nepagrįstai teigiama, kad: „Yra svarbu priimti įstatymo projektą iki 2019 m. lapkričio 1 d., nes 2019 m. pabaigoje teisės į žvejybos galimybes turį būti suteikiamos iš naujo kitiems 15 metų, kad būtų spėta paskirstyti individualias žvejybos galimybes ir nuo 2020 m. sausio 1 d. ūkio subjektai galėtų vykdyti verslinę žvejybą“ iš esmės nutylint faktą, jog 2019 m. ūkio subjektams teisės gali būti skiriamos ir pagal esamą teisinį reguliavimą, kuris tiek nacionalinių, tiek Teisingumo Teismo pripažintas kaip teisėtas ir pagrįstas.

III. DĖL ĮSTATYMO PROJEKTE NUSTATYTŲ NUOSTATŲ NETEISĖTUMO

11. Žemiau pateikiamas esminių įstatymo projekto nuostatų, kurios prieštarauja galutiniams ir įsiteisėjusiems teisimų sprendimams, LR akcinių bendrovių įstatymo, LR civilinio kodekso, TPI reikalavimams, įstatymo negaliojimo atgal konstituciniam principui, vertinimas.

12. Asociacija iš esmės prieštarauja šių įstatymo projekto nuostatų priėmimui:

12.1. Įpareigojimui reorganizuotiems ir tarpusavyje nesusijusiems ūkio subjektams rinktis tuos pačius ataskaitinius metus, pagal kuriuos nustatytinos perleidžiamosios žvejybos teisės. Šis reikalavimas, Asociacijos nuomone, ne tik yra praktikoje neįgyvendintinas, kadangi nesusiję tarpusavyje ūkio subjektai negali būti priversti derinti savo veiksmus, bet ir prieštaraujantis LR konkurencijos įstatymo reikalavimams, ūkinės veiklos laisvei bei sudarantis situaciją, kai skirtingai veikiantys, turintys skirtingus žvejybos resursus bei ne tik reorganizavimo pagrindu bet ir vėliau savo pačių susikurtą žvejybos istoriją, ūkio subjektai verčiami derinti savo veiksmus renkantis ataskaitinius metus;

12.2. Reorganizavimo atskyrimu apribojimams, nors galutiniais ir įsiteisėjusiais teismo sprendimais konstatuota, jog Baltijos jūroje atskirtos įmonės buvo reorganizuotos, ką tiesiogiai patvirtinta ir kitų sektorių nuosekli teisimų praktika;

12.3. Aukciono mokesčio kasmetiniam apmokestinimui;

12.4. 2019 m. neįtraukimo į ataskaitinius metus;

12.5. Naujo perleidžiamųjų žvejybos teisių kriterijaus, susijusio su pardavimais Lietuvoje, nustatymu.

III.1. ESMINĖS KOREGUOTINOS ĮSTATYMO PROJEKTO NUOSTATOS

Įst. str.	proj. įstatymo nuostata	projekto siūloma Nuostatos vertinimas	Siūlymas
-----------	-------------------------	---------------------------------------	----------

12 str. 17 ⁵ straipsnio pakeitimas	1. Pakeisti 17 ⁵ straipsnio 1 dalies 1 punktą ir jį išdėstyti taip: „1) atskaitos duomenys padidinami po 0,3 0,8 procento už kiekvieną paskutiniąs 3 kalendorinius metais per pirminio žuvininkystės produktų pardavimo aukcioną Lietuvos Respublikos teritorijoje parduotų atitinkamos rūšies žuvų vieną procentą, skaičiuojamą nuo visų per tuos pačius metus ūkio subjekto sugautų tos rūšies žuvų.“	Nuostata koreguotina dėl šių argumentų: 1. Šiuo metu žvejybos Baltijos jūroje įmonės neparduoda Klaipėdos uoste šprotų ir strimelių, kadangi Klaipėdos žvejybinis uostas nėra pritaikytas jūrinių laivų įplaukimui (per mažas uosto gylis). Taip pat, uoste nėra infrastruktūros, būtiną žuvis iškrovimui (išsiurbimui). 2. Taip pat, siūloma nuostata tiesiogiai diskriminuoja didžiuosius žvejybinius laivus ir juos turinčias bendroves, t.y. UAB „BANGINIS“ ir UAB „Baltijos šprotai“ kadangi yra objektyviai neįgyvendinama. 3. Taip pat, siūloma nuostata kelia korupcijos rizikas, kadangi nėra aišku, kas laikytina žuvis pardavimu LR teritorijoje bei gali sukelti dirbtines manipuliacijas, kai žuvis bus dirbtinai parduodamos per LR tarpines įmones. 4. Visa žuvis, pagauta su LR vėliava plaukiojančio laivo pripažįstama Lietuvos produktu (country of origin) siekiant šią žuvį eksportuoti. Nėra aišku, ką reiškia žuvis pardavimas LR teritorijoje – t.y. būtent LR įregistruotiems juridiniams asmenims ar kt. Pažymėtina, jog žvejybos laivas, plaukiojantis su LR vėliava, visais atvejais laikomas LR teritorija; 5. Siūloma nuostata pažeidžia ES laisvo prekių judėjimo principą. 6. Atitinkamai, siūlomas procentinis didinimas nėra pagrįstas jokiais ekonominiais skaičiavimais bei rinkos analize. 7. Siūloma nuostata pažeidžia įstatymo negaliojimo atgal principą, nes būtų taikoma jau įvykusiems juridiniams faktams, kai ūkio subjektai, vykdę veiklą, nežinojo apie tokio kriterijaus ateityje nustatymą. Atsižvelgus į tai, siūloma panaikinti šią nuostatą.	„1) atskaitos duomenys padidinami po 0,3 0,8 procento už kiekvieną paskutiniąs 3 kalendorinius metais per pirminio žuvininkystės produktų pardavimo aukcioną Lietuvos Respublikos teritorijoje parduotų atitinkamos rūšies žuvų vieną procentą, skaičiuojamą nuo visų per tuos pačius metus ūkio subjekto sugautų tos rūšies žuvų.“
---	---	---	---

11 str. Įstatymo 17 ⁴ str. pakeičimas	1044. Duomenys, naudojami apskačiuojant atskaitos duomenis, negali būti sandorio dalykas, išskyrus ūkio subjekto reorganizavimo atvejį. 1142. Reorganizavus ūkio subjektą, šio ūkio subjekto kiekvienų metų duomenys, naudojami apskačiuojant atskaitos duomenis, proporcingi reorganizavimo metu perimtų reorganizuoto ūkio subjekto teisių ir pareigų daliai, žemės ūkio ministro nustatyta tvarka įskaitomi į reorganizuoto ūkio subjekto teises ir pareigas (jų dalį) perėmusio (perėmusių) ūkio subjekto (subjektų) atitinkamų metų duomenis, naudojamus apskačiuojant atskaitos duomenis. Jei reorganizuoto ūkio subjekto teises ir pareigas perima keili ūkio subjektai, reorganizuoto ūkio subjekto duomenų dalis, įskaitoma į	Nuostata iš esmės koreguotina dėl žemiau nurodytų argumentų. Pirma, Įstatymo projektas be jokio teisinio pagrindo numato pareigą reorganizuotiems ūkio subjektams pasirinkti tuos pačius istorinius atskaitinius metus (t.y. 3 iš paskutinių 10) skiriant žvejybos kvotas. Pabrėžtina, jog Įstatymas negali numatyti tarpusavyje nesusijusiems asmenims pareigos derinti savo veiksmų renkančius tuos pačius atskaitinius metus. Ne tik nėra aišku, kaip vienas nuo kito nepriklausomi juridiniai asmenys gali vienas kitą priversti rinktis tuos pačius atskaitinius metus, bet kartu, toks veiksmų derinimas akivaizdžiai nėra suderinamas su LR konkurencijos įstatymo nuostatomis. Atmestini aiškinamajame rašte pateikti teiginiai, neva šiuo apribojimu siekiama apriboti galimybes ūkio subjektams piktnaudžiauti istoriniais duomenimis. Pabrėžtina, jog ne viena kartą jau buvo kreiptasi į ŽŪM prašant pagrįsti (paašškinti) tokio piktnaudžiavimo atvejus, bet iki šiol ŽŪM nėra pateikusi nei vieno pavyzdžio. Akcentuotina, jog nėra galimas piktnaudžiavimas istoriniais duomenimis juos perduodant reorganizavimo (įskaitant atskyrimą) būdu, kadangi ūkio subjektai padalija (ir/ar skaido) tą ką turi, bet ne daugiau, todėl nėra galimas atvejis, kai po reorganizavimo ūkio subjektai turėtų daugiau, nei prieš tai (pvz. turint 100 vnt., nėra galimas padalijimas į vienetus, kurių bendra suma būtų didesnė nei 100 vnt.). Tuo tarpu savarankiškai vykdydami tolimesnę veiklą ūkio subjektai įgyja teises bei istorinius duomenis kiekvienas savarankiškai pagal savo tolimesnės veiklos rezultatus, todėl ŽŪM Įstatymo projekto aiškinamajame rašte pateigti teiginiai, susiję su tolimesnėje veikloje ūkio subjektų įgyjamomis kvotomis / galimais remtis duomenimis yra akivaizdžiai nepagrįsti. Galiausiai, minėtas Įstatymo projektu siekiamas nustatyti	10. Duomenys, naudojami apskačiuojant atskaitos duomenis, negali būti sandorio dalykas, išskyrus ūkio subjekto reorganizavimo (įskaitant atskyrimą) atvejį. 11. Reorganizavus ūkio subjektą, šio ūkio subjekto kiekvienų metų duomenys, naudojami apskačiuojant atskaitos duomenis, proporcingi reorganizavimo metu perimtų reorganizuoto ūkio subjekto teisių ir pareigų daliai, žemės ūkio ministro nustatyta tvarka įskaitomi į reorganizuoto ūkio subjekto teises ir pareigas (jų dalį) perėmusio (perėmusių) ūkio subjekto (subjektų) atitinkamų metų duomenis, naudojamus apskačiuojant atskaitos duomenis. Jei reorganizuoto ūkio subjekto teises ir pareigas perima keili ūkio subjektai, reorganizuoto ūkio subjekto duomenų dalis, įskaitoma į reorganizuoto ūkio subjekto (subjektų) teises ir pareigas perėmusio bet kurio vieno ūkio subjekto pasirinktų metų duomenis, turi būti vienoda kiekviename pasirinktais metais."
--	---	---	---

reorganizuoto ūkio subjekto teises ir pareigas perėmusio bet kurio vieno ūkio subjekto pasirenkamų metų duomenis, turi būti vienoda kiekvienais pasirinktais metais."	apribojimas prieštarauja proporcingumo principui, lygiai teisiskumo principui, nes sudaro ne vienodas konkurencijos sąlygas diskriminuodamas reorganizuotas įmones.
	Taip pat įstatymo projektu neteisėtai bei nepagrįstai nustatomi apribojimai, susiję su reorganizavimu atskyrimu.
	2017-09-08 įsiteisėjusiu galutiniu Vilniaus apygardos administracinio teismo sprendimu adm. byloje Nr. I-2243-968/2017 konstatuota, jog galiojančio įstatymo pagrindu po UAB Banginis reorganizavimo atskyrimo būdu UAB „Baltijos šprotai“ teisėtai skirtos perleidžiamosios teisės 2017-2019 m. laikotarpiui (priedas Nr. 3).
	Dar daugiau, Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo išplėstinė teisėjų kolegija 2018-11-27 nutartimi administracinėje byloje Nr. A-376-502/2018 UAB Banginis atskyrimui taikė reorganizavimą reglamentuojančias teisės normas ir laikė tai reorganizavimo būdu konstatuodamas, jog po UAB Banginis reorganizavimo atskyrimo būdu UAB „Baltijos šprotai“ teisėtai skirtos kvotos (priedas Nr. 2).
	Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2019-01-23 nutartimi administracinėje byloje Nr. A-376-502/2018 taip pat konstatuota, jog būtent reorganizavimo pagrindu UAB „Baltijos šprotai“ pagrįstai ir teisėtai gavo UAB „Banginis“ istorinius duomenis (priedas Nr. 4).
	Aplinkybė, jog bendrovių atskyrimas yra laikomas vienu iš reorganizavimo būdų patvirtina ir nuosekli teismų praktika (priedas Nr. 1).
	Galiausiai pastebėtina, jog priimant šiuo metu galiojančią įstatymo nuostatą ŽŪM laikėsi pozicijos, kad: „Žuvininkystės įstatymo pakeitimo projektas papildytas nuostatomis dėl atskaitos duomenų perdavimo reorganizuojant ūkio subjektą. Yra numatyta, kad atskaitos duomenys negali būti sandorio dalyku, t. y. jų negalima nei pirkti, nei parduoti. Tačiau

		<p>reorganizuojant ūkio subjektą šie duomenys yra įskaitomi į reorganizuoto ūkio subjekto teises ir pareigas perėmusio ūkio subjekto atitinkamų metų duomenis."</p> <p>Taigi, nustatytu apribojimu, kad istoriniai duomenys negali būti sandorio dalyku įstatymo leidėjas siekė užtikrinti, kad šiais duomenimis ūkio subjektai neprekiuotų. Dėl šios priežasties galiojančiame įstatyme numatyta išimtis dėl reorganizacijos.</p> <p>Šios pozicijos laikėsi ir LR Seimo jūrinių ir žuvininkystės reikalų komisija 2015-09-30 išvadoje Nr. 240-P-1 konstatavusi, kad: "Žuvininkystės įstatymo pakeitimo projektas papildytas nuostatomis dėl atskaitos duomenų perdavimo reorganizuojant ūkio subjektą. Yra numatyta, kad atskaitos duomenys negali būti sandorio dalyku, t. y. jų negalima nei pirkti, nei parduoti. Tačiau reorganizuojant ūkio subjektą šie duomenys yra įskaitomi į reorganizuoto ūkio subjekto teises ir pareigas perėmusio ūkio subjekto atitinkamų metų duomenis.</p> <p>Šiuo metu galiojančiame Žuvininkystės įstatyme nėra nuostatų dėl to, kaip turėtų būti apskaičiuojama istorinė dalis, jei juridinis asmuo buvo reorganizuotas jungimo ar skaidymo būdu. Skačiuojant istorinę dalį reorganizuotiems juridiniams asmenims pritaikius bendrąsias Civilinio kodekso nuostatas (skirtos kvotos tiek reorganizuotam juridiniam asmeniui, tiek po reorganizavimo dalį teisių perėmusiam juridiniam asmeniui), toks sprendimas buvo apskystas teismui, todėl manome, kad Žuvininkystės įstatyme turi būti įtvirtintos aiškos nuostatos dėl reorganizavimo.</p> <p>Įstatymo projekto aiškinamajame rašte yra akcentuojama, kad „siekiant išlaikyti nuoseklią žuvininkystės politiką ir atsižvelgiant į minėtą tikslą tenkinti vietos bendruomenių, santykinį žvejybos veiklos stabilumą, tai juridiniams asmenims jungiantis arba skaidantis, iš jų neturėtų būti atimama galimybė išlaikyti ankstesnės žvejybos apimtis, ypač atsižvelgiant į padarytas investicijas, sukurtas darbo vietas, kai kitiems ūkio subjektams stabilumas išlaikomas. Todėl siūloma nepirirti įstatymo projekto 14 straipsniu keičiamo Žuvininkystės įstatymo 174 straipsnio 12 dalies išbraukimui."</p>	
--	--	---	--

1. Siūlomas pakeitimas pažeidžia įstatymo negaliojimo atgal principą. Pabrėžtina, jog Lietuvos teismai galutiniais bei įsiteisėjusiais sprendimais yra pripažinę, jog **Asociacijos narei yra teisėtai perdavę** istorinius duomenis kitiems ūkio subjektams atskyrimo būdu pagrindu (Vilniaus apygardos administracinio teismo 2015-11-06 sprendimu, administracinė byla Nr. 1-9420-821/2015 (sprendimas neįsiteisėjęs) ir Vilniaus apygardos administracinio teismo 2017-09-08 įsiteisėjusių sprendimų administracinėje byloje Nr. 1-2243-968/2017). Taigi, istoriniams duomenims jau esant perduotiems, ką yra pripažinę teismai, ir jais jau vadovautasi apskaiciuojant 2015-2017 metų kvotas (kadangi įmonės atskirtos 2014 metais ir atskyrimas baigtas 2015 m. vasarį), darytina išvada, jog Projektu būtų keičiami jau įvykę juridiniai faktai, t.y. jau perduotų istorinių duomenų kitoks traktavimas.

2. Siūloma pataisa akivaizdžiai nukreipta prieš konkrečius Asociacijos narius, vykdžiusius reorganizacijas, t.y. UAB „Baltijos šprotai“, taigi laikytina išimtinai diskriminacine, pažeidžiančia lygiateisiškumo ir investicijų apsaugos principus.

3. Akcinių bendrovių įstatymo (toliau – ABĮ) 71 straipsnio 1 dalis nustato, kad: „Bendrovės, kuri tęsia veiklą, dalis gali būti atskiriama ir šiai daliai priskirtų turto, teisių bei pareigų pagrindu gali būti kuriama viena ar kelios tos pačios teisinės formos naujos bendrovės.“ Teismų sprendimais pripažinta, jog istoriniai duomenys yra laikytini turtinėmis teisėmis. Taigi, Projektu siūloma nuostata prieštarauja ABĮ 71 straipsnio 1 daliai, reglamentuojančiai turto bei teisių perdavimo teisėtumą įmonių atskyrimo atveju.

Atsižvelgus į tai, iš Įstatymo projekto naikintinas apribojimas, susijęs su reorganizuotų ūkio subjektų prievole pasirinkti tuos pačius kalendorinius ataskaitinius metus bei tikslintinas dėl

		reorganizavimo reglamentavimo aiškiai numatant, jog vienu iš reorganizavimo būdų yra atskyrimas.	
10 str. Įstatymo 17 ² str. pakeitimas	Ūkio subjektai, įsigiję teisę į žvejybos galimybes aukciono būdu, kiekvienais metais sumoka už apskaičiuotą pagal aukcione suteiktą teisę į žvejybos galimybes skiriamas individualias žvejybos galimybes aukcione pasiūlytą kainą. Jeigu teisė į žvejybos galimybes ar individualios žvejybos galimybės buvo įsigytos aukciono būdu, individualios žvejybos galimybės skiriamos tik tuo atveju, kai ūkio subjektas sumoka už jas aukcione pasiūlytą kainą.	<p>Įstatymo projektu siūloma nustatyti naują mokesčio už aukcione įsigytas perleidžiamąsias teises skaičiavimo tvarką, numatant jo kasmetinį mokėjimą.</p> <p>Tuo tarpu 2017-2019 m. laikotarpiu ūkio subjektai už aukcione įsigytas perleidžiamąsias teises sumokėjo vieną kartą savo pasiūlytą (laimėtą) kainą, o ne šią kainą mokėjo kismet.</p> <p>Taigi, nors Įstatymo projekto aiškinamajame rašte nurodyta, jog esama žvejybos įmonių situacija sudėtinga ir aukcionas yra didelė našta žvejybos įmonėms, tačiau kartu Įstatymo projekte pateikiama tikrovės neatitinkanti informacija, jog:</p> <p>"Sumažinus teisių į žvejybos galimybes pradinę aukciono kainą, aukcione galės dalyvauti daugiau dalyvių, nes kai kuriems kainą buvo per aukšta, ir tokiu būdu būtų sudarytos sąlygos didesnei konkurencijai dėl išteklių."</p> <p>Kaip pažymėta, reali situacija yra priešinga Įstatymo projekto aiškinamajame rašte pateiktam vertinimui, kadangi nors ir sumažinama aukciono kainą, tačiau, skirtingai nei numato esamas reguliavimas, numatomas kasmetinis šios kainos mokėjimo įpareigojimas. Taigi, kainą faktiškai padidėja 15 kartų (kadangi 15 m. galios teisė ir už ją kasmet turėsi mokėti).</p> <p>Įstatymo projektu siūloma nuostata dėl kasmetinio apmokesstinimo netik neatitinka rinkos sąlygų bei daro dalyvaviną aukcione dar mažiau prieinamą, tačiau kartu ir nepagristai, be jokių ekonominių skaičiavimų, rinkos analizių ūkio subjektams nustato naują mokestį, kurio kasmet</p>	<p>~~Ūkio subjektai, įsigiję teisę į žvejybos galimybes aukciono būdu, kiekvienais metais sumoka už apskaičiuotą pagal aukcione suteiktą teisę į žvejybos galimybes skiriamas individualias žvejybos galimybes aukcione pasiūlytą kainą. Jeigu teisė į žvejybos galimybes ar individualios žvejybos galimybės buvo įsigytos aukciono būdu, individualios žvejybos galimybės skiriamos tik tuo atveju, kai ūkio subjektas sumoka už jas aukcione pasiūlytą kainą.~~</p>

		įsipareigotas mokėti dydis, pagal siūlomą reguliavimą, taip pat nėra tikslus ir iš anksto žinomas ūkio subjektui dalyvaujant aukcione.	
11 str. Įstatymo 17 ⁴ str. pakeitimas	940. Teisės į žvejybos galimybes tų rūšių žuvų, kurių Lietuvos Respublikos žvejybos laivai niekada negaudė, ir likusios pagal atskaitos duomenis nesuteiktos teisės į žvejybos galimybes, išskyrus šio įstatymo 17 ⁵ straipsnio 2 dalyje ir 17 ⁶ straipsnio 2 dalyje numatytas žvejybos galimybių dalis, suteikiamos aukciono būdu žemės ūkio ministro nustatyta tvarka ūkio subjektams, atitinkantiems šio įstatymo 17 straipsnio 11 dalyje nustatytas sąlygas. Pradinė aukciono kaina yra vienas procentas 0,5 procento nuo kiekvienais metais pagal įsigytą teisę į žvejybos galimybes skirtinų tam tikros rūšies žuvų individualių žvejybos galimybių vertės.	Žr. aukščiau pateikiamą argumentaciją.	940. Teisės į žvejybos galimybes tų rūšių žuvų, kurių Lietuvos Respublikos žvejybos laivai niekada negaudė, ir likusios pagal atskaitos duomenis nesuteiktos teisės į žvejybos galimybes, išskyrus šio įstatymo 17 ⁵ straipsnio 2 dalyje ir 17 ⁶ straipsnio 2 dalyje numatytas žvejybos galimybių dalis, suteikiamos aukciono būdu žemės ūkio ministro nustatyta tvarka ūkio subjektams, atitinkantiems šio įstatymo 17 straipsnio 11 dalyje nustatytas sąlygas. Pradinė aukciono kaina yra vienas procentas 0,5 procento nuo kiekvienais metais pagal įsigytą teisę į žvejybos galimybes skirtinų tam tikros rūšies žuvų individualių žvejybos galimybių vertės.

15 straisnis. Istatymo papildymas 17 ¹² straipsniu	13. Jei teismas nusprendžia, kad ūkio subjektui buvo skirta nepakankamo dydžio teisė į žvejybos galimybes arba teisė naudoti žvejybos įrankius, kompensuojant nuostolius jam gali būti skiriamos papildomos individualios žvejybos galimbės iš žvejybos galimybių rezervo, numatyto 175 straipsnio 3 dalyje.	Siūlytina nepritarti šiai nuostatai. Kaip šiuo metu numato teisės aktai, ūkio subjektai turi teisę į nuostolių atlyginimą jiems netinkamo kvotų kiekio paskyrimo atveju. Tuo tarpu siūlyama nuostata ne tik numato neapibrėžtumą, kadangi nurodo „gali būti skiriamos“, tačiau ir gali lemti kitų ūkio subjektų teisių pažeidimą, kadangi rezervo kvota naudotina visų ūkio subjektų.	~~13. Jei teismas nusprendžia, kad ūkio subjektui buvo skirta nepakankamo dydžio teisė į žvejybos galimybes arba teisė naudoti žvejybos įrankius, kompensuojant nuostolius jam gali būti skiriamos papildomos individualios žvejybos galimbės iš žvejybos galimybių rezervo, numatyto 175 straipsnio 3 dalyje.~~
--	--	---	---

KITOS KOREGUOTINOS ĮSTATYMO PROJEKTO NUOSTATOS

Ist. proj. str.	Istatymo projekto siūlyama nuostata	Nuostatos vertinimas	Siūlymas
11 str. Istatymo 17 ⁴ str. pakeitimas	2. Kiekvienas ūkio subjektas turi teisę pasirinkti bet kurios 3 kalendorinius metus, pagal kuriuos bus apskaičiuojami atskaitos duomenys (toliau – pasirinkti metai), iš paskutiniųjų 10 kalendorinių metų iki tų metų, kuriais konkrečiam ūkio subjektui yra suteikiamos teisės į žvejybos galimybes. Einamieji kalendoriniai metai, kuriais	<p>Perleidžiamosios žvejybos teisės bus nustatytos 15 metų laikotarpiui, skaičiuojamam nuo 2020 m.</p> <p>2019 m. iki perleidžiamųjų žvejybos teisių nustatymo ūkio subjektai vykdys žvejybą, kurią dauguma žvejybos įmonių baigia rugsėjo mėnesį.</p> <p>Taigi, iki perleidžiamųjų žvejybos teisių skyrimo, vykstančio gruodžio mėn., Žuvininkystės tarnyba jau turi aktualius ir tikslius duomenis apie vykdymą 2019 m. žvejybos rezultatus.</p> <p>Pastebėtina, jog 2019 m. ūkio subjektams dalis kvotų bus skirta aukciono būdu, kurias laimėję ūkio subjektai sieks išnaudoti, kad jų panaudojimo duomenys galėtų būti skaičiuojami (įtraukti) į ataskaitinius metus.</p>	2. Kiekvienas ūkio subjektas turi teisę pasirinkti bet kurios 3 kalendorinius metus, pagal kuriuos bus apskaičiuojami atskaitos duomenys (toliau – pasirinkti metai), iš paskutiniųjų 10 kalendorinių metų, kuriais konkrečiam ūkio subjektui yra suteikiamos teisės į žvejybos galimybes. Einamieji kalendoriniai metai, kuriais vyksta žvejybos teisių suteikimo komisijos posėdis, negali būti pasirinkami.

	<p>vyksta žvejybos teisių suteikimo komisijos posėdis, negali būti pasirenkami.</p>	<p>Atsižvelgus į tai, siekiant užtikrinti aukcione dalyvaujančių ūkio subjektų teises (jog jų žvejybos rezultatai atspindėtų teisių nustatyme ir jie galėtų apskritai patekti į rinką) bei užtikrinti ūkio subjektų teisę pasirinkti paskutinius kalendorinius metus prieš naujų perleidžiamųjų žvejybos teisių nustatymą, siūloma panaikinti įstatymo projektu siūlomą nuostatą, kad einamieji metai nėra įtraukiami.</p>	
<p>11 str. Įstatymo 17⁴ str. pakeitimas</p>	<p>3. Jeigu verslinė žvejyba buvo draudžiama tam tikrą laikotarpį, tada ūkio subjekto pasirinkti metai gali būti iš 10 paskutiniųjų kalendorinių metų, kuriais buvo vykdoma verslinė žvejyba. Einamieji kalendoriniai metai, kuriais vyksta žvejybos teisių suteikimo komisijos posėdis, negali būti pasirenkami.</p>	<p>Žr. aukščiau pateikiamą argumentaciją.</p>	<p>3. Jeigu verslinė žvejyba buvo draudžiama tam tikrą laikotarpį, tada ūkio subjekto pasirinkti metai gali būti iš 10 paskutiniųjų kalendorinių metų, kuriais buvo vykdoma verslinė žvejyba. ~~Einamieji kalendoriniai metai, kuriais vyksta žvejybos teisių suteikimo komisijos posėdis, negali būti pasirenkami.~~</p>
<p>9 str. Įstatymo papildymas 17 str. 2¹ d.</p>	<p>„2¹. Žuvininkystės tarnyba sustabdo tam tikros rūšies žuvų verslinę žvejybą tam tikrame geografiniame žvejybos rajone, jei baigiasi tos rūšies žuvų žvejybos galimybės tame geografiniame žvejybos rajone, stichinės nelaimės, vykdomų darbų jūrų vandenynse ar nelaimės dėl žmonių veiklos atveju, kai</p>	<p>Žvejybinės veiklos stabdymas ūkio subjektui sukelia tiesioginius nuostolis bei esmingai apriboja jo veiklą. Todėl įstatymo projektu siūlomos aplinkybės privalo būti detalizuotos siekiant išvengti galimų interpretacijų jas įgyvendinant. Žvejybinės veiklos stabdymas siektinas išimtinai su žvejybos galimybių pasibaigimu.</p>	<p>„2¹. Žuvininkystės tarnyba sustabdo tam tikros rūšies žuvų verslinę žvejybą tam tikrame geografiniame žvejybos rajone, jei baigiasi tos rūšies žuvų žvejybos galimybės tame geografiniame žvejybos rajone, stichinės nelaimės, vykdomų darbų jūrų vandenynse ar nelaimės dėl žmonių veiklos atveju, kai padaroma neigiamą įtaka žuvų ištekliams ir (arba) negalima</p>

	padaroma neigiama įtaka žuvų ištekliams ir (arba) negalima vykdyti žvejybos, arba iškilus kitokiai grėsmei žuvų ištekliams, informuoja apie tai ūkio subjektus, turinčius teisę vykdyti tos rūšies žvejybą, ir sprendimą sustabdyti verslinę žvejybą paskelbia savo interneto svetainėje."	vykdyti žvejybos, arba iškilus kitokiai grėsmei žuvų ištekliams, informuoja apie tai ūkio subjektus, turinčius teisę vykdyti tos rūšies žuvų verslinę žvejybą, ir sprendimą sustabdyti verslinę žvejybą paskelbia savo interneto svetainėje."
9 str. Įstatymo 17 str. 8 d. pakeitimas	Individualių žvejybos galimybių panaudojimas skelbiamas viešai Žuvininkystės tarnybos interneto svetainėje.	Remiantis nuoseklia teismų praktika, žvejybos galimybių panaudojimas laikomas konfidencialia informacija, sudarančia ūkio subjekto komercinę paslaptį. Atsižvelgus į tai, minėta nuostata naikintina.
	Individualių žvejybos galimybių panaudojimas skelbiamas viešai Žuvininkystės tarnybos interneto svetainėje.	

Atsižvelgus į tai, kas išdėstyta, prašome tobulinti įstatymo projektą pagal aukščiau nurodytas pastabas bei atlikti šio projekto teisinio reguliavimo poveikio vertinimo išsamią analizę.

Pagarbiai

Asociacijos vardu

Algirdas Aušra

VILNIAUS APYGARDOS ADMINISTRACINIS TEISMAS

SPRENDIMAS LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2017 m. rugsėjo 8 d.
Vilnius

Vilniaus apygardos administracinio teismo teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Violetos Balčytienės, Ryčio Krasausko (kolegijos pirmininkas ir pranešėjas) ir Rūtos Miliuvienės, sekretoriaujant Astai Statkevičienei, dalyvaujant pareiškėjos uždarnosios akcinės bendrovės „Strimelė“ atstovui advokatui Arūnui Žliobai, atsakovės Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos atstovei Simonai Kiūdytei, atsakovės Žuvininkystės tarnybos prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos atstovams Tadiui Bankauskui, Tomui Zolubui, trečiųjų suinteresuotų asmenų bankrutuojančios uždarnosios akcinės bendrovės „Baltijos žuvis“ atstovui Arvydui Žiogui, uždarnosios akcinės bendrovės „Banginis“ ir uždarnosios akcinės bendrovės „Baltijos šprotai“ atstovui advokato padėjėjui Justinui Poderiui,

viešame teismo posėdyje žodinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinę bylą pagal pareiškėjų uždarnosios akcinės bendrovės „Strimelė“, uždarnosios akcinės bendrovės „Prekybos namai „Aistra“, uždarnosios akcinės bendrovės „Spika“, uždarnosios akcinės bendrovės „Starkis“, uždarnosios akcinės bendrovės „Stekutis“, akcinės bendrovės „Senoji Baltija“, uždarnosios akcinės bendrovės „Monistico“ ir uždarnosios akcinės bendrovės „Ramsun“ skundą atsakovėms Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai ir Žuvininkystės tarnybai prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos (tretieji suinteresuoti asmenys akcinė bendrovė „Laivitė“, E. Narbuto individuali įmonė, uždaroji akcinė bendrovė „Baltijos jūra“, bankrutuojanti uždaroji akcinė bendrovė „Baltijos žuvis“, uždaroji akcinė bendrovė „Banginis“, uždaroji akcinė bendrovė „Baltijos šprotai“ ir uždaroji akcinė bendrovė „Rikneda“) dėl sprendimų panaikinimų ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Išnagrinėjęs bylą, teismas

n u s t a t ė:

1. Pareiškėjos su skundu, patikslintu skundu (1 t., b. l. 1–15; 43–57; 91–105) kreipėsi į teismą, prašydamos: 1) panaikinti Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos (toliau – Ministerija) 2017-01-05 raštu Nr. 3JA-3(8.14) priimtus sprendimus: atsakyti rengti/atšaukti 2016-12-22 10 val. paskirtą Perleidžiamųjų žvejybos teisių jūrų vandenyse suteikimo komisijos (toliau – Komisija) posėdį, nenušalinti Komisijos pirmininko Vytauto Grušausko nuo Komisijos pirmininko pareigų, nenušalinti Komisijos pirmininko pavaduotojo Vaclovo Petkaus nuo Komisijos pirmininko pavaduotojo pareigų; 2) panaikinti Komisijos 2016-12-27 posėdžio protokolo Nr. ŽKB-28(6.1) 2.2 ir 2.3 punktuose išdėstytus sprendimus; 3) panaikinti Žuvininkystės tarnybos prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos (toliau – Tarnyba) direktoriaus 2016-12-28 įsakymą Nr. V1-188 „Dėl

žvejybos kvotų patvirtinimo Baltijos jūroje žvejojantiems ūkio subjektams“; 4) įpareigoti Komisiją suteikti pareiškėjoms teisę perleidžiamųjų teisių į menkių, strimelių, šprotų žvejybos galimybes Baltijos jūroje 2017-2019 metams pakartotiniam skaičiavimui pasirinkti 2016 metus bei perskaičiuoti pareiškėjoms perleidžiamąsias teises į menkių, strimelių, šprotų žvejybos galimybes Baltijos jūroje 2017-2019 metams. Taip pat pareiškėja UAB „Strimelė“ prašo stabdyti administracinę bylą iki bus išnagrinėta Europos Sąjungos Teisingumo Teisme (toliau – ESTT) byla dėl prejudicinio sprendimo Nr. C-540/16.

2. Pareiškėjos skundą grindžia šiais argumentais:

2.1. Komisijos 2016-12-22 posėdis įvyko pažeidžiant Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2016-10-25 įsakymu Nr. 3D-618 patvirtinto Perleidžiamųjų žvejybos teisių jūrų vandenysse suteikimo komisijos darbo reglamento (toliau – Komisijos darbo reglamentas) 2 ir 24.3. punktus ir yra neteisėtas. Komisija, jos pirmininkas ir jo pavaduotojas nesusipažino su pareiškėjų prieš posėdį Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministrui (toliau – Ministras) pateiktu 2016-12-22 pareiškimu „Dėl Žuvininkystės tarnybos prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos Perleidžiamųjų teisių jūrų vandenysse suteikimo komisijos pirmininko V. Grušausko ir pirmininko pavaduotojo V. Petkaus nušalinimo“ (toliau – ir Pareiškimas dėl nušalinimo), nenusišalino nuo savo pareigų vykdymo iki tol, kol Ministras išspręs nušalinimo klausimą. Komisija neišsprendė klausimo dėl Komisijos pirmininko bei jo pavaduotojo nušalinimo bei Komisijos posėdžio atidėjimo, o sprendimą tęsti Komisijos posėdį vienvaldiškai priėmė Komisijos pirmininkas. Todėl neteisėtas ir naikintinas Ministerijos 2017-01-05 raštas Nr. 3JA-3(8.14), kuriuo atsisakyta rengti/atšaukti 2016-12-22 10 val. paskirtą Komisijos posėdį ir nenušalinti Komisijos pirmininkas bei jo pavaduotojas.

2.2. Pareiškėjos, Perleidžiamųjų teisių aukcione papildomai nupirkusios perleidžiamas žvejybos teises žvejybai Baltijos jūroje, tikėjosi, kad ir 2016 metai bus įtraukti į perleidžiamųjų teisių skaičiavimams galimus pasirinkti kalendorinius metus. Pareiškėjų teisė įtraukti 2014, 2015, 2016 metus įtvirtinta Lietuvos Respublikos žuvininkystės įstatymo 17⁴ straipsnio 1, 2, 3 dalyse, kur 10 metų laikotarpis siejamas ne su Komisijos posėdžio skyrimo metais, o su suteikiamų teisių į žvejybos galimybes metais, dėl kurių ketinama spręsti Komisijos posėdyje. Nagrinėjamu atveju Komisijos posėdyje buvo sprendžiama dėl perleidžiamosios teisės į žvejybos galimybes Baltijos jūroje 2017-2019 metais, todėl Žuvininkystės įstatyme nustatytas 10 metų laikotarpis turėtų apimti iki 2017 metų einančius 2016 metus. Iš 2016-12-07 Tarnybos tinklalapyje patalpintos informacijos matyti, kad yra sudaromos nevienodos žvejybos galimybių sąlygos žvejybai tolimuosiuose žvejybos rajonuose ir Baltijos jūroje, nes tolimuosiuose žvejybos rajonuose 2016 m. įskaitomi, o Baltijos jūroje – ne. Pareiškėjų nuomone, tokiu būdu yra veikiamas kelių ūkio subjektų interesais sudarant prielaidas jiems įsigyti sąlyginai didesnę kvotą žvejybai Baltijos jūroje kiekį. Nagrinėjamu atveju Tarnyba pažeidė jai Žemės ūkio ministro 2016-10-25 įsakymu Nr. 3D-620 patvirtinto Perleidžiamosios teisės į žvejybos galimybes Baltijos jūroje suteikimo, perleidimo, galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo, teisės galiojimo panaikinimo ir individualių žvejybos galimybių skyrimo tvarkos apraše (toliau – Aprašas) nustatytą pareigą pranešime apie posėdį nurodyti 10 paskutinių kalendorinių metų laikotarpį, kaip tai nustatyta Žuvininkystės įstatyme, o pareiškėjos neteko Apraše ir Žuvininkystės įstatyme nustatytos teisės pasirinkti 3 kalendorinius metus iš laikotarpio, kuris nustatytas Žuvininkystės įstatyme. Tarnyba atsisakydavo priimti ūkio subjektų prašymus, kuriuose pasirinktas terminas apima ir 2016 metus. Iš Tarnybos 2017-01-17 rašto matyti, kad įtraukus 2016 metus UAB „Strimelė“ būtų skirtos žymiai didesnės kvotos, todėl dėl skundžiamų Komisijos sprendimų tiek UAB „Strimelė“ tiek kitos pareiškėjos patirs didelę žalą, sieksiančią kelis šimtus tūkstančių eurų.

2.3. Ministras 2016-12-15 įsakymu Nr. 3D-747 „Dėl perleidžiamųjų žvejybos teisių jūrų vandenysse suteikimo komisijos posėdžio atidėjimo“ 5 darbo dienoms atidėdamas 2016-12-15 skelbtą Komisijos posėdį, pažeidė ūkio subjektų teises ir Aprašo III skyriuje, jo 8, 9.1, 13 punktuose įtvirtintą teisinį reguliavimą, nes tokia galimybė Apraše neįtvirtinta, prašymai priimami, jei jie pateikti ne vėliau kaip likus 5 darbo dienoms. Atidėjus posėdį nebuvo nurodyta Aprašo 9 punkte nurodyta informacija, kuri turėjo būti privalomai nurodyta pranešime apie Komisijos posėdį. Dėl šių pažeidimų

UAB „Strimelė“ 2016-12-21 pateikusi patikslintą prašymą, negalėjo jo pateikti laiku, t. y. likus ne mažiau kaip 20 darbo dienų iki posėdžio.

2.4. Neteisėtas yra Tarnybos direktoriaus pavaduotojo 2016-10-31 įsakymas Nr. VI-165, kuriuo sudaryta Komisija, nes tokį įsakymą galėjo pasirašyti tik Tarnybos direktorius, taip pat juo Tarnybos direktoriaus pavaduotojas V. Petkus neteisėtai pats save paskyrė Komisijos pirmininko pavaduotoju. Tarnybos direktoriaus pavaduotojo 2016-10-31 įsakymas Nr. VI-165 priimtas neįsigaliojusio Žemės ūkio ministro 2016-10-25 įsakymo Nr. 3D-618 pagrindu, kadangi pastarasis įsakymas įsigaliojo tik 2016-11-01.

Teismo posėdyje dalyvavęs pareiškėjos UAB „Strimelė“ atstovas palaikė skunde išdėstytus argumentus, prašė skundą tenkinti, pateikė papildomus paaiškinimus. Nurodė, kad atsisako argumentų, susijusių su Tarnybos direktoriaus pavaduotojo 2016-10-31 įsakymo Nr. VI-165, kuriuo sudaryta Komisija, neteisėtumu. Kitų pareiškėjų atstovai posėdyje nedalyvavo, apie posėdį joms pranešta tinkamai.

3. Atsakovė Ministerija atsiliepiame (1 t., b. l. 117–127) su pareiškėjų skundu nesutinka ir prašo jį atmesti kaip nepagrįstą. Nurodo, kad:

3.1. Pareiškėjos, manydamos, kad tam tikrų Komisijos narių dalyvavimas Komisijos posėdyje gali sukelti interesų konfliktą ir dėl to Komisijos posėdis gali būti neteisėtas, turėjo elgtis kaip rūpestingas ir atidus asmuo (*bonus pater familias*) ir Pareiškimą dėl nušalinimo Ministerijai bei Tarnybai pateikti anksčiau nei prieš Komisijos posėdį. Pareiškime dėl nušalinimo nebuvo išdėstyta jokių aplinkybių ar faktų, įrodančių Komisijos pirmininko ir jo pavaduotojo šališkumą, atitinkančių Komisijos darbo reglamento 24 punkte nurodytus Komisijos nario nušalinimo pagrindus ar Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo (toliau – VTĮ) 34 straipsnyje nurodytus atvejus. Pareiškėjų pateiktas Pareiškimas dėl nušalinimo buvo išnagrinėtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007-08-22 nutarimu Nr. 875 patvirtintomis Asmenų prašymų nagrinėjimo ir jų aptarnavimo viešojo administravimo institucijose, įstaigose ir kituose viešojo administravimo subjektuose taisyklėmis (toliau – Asmenų prašymų nagrinėjimo taisyklės). Šis pareiškėjų pareiškimas išnagrinėtas minimų taisyklių 34 punkte nustatytu terminu, t. y. per 20 darbo dienų. Komisijos posėdžio metu teisės į žvejybos galimybes yra skirstomos ne tik pareiškėjoms, bet ir daugeliui kitų ūkio subjektų, o atidėjus Komisijos posėdį nebūtų spėta suteikti ūkio subjektams kvotų 2017 metams ir jie negalėtų pradėti žvejybos nuo 2017-01-01 ir galėjo būti padaryta žala kitiems ūkio subjektams. Skundžiamas Ministerijos 2017-01-05 raštas Nr. 3JA-3(8.14) nėra individualus administracinis aktas Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAĮ) prasme, nes jame nėra tokiam aktui būtino požymio – viešojo administravimo subjekto konkrečiam asmeniui ar jų grupei nustatytų arba suteikiamų teisių ir pareigų. Raštas laikytinas informacinio pobūdžio dokumentu, kuriuo pareiškėjoms nėra nustatomos teisės, pareigos ir kuriuo pareiškėjoms nesukeliamos teisinės pasekmės, o tik nurodoma, kad Ministerija nematė galimybės nušalinti Komisijos narių, nes nebuvo teisės aktuose nurodytų nušalinimo pagrindų.

3.2. Pagal Žuvininkystės įstatymą, ūkio subjektai gali užsiimti versline žvejyba tik turėdami verslinės žvejybos jūrų vandenyse leidimą ir kvotas, išskyrus nustatytas išimtis. Nepaskyrus perleidžiamųjų teisių 2016 metais, ūkio subjektai neturėtų nei žvejybos leidimo, nei kvotų 2017 metams, todėl negalėtų pradėti verslinės žvejybos nuo 2017-01-01. Komisijos posėdis įvyko 2016-12-22. Sistemškai vertinant Žuvininkystės įstatymo nuostatas, darytina išvada, kad 2016 metais ūkio subjektams suteikiant 2017–2019 metų teises į žvejybos galimybes, ūkio subjektai neturi teisės pasirinkti 2016 metų, pagal kuriuos būtų apskaičiuojami atskaitos duomenys, nes ūkio subjektai gali rinktis metus iki tų metų, kuriais konkrečiam ūkio subjektui yra suteikiamos teisės į žvejybos galimybes, tai yra iki 2016 metų. Kitoks šių nuostatų interpretavimas (taip, kaip jį aiškina pareiškėjos) prieštarautų Žuvininkystės įstatyme įtvirtintam teisiniam reguliavimui ir logikai, būtų praktiškai neįgyvendinamas, kadangi pranešime apie Komisijos posėdį nurodžius, jog ūkio subjektai perleidžiamųjų teisių skaičiavimams galėjo pasirinkti trejus kalendorinius metus iš 2007–2016 m. laikotarpio, 2016 metais skirstant teises į žvejybos galimybes 2016 kalendoriniai metai dar nebūtų pasibaigę ir ūkio subjektai nebūtų pabaigę žvejybos. Tarnyba ir Komisija negalėjo remtis teisių į žvejybos galimybes paskirstymo principais, kurie nebuvo nustatyti Žuvininkystės įstatymu.

3.3. Ministro 2016-12-15 įsakymas Nr. 3D-747, kuriuo atidėtas Komisijos posėdis yra galiojantis ir nebuvo ikiteismine ar teismine tvarka apskustas. Be to, tai nebuvo paskelbimas apie naują Komisijos posėdį, o tik pranešta apie 2016-12-15 turėjusio įvykti posėdžio atidėjimą. Informacija apie pastarąjį posėdį Tarnybos interneto svetainėje buvo paskelbta 2016-11-15, kaip ir reikalaujama pagal Aprašo 9 punktą, Komisija, vadovaudamasi Aprašo 16 punktu, pagrįstai atmetė pareiškėjos UAB „Strimelė“ 2016-12-21 patikslintą prašymą kaip gautą pasibaigus dokumentų pateikimo terminui.

3.4. Pareiškėjos skunde neteisingai teigia, kad jos dalyvavo perleidžiamųjų teisių aukcione ir papildomai nusipirko perleidžiamąsias žvejybos teises. Perleidžiamųjų teisių į žvejybos galimybes aukcionas niekada nebuvo vykdytas, o 2016 metais ūkio subjektai turėjo galimybę dalyvauti žvejybos galimybių (kvotų) aukcione. Perleidžiamųjų žvejybos teisių sistema buvo įvesta tik nuo 2016-11-01, kai įsigaliojo Žuvininkystės įstatymo pakeitimas.

3.3. Ministerija nesutinka su pareiškėjų teiginiais, kad Komisijos sudėtis patvirtinta neturint tam įgaliojimų. Žuvininkystės tarnybos nuostatų 16 punkte nustatyta, kad laikinai nesant direktoriaus, jo funkcijas atlieka Žuvininkystės tarnybos direktoriaus pavaduotojas. Ministro 2016-09-06 įsakymu Nr. 3P-106 buvo paskirti valstybės tarnautojai, kurie laikinai nesant Tarnybos direktoriaus atlieka jo funkcijas.

Teismo posėdyje Ministerijos atstovė palaikė atsiliepime išdėstytus argumentus, taip pat pateikė papildomus paaiškinimus.

4. Atsakovė Tarnyba (1 t., b. l. 143–152) su pareiškėjų skundu nesutinka ir prašo jį atmesti kaip nepagrįstą. Nurodo, kad:

4.1. Pareiškimą dėl nušalinimo Ministerijai ir Tarnybai pareiškėjos pateikė tik 2016-12-22, t. y. Komisijos posėdžio dieną, nors galėjo ir turėjo pateikti anksčiau. Šiame pareiškime nebuvo išdėstyta jokių aplinkybių ar faktų, įrodančių Komisijos pirmininko ir jo pavaduotojo šališkumą ir atitinkančių Komisijos darbo reglamente ir VTĮ nuostatose nurodytus pagrindus. Komisijos posėdžio metu teisės į žvejybos galimybes yra skirstomos ne tik pareiškėjams, bet ir kitiems ūkio subjektams, o atidėjus Komisijos posėdį nebūtų spėta suteikti ūkio subjektams kvotų 2017 metams ir jie negalėtų pradėti žvejybos nuo 2017-01-01. Tarnyba iš pareiškėjų pateikto Pareiškimo dėl nušalinimo turinio sprendžia, jog pareiškėjos buvo suinteresuoti Komisijos posėdžio nukėlimu į 2017 metus, nes tuomet pareiškėjos galimai būtų gavusios didesnes perleidžiamąsias teises į žvejybos galimybes.

4.2. Pareiškėjos nepagrįstai teigia, kad skirstant perleidžiamąsias teises į žvejybos galimybes Baltijos jūroje 2017-2019 metais, Žuvininkystės įstatyme nustatytas 10 metų laikotarpis apima iki 2017 metų einančius 2016 metus. Žuvininkystės įstatymo 17^a straipsnio 2 dalyje numatyta ūkio subjekto teisė pasirinkti bet kuriuos 3 kalendorinius metus, pagal kuriuos bus apskaičiuojami atskaitos duomenys, iš paskutinių 10 kalendorinių metų iki tų metų, kuriais konkrečiam ūkio subjektui yra suteikiamos teisės į žvejybos galimybes. Pagal šią nuostatą žvejybos sugavimų ir kiti duomenys turi būti surinkti už visus kalendorinius metus, todėl pasirenkamų kalendorinių metų intervalas turėjo būti 2006-2015 metai, t. y. iki 2016 metų, kuriais suteikiamos perleidžiamosios teisės. Pagal Žuvininkystės įstatymo 18 straipsnio 3 dalies 1 punktą ūkio subjektai prašymus išduoti žvejybos leidimus gali pateikti tik turėdami žvejybos kvotas. Taigi tuo atveju, jeigu perleidžiamųjų teisių skaičiavimams būtų įtraukti 2016 metų sugavimai, ūkio subjektai žvejoti galėtų pradėti tik 2017 metų sausio pabaigoje ar net tik vasario mėnesį, dėl ko kiltų ūkio subjektų nepasitenkinimas. Taip pat tokiu atveju Tarnyba nebūtų galėjusi įgyvendinti Aprašo 57 punkto reikalavimo. Pareiškėjų teiginys, kad sudarytos nevienodos žvejybos galimybių sąlygos žvejybai tolimuosiuose žvejybos rajonuose ir Baltijos jūroje, nepagrįstas, nes perleidžiamųjų teisių į žvejybos galimybes suteikimą ūkio subjektams Baltijos jūroje ir tolimuosiuose žvejybos rajonuose reglamentuoja skirtingi teisės aktai.

4.3. Pareiškėjos nepagrįstai teigia, kad Tarnybos direktoriaus pavaduotojo 2016-10-31 įsakymas Nr. V1-165 dėl Komisijos sudarymo yra neteisėtas. Tarnybos direktoriaus pavaduotojas, priimdamas tokį įsakymą, veikė savo įgaliojimų ribose. Ministro 2016-10-25 įsakymo Nr. 3D-618, kuriuo buvo patvirtintas Komisijos darbo reglamentas, 2 punkte Tarnyba buvo įpareigota patvirtinti Komisijos sudėtį iki 2016-11-01, kas ir buvo padaryta. Jeigu, kaip teigia pareiškėjos, Tarnyba būtų

delsusi iki 2016-11-01, kol būtų įsigaliojęs Žemės ūkio ministro 2016-10-25 įsakymas Nr. 3D-618, Tarnyba nebūtų įvykdžiusi Ministerijos pavedimo iki 2016-11-01 patvirtinti Komisijos sudėtį.

Teismo posėdyje Tarnybos atstovai palaikė atsiliėpime išdėstytus argumentus, taip pat pateikė papildomus paaiškinimus.

5. Tretieji suinteresuoti asmenys atsiliėpimų nepateikė. Teismo posėdyje dalyvavę trečiųjų suinteresuotų asmenų BUAB „Baltijos žuvis“, UAB „Banginis“ ir UAB „Baltijos šprotai“ atstovai prašė skundą atmesti. Taip pat pateikė papildomus paaiškinimus.

Teismas

k o n s t a t u o j a :

Pareiškėjų skundas netenkintinas

6. Ginčas byloje kilo dėl perleidžiamųjų teisių į menkių, strimelių, šprotų žvejybos galimybes Baltijos jūroje 2017-2019 metams nustatymo ir žvejybos kvotų (tonomis) Baltijos jūroje žvejojantiems ūkio subjektams patvirtinimo 2017 metams, bei su tuo susijusių Komisijos ir Ministerijos veiksmų bei priimtų sprendimų teisėtumo ir pagrįstumo.

7. Remiantis byloje surinktais rašytiniais įrodymais nustatyta:

7.1. Tarnybos interneto svetainėje (www.zuv.lt) 2016-11-15 paskelbta informacija apie tai, kad 2016-12-15 10 val. Tarnybos patalpose vyks Komisijos posėdis, kuriame ūkio subjektams bus paskirtos perleidžiamosios teisės į žvejybos galimybes Baltijos jūroje 2017–2019 metams; šiame pranešime, be kita ko, nurodyta, kad „Ūkio subjektai perleidžiamųjų teisių skaičiavimams galės pasirinkti trejus kalendorinius metus iš 2006–2015 m. laikotarpio“ (1 t., b. l. 42). Ministras 2016-12-15 priėmė įsakymą Nr. 3D-747, kuriuo pavedė 2016-12-15 10 val. turėjusį įvykti Komisijos posėdį atidėti 5 darbo dienoms, apie tai tą pačią dieną paskelbta Tarnybos interneto svetainėje (www.zuv.lt) (1 t., b. l. 58, 59). Tarnybos interneto svetainėje (www.zuv.lt) 2016-12-19 paskelbta informacija apie tai, kad 2016-12-22 10 val. Tarnybos patalpose vyks Komisijos posėdis, kuriame ūkio subjektams bus paskirtos perleidžiamosios teisės į žvejybos galimybes Baltijos jūroje 2017–2019 metams (žr. <http://www.zuv.lt/index.php?1898080618>).

7.2. UAB „Strimelė“ 2016-12-21 Komisijai pateikė patikslintą prašymą, kuriuo Komisijos prašė suteikti perleidžiamąją teisę į žvejybos galimybes Baltijos jūroje. UAB „Strimelė“ pasirinkti trys kalendoriniai metai: 2014, 2015, 2016 (1 t., b. l. 30–31).

7.3. Pareiškėjos UAB „Strimelė“, UAB „Spika“, AB „Senoji Baltija“, UAB „Monistico“, UAB „Ramsun“ ir trečiasis suinteresuotas asmuo UAB „Baltijos jūra“ 2016-12-22 pateikė Ministrui ir Tarnybai (Komisijai) adresuotą Pareiškimą dėl nušalinimo (registracijos Tarnyboje data 2016-12-22, Nr. R17/2016-1820), kuriame Ministro prašė nerengti/atšaukti 2016-12-22 10 val. paskirtą Komisijos posėdį ir nušalinti Komisijos pirmininką V. Grušauską bei jo pavaduotoją V. Petkų nuo pareigų Komisijoje (1 t., b. l. 78–86). Pareiškimas dėl nušalinimo iš esmės buvo grindžiamas šiais argumentais: Tarnybos direktoriaus pavaduotojas V. Petkus negalėjo pasirašyti 2016-10-31 įsakymo Nr. V1-165, kuriuo sudaryta Komisija, nes tokį įsakymą galėjo pasirašyti tik Tarnybos direktorius, šis įsakymas priimtas neįsigaliojusio Žemės ūkio ministro 2016-10-25 įsakymo Nr. 3D-618 pagrindu, kadangi pastarasis įsakymas įsigaliojo tik 2016-11-01; Tarnybos 2016-11-15 paskelbtame skelbime nurodžius, kad „Ūkio subjektai perleidžiamųjų teisių skaičiavimams galės pasirinkti trejus kalendorinius metus iš 2006–2015 m. laikotarpio“ buvo nepagrįstai apribota ūkio subjektų teisė perleidžiamųjų teisių skaičiavimams pasirinkti 2016 metus; Komisija atsisako priimti ūkio subjektų prašymus, kuriuose perleidžiamųjų teisių skaičiavimams yra pasirinkti 2016 metai; 2016-12-15 turėjęs vykti Komisijos posėdis atidėtas nepagrįstai (t. y. nukeltas į 2016-12-22), pažeidžiant Apraše nustatytą tvarką; Pareiškimą dėl nušalinimo pateikusių asmenų nuomone, nurodytos aplinkybės patvirtina, kad Komisijos interesai sutampa su dviejų ūkio subjektų, t. y. UAB „Banginis“ ir UAB „Baltijos šprotai“. Įvertinus Pareiškime dėl nušalinimo išdėstytus argumentus matyti, kad, šio pareiškimo teikėjai, Komisijos pirmininko V. Grušausko bei jo pavaduotojo

V. Petkaus šališkumą grindžia, jų nuomone, padarytais pažeidimais organizuojant Komisijos posėdį, kuriame ūkio subjektams bus paskirtos perleidžiamosios teisės į žvejybos galimybes Baltijos jūroje 2017–2019 metams.

7.4. Tarnybos patalpose 2016-12-22 10 val. įvyko Komisijos posėdis. Iš šio 2016-12-27 Posėdžio protokolo Nr. ŽK-28(6.1) (1 t., b. l. 16–19) turinio matyti, kad prasidėjus posėdžiui advokatė Julija Viktorija Flis Komisijos pirmininkui pateikė raštą dėl Komisijos pirmininko ir jo pavaduotojo nušalinimo, tačiau šio rašto turinys Komisijos nebuvo nagrinėtas, o posėdis Komisijos pirmininko sprendimu vyko toliau. Taip pat pareiškėjo UAB „Strimelė“ pateikė patikslintą prašymą suteikti perleidžiamąją teisę į žvejybos galimybes Baltijos jūroje, kuriame nurodė, kad skaičiavimams pasirenka 2014, 2015, 2016 metus, nors prašymų pateikimo terminas jau pasibaigęs. Komisijos 2016-12-22 posėdyje, be kita ko, priimti šie protokoliniai sprendimai:

– vadovaujantis Aprašo 16 punktu UAB „Strimelė“ 2016-12-21 prašymą dėl perleidžiamųjų teisių suteikimo, gautą pasibaigus dokumentų pateikimo terminui, atmesti ir ūkio subjektą UAB „Strimelė“ apie tai informuoti raštu (Posėdžio protokolo Nr. ŽK-28(6.1) 2.2 punktas);

– vadovaujantis Žuvininkystės įstatymo 17, 17², 17⁴, 17⁵ straipsniais, Tarnybos direktoriaus 2016-12-05 įsakymu Nr. VI-178 „Dėl vidutinių žvejybos produktų pirminio pardavimo kainų nustatymo, siekiant paskaičiuoti perleidžiamąsias teises į žvejybos galimybes Baltijos jūroje“, Aprašo 4, 6, 17–23, 25 punktais, patvirtinti ūkio subjektams perleidžiamąsias teises į menkių, strimelių, šprotų žvejybos galimybes Baltijos jūroje 2017–2019 metams (Komisijos 2016-12-27 posėdžio protokolo Nr. ŽKB-28(6.1) 2.3 punktas):

Ūkio subjektas	Perleidžiamųjų teisių reikšmė (proc.)		
	Menkės	Strimelės	Šprotai
AB „Laivitė“	1,528	1,275	0,419
AB „Senoji Baltija“	21,668	0,133	6,193
Narbuto E. individuali įmonė	6,842	0,000	0,000
UAB „Baltijos jūra“	2,250	1,077	1,294
BUAB „Baltijos žuvis“	7,882	4,146	3,988
UAB „Banginis“	5,115	29,319	32,517
UAB „Baltijos šprotai“	0,000	31,106	32,517
UAB „Monistico“	1,053	6,657	6,509
UAB „Prekybos namai „Aistra“	3,642	4,408	1,804
UAB „Ramsun“	0,800	0,946	0,497
UAB „Rikneda“	0,243	0,313	0,756
UAB „Spika“	7,678	0,636	4,314
UAB „Starkis“	3,843	0,911	0,024
UAB „Stekurtis“	3,633	2,914	0,743
UAB „Strimelė“	1,273	3,159	2,425
Iš viso:	67,450	87,000	94,000

7.5. Tarnybos direktorius 2016-12-28 priėmė skundžiamą įsakymą Nr. VI-188 „Dėl žvejybos kvotų patvirtinimo Baltijos jūroje žvejojantiems ūkio subjektams“, kuriuo Baltijos jūroje žvejojantiems ūkio subjektams patvirtino žvejybos kvotas (tonomis) 2017 metams.

7.6. Ministerija skundžiamu 2017-01-05 raštu Nr. 3JA-3 (8.14) „Dėl komisijos narių nušalinimo“ išnagrinėjo Pareiškimą dėl nušalinimo ir apie tai informavo šį pareiškimą pateikusias pareiškėja UAB „Strimelė“, UAB „Spika“, AB „Senoji Baltija“, UAB „Monistico“, UAB „Ramsun“ ir trečiąjį suinteresuotą asmenį UAB „Baltijos jūra“ (1 t., b. l. 37–40). Iš šio Ministerijos rašto turinio matyti, kad jame Ministerija: suteikė informaciją apie tai kokiomis teisės aktų nuostatomis buvo vadovautasi organizuojant perleidžiamųjų teisių į žvejybos galimybes Baltijos jūroje 2017–2019 metams paskyrimo procesą; pažymėjo, kad Ministerija nematė galimybės atidėti Komisijos posėdį į 2017 metus, nes nepaskyrus perleidžiamųjų teisių 2016 metams, ūkio subjektai būtų negalėję pradėti

žvejybos nuo 2017-01-01; nurodė, kad Komisijos sudėtis patvirtinta teisėtai, o galimybės nušalinti Komisijos narius Ministerija nematė, kadangi tokiam nušalinimui nebuvo teisės aktuose nurodytų pagrindų.

8. Pareiškėjos teismo prašo panaikinti Komisijos 2016-12-22 dieną priimtus protokolinius sprendimus (Protokolo Nr. ŽKB-28(6.1) 2.2, 2.3 punktai) ir įpareigoti Komisiją suteikti joms teisę perleidžiamųjų teisių į menkių, strimelių, šprotų žvejybos galimybes Baltijos jūroje 2017-2019 metams pakartotiniam skaičiavimui pasirinkti 2016 metus bei perskaičiuoti pareiškėjos perleidžiamąsias teises į menkių, strimelių, šprotų žvejybos galimybes Baltijos jūroje 2017-2019 metams. Taip pat prašo panaikinti Tarnybos 2016-12-28 įsakymą Nr. V1-188 ir Ministerijos 2017-01-05 raštą Nr. 3JA-3(8.14).

Del Komisijos protokolinių sprendimų ir pareiškėjoms suteiktų perleidžiamųjų teisių į menkių, strimelių, šprotų žvejybos galimybes Baltijos jūroje 2017-2019 metams perskaičiavimo

9. Pareiškėjos teigia, kad Protokolo Nr. ŽKB-28(6.1) 2.3 punkte įtvirtintas Komisijos sprendimas, kuriuo ūkio subjektams buvo patvirtintos perleidžiamosios teisės į menkių, strimelių, šprotų žvejybos galimybes Baltijos jūroje 2017-2019 metams, yra neteisėtas, nes priimtas pažeidžiant teisės aktuose nustatytas tokių Komisijos posėdžių organizavimo procedūras, priimtas neišsprendus posėdžio metu teikto Komisijos narių nušalinimo klausimo ir nepagrįstai apribojus pareiškėjų teisę perleidžiamųjų teisių skaičiavimams pasirinkti 2016 metus. Taip pat, pareiškėjos mano, kad turėtų būti naikinamas ir Protokolo Nr. ŽKB-28(6.1) 2.2 punkte įtvirtintas Komisijos sprendimas, jų nuomone, buvo nepagrįstai atmestas UAB „Strimelė“ 2016-12-21 prašymas dėl perleidžiamųjų teisių suteikimo. Atsakovės Tarnyba ir Ministerija teigia, kad minėti Komisijos sprendimai priimti nepažeidžiant tuo metu galiojusio teisinio reguliavimo.

10. Nagrinėjamai administracinei bylai aktualus teisinis reguliavimas, susijęs su perleidžiamųjų teisių į žvejybos galimybes Baltijos jūroje 2017-2019 metams suteikimu ūkio subjektams, įtvirtintas Žuvininkystės įstatyme (redakcija galiojusi nuo 2016-11-01 iki 2017-01-01), Apraše (redakcija galiojusi nuo 2016-11-01 iki 2017-01-28) ir Komisijos darbo reglamente.

10.1. Žuvininkystės įstatyme (redakcija galiojusi nuo 2016-11-01 iki 2017-01-01) nustatyta: perleidžiamoji teisė į žvejybos galimybes jūrų vandenyse (toliau – teisė į žvejybos galimybes) – ūkio subjektui suteikiama kitam ūkio subjektui galima perleisti teisė į Lietuvos Respublikai nustatytą tam tikros rūšies žuvų žvejybos galimybių jūrų vandenyse dalį (procentais) (2 straipsnio 14¹ dalis); teisės į žvejybos galimybes suteikimo, galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo ir teisių panaikinimo tvarką nustato Ministras, teisę į žvejybos galimybes ūkio subjektams suteikia Komisija, sudaroma iš Ministerijos ir Tarnybos atstovų (17 straipsnio 3 dalis); Komisijos sudėtį ir jos darbo reglamentą tvirtina Ministras arba jo įgaliota institucija (17 straipsnio 6 dalis); Komisija informaciją apie posėdį, kuriame bus suteikiama teisė į žvejybos galimybes, paskelbia Ministerijos ir Tarnybos interneto svetainėse likus ne mažiau kaip 20 darbo dienų iki posėdžio (17 straipsnio 12 dalis); nuo informacijos apie Komisijos posėdį paskelbimo dienos ūkio subjektai gali teikti prašymus suteikti teisę į žvejybos galimybes per atstumą, elektroninėmis priemonėmis per kontaktinį centrą arba tiesiogiai kreipdamiesi į žemės ūkio ministro įgaliotą instituciją, Ministro įgaliota institucija per 5 darbo dienas nuo prašymo gavimo dienos išsiunčia pareiškėjui patvirtinimą apie gautą prašymą, prašymai suteikti teisę į žvejybos galimybes arba teisę naudoti žvejybos įrankius nepriimami likus 5 darbo dienoms iki posėdžio dienos (17 straipsnio 13 dalis); suteikiant teisę į tam tikros rūšies žuvų žvejybos galimybes ūkio subjektui apskaičiuojama, kokią per pasirinktus 3 kalendorinius metus Lietuvos Respublikai skirtą tos rūšies žuvų žvejybos galimybių dalį vidutiniškai sudarė to ūkio subjekto per tuos pačius 3 metus sugautų tos rūšies žuvų kiekis arba, jeigu Lietuvos Respublikai buvo skirtos žvejybos galimybės, išreikštos žvejybos dienomis vienam žvejybos laivui ar žvejybos pastangomis, – kokią Lietuvos Respublikai skirtą žvejybos galimybių dalį sudarė to ūkio subjekto valdomo kiekvieno žvejybos laivo bendras žvejojimų dienų skaičius (toliau – atskaitos duomenys), kurie apskaičiuojami pagal to ūkio subjekto žemės ūkio ministro ar jo įgaliotos institucijos nustatyta tvarka pateiktus duomenis, esančius žuvininkystės duomenų valstybės informacinėje sistemoje

(17^a straipsnio 1 dalis); „kiekvienas ūkio subjektas turi teisę pasirinkti bet kuriuos 3 kalendorinius metus, pagal kuriuos bus apskaičiuojami atskaitos duomenys (toliau – pasirinkti metai), iš paskutinių 10 kalendorinių metų iki tų metų, kuriais konkrečiam ūkio subjektui yra suteikiamos teisės į žvejybos galimybes“ (17^a straipsnio 2 dalis).

10.2. Aprašo (redakcija galiojusi nuo 2016-11-01 iki 2017-01-28) III skyriuje, kuriame reglamentuojama paskelbimo apie perleidžiamosios teisės suteikimą pagal atskaitos duomenis ir dokumentų pateikimo tvarka. Aprašo 8 punkte nustatyta, kad pranešimas apie Komisijos posėdį Tarnybos interneto svetainėje paskelbiamas likus ne mažiau kaip 20 darbo dienų iki Komisijos posėdžio. Aprašo 9 punkte nustatyta, kad pranešime apie Komisijos posėdį, kuriame bus suteikiamos perleidžiamosios teisės, nurodoma: ūkio subjektų prašymų suteikti perleidžiamąją teisę ir kitų dokumentų pateikimo terminas, o prašymai suteikti perleidžiamąją teisę nepriimami likus 5 darbo dienoms iki posėdžio dienos (9.1 punktas); Komisijos posėdžio, kuriame bus suteikiamos perleidžiamosios teisės, vieta ir laikas (9.2 punktas); adresas, kuriuo reikia pateikti prašymus suteikti perleidžiamąją teisę ir kitus dokumentus, bei telefonas pasiteirauti (9.3 punktas); žuvų rūšys, kurias žvejoti suteikiamos perleidžiamosios teisės, ir žvejybos zonos (9.4 punktas); 10 paskutinių kalendorinių metų laikotarpis, iš kurių ūkio subjektai gali pasirinkti 3 kalendorinius metus, kaip numatyta Žuvininkystės įstatymo 17^a straipsnio 1, 2 ir 3 dalyse (9.5 punktas); perleidžiamosios teisės galiojimo laikotarpis (9.6 punktas); perleidžiamųjų teisių skyrimo sąlygos (9.7 punktas). Aprašo 13 punkte nustatyta, kad jeigu pareiškėjas nepateikia tinkamai įforminto prašymo ar kitų reikiamų dokumentų likus 5 darbo dienoms iki aprašo 9.1 punkte nurodyto termino, jo prašymas atmetamas ir perleidžiamoji teisė neskiriama, o 16 punkte nustatyta, kad prašymai, gauti pasibaigus dokumentų pateikimo terminui, atmetami ir ūkio subjektai apie tai informuojami raštu.

10.3. Komisijos darbo reglamento 2 punkte nustatyta, kad Komisijos darbas grindžiamas kolegialiu klausimų svarstymu, teisėtumo ir nešališkumo principais. Šio reglamento 24 punkte nustatyta, kad Komisijos narys (valstybės institucijos atstovas) nusišalina pats arba turi būti nušalintas nuo dalyvavimo Komisijos sprendimų priėmimo procedūroje, jeigu: su bent vienu ūkio subjektu ar jo įgaliotu asmeniu, pateikusių prašymą gauti perleidžiamąją žvejybos teisę, yra susijęs tokiais teisiniais santykiais, dėl kurių Komisijos sprendimas gali turėti įtakos jo teisėms arba pareigoms (24.1. punktas); tarp jo ir ūkio subjekto ar jo įgalioto asmens, pateikusių prašymą gauti perleidžiamąją žvejybos teisę, yra Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo draudžiami tarnybiniai santykiai (24.2 punktas); kitais atvejais, jeigu yra aplinkybių, kurios kelia abejonių dėl jo nešališkumo (24.3 punktas). Komisijos darbo reglamento 25 punkte nustatyta, kad sprendimą dėl Komisijos nario nušalinimo nuo dalyvavimo Komisijos sprendimų priėmimo procedūroje priima Komisijos pirmininkas savo iniciatyva arba atsižvelgdamas į Komisijos nario prašymą.

11. Įvertinus paminėtą Žuvininkystės įstatyme (redakcija galiojusi nuo 2016-11-01 iki 2017-01-01), Apraše (redakcija galiojusi nuo 2016-11-01 iki 2017-01-28) ir Komisijos darbo reglamente įtvirtintą teisinį reguliavimą nagrinėjamos administracinės bylos kontekste, matyti, kad:

- informaciją apie posėdį Komisija paskelbia Ministerijos ir Tarnybos interneto svetainėse likus ne mažiau kaip 20 darbo dienų iki posėdžio, tokiam skelbime, be kita ko, turi būti nurodytas prašymų pateikimo terminas, posėdžio vieta ir laikas, kontaktiniai duomenys, žuvų rūšys, kurias žvejoti suteikiamos perleidžiamosios teisės, ir žvejybos zonos, 10 paskutinių kalendorinių metų laikotarpis, iš kurių ūkio subjektai gali pasirinkti 3 kalendorinius metus, perleidžiamosios teisės galiojimo laikotarpis ir tokių teisių skyrimo sąlygos;

- Žuvininkystės įstatyme (redakcija galiojusi nuo 2016-11-01 iki 2017-01-01) ir Apraše (redakcija galiojusi nuo 2016-11-01 iki 2017-01-28) imperatyviai nustatyta, kad prašymai suteikti perleidžiamąją teisę nepriimami likus 5 darbo dienoms iki posėdžio dienos;

- 10 paskutinių kalendorinių metų laikotarpis, iš kurių ūkio subjektai gali pasirinkti 3 kalendorinius metus nustatomas vadovaujantis Žuvininkystės įstatymo (redakcija galiojusi nuo 2016-11-01 iki 2017-01-01) 17^a straipsnio 2 dalyje įtvirtintu teisiniu reguliavimu, kuriame nustatyta, kad „kiekvienas ūkio subjektas turi teisę pasirinkti bet kuriuos 3 kalendorinius metus, pagal kuriuos bus apskaičiuojami atskaitos duomenys (toliau – pasirinkti metai), iš paskutinių 10 kalendorinių metų

iki tų metų, kuriais konkrečiam ūkio subjektui yra suteikiamos teisės į žvejybos galimybes“. Lingvistiškai aiškinant šią teisės normą, darytina išvada, kad pagal joje įtvirtintą teisinį reguliavimą į 10 metų laikotarpį, iš kurio ūkio subjektams suteikta teisė pasirinkti bet kuriuos 3 kalendorinius metus, pagal kuriuos bus apskaičiuojami atskaitos duomenys, neįskaitomi metai, „kuriais konkrečiam ūkio subjektui yra suteikiamos teisės į žvejybos galimybes“, t. y. kuriais yra priimamas Komisijos sprendimas dėl teisių į žvejybos galimybes suteikimo. Nagrinėjamu atveju teisių į žvejybos galimybes suteikimo metais laikytini 2016 metai, t. y. tie metai, kada Protokolo Nr. ŽKB-28(6.1) 2.3 punkte įtvirtintu Komisijos sprendimu ūkio subjektams (taigi ir pareiškėjoms) buvo patvirtintos perleidžiamosios teisės į menkių, strimelių, šprotų žvejybos galimybes Baltijos jūroje 2017-2019 metams. Tokio Žuvininkystės įstatymo (redakcija galiojusi nuo 2016-11-01 iki 2017-01-01) 17^a straipsnio 2 dalyje įtvirtinto teisinio reguliavimo aiškinimo pagrįstumą patvirtina ir sisteminis teisinio reguliavimo aiškinimas, nes pagal Aprašo (redakcija galiojusi nuo 2016-11-01 iki 2017-01-28) 57 punktą Tarnyba, remdamasi Komisijos sprendimu patvirtinta perleidžiamųjų teisių apimtimi tvirtina Baltijos jūroje žvejojantiems ūkio subjektams žvejybos kvotas (tonomis), kurios Tarnybos ir Ministerijos interneto svetainėje paskelbiamos ne vėliau kaip iki kalendorinių žvejybos metų sausio 1 d., o pagal Žuvininkystės įstatymo 18 straipsnio 3 dalies 1 papunkčiu ūkio subjektai prašymus išduoti žvejybos leidimus gali pateikti tik turėdami žvejybos kvotas;

– Komisijos darbas turi būti nešališkas, o pagal Komisijos darbo reglamento 25 punktą sprendimą dėl Komisijos nario nušalinimo nuo dalyvavimo Komisijos sprendimų priėmimo procedūroje priima Komisijos pirmininkas.

12. Nustatytas faktines aplinkybes (žr. šio teismo sprendimo 7 punktą) įvertinęs paminėto Žuvininkystės įstatyme (redakcija galiojusi nuo 2016-11-01 iki 2017-01-01), Apraše (redakcija galiojusi nuo 2016-11-01 iki 2017-01-28) ir Komisijos darbo reglamente įtvirtinto teisinio reguliavimo kontekste, esminių Komisijos posėdžių organizavimo procedūrų pažeidimų, sudarančių pagrindą panaikinti Protokolo Nr. ŽKB-28(6.1) 2.2 ir 2.3 punktuose įtvirtintus Komisijos sprendimus, teismas nenustatė.

12.1. Pirmiausiai teisėjų kolegija, pažymi, kad nagrinėjamu atveju teisėtai ir pagrįstai į 10 metų laikotarpį, iš kurio pareiškėjoms buvo suteikta teisė pasirinkti bet kuriuos 3 kalendorinius metus, pagal kuriuos buvo apskaičiuojami atskaitos duomenys, neįskaityti 2016 metai, nes būtent šiais metais buvo priimamas skundžiamas Protokolo Nr. ŽKB-28(6.1) 2.3 punkte įtvirtintas Komisijos sprendimas. Teisėjų kolegijos nuomone, pareiškėjos netinkamai aiškina Žuvininkystės įstatymo (redakcija galiojusi nuo 2016-11-01 iki 2017-01-01) 17^a straipsnio 2 dalyje įtvirtintą teisinį reguliavimą (taip pat žr. šio teismo sprendimo 11 punkto 3 įtrauką), todėl daro nepagrįstą išvadą, kad 10 metų laikotarpis siejamas ne su Komisijos posėdžio skyrimo metais, o su suteikiamų teisių į žvejybos galimybes metais, dėl kurių ketinama spręsti Komisijos posėdyje. Atsižvelgiant į tai, kaip nepagrįsti atmetini ir pareiškėjos argumentai dėl to, kad Tarnybos interneto svetainėje (www.zuv.lt) 2016-11-15 paskelbta informacija kad „Ūkio subjektai perleidžiamųjų teisių skaičiavimams galės pasirinkti trejus kalendorinius metus iš 2006–2015 m. laikotarpio“ (1 t., b. l. 42) buvo klaidinanti ir kad tokiu būdu buvo pažeistos jų teisės pasirinkti 2016 metus. Atsižvelgiant į tai, kritiškai vertintini ir su tuo tiesiogiai susiję pareiškėjų motyvai dėl nevienodos žvejybos galimybių sąlygos žvejybai tolimuosiuose žvejybos rajonuose ir Baltijos jūroje, ir dėl to, kad yra veikama kelių ūkio subjektų interesais sudarant prielaidas jiems įsigyti sąlyginai didesnę kvotų žvejybai Baltijos jūroje kiekį. Teismas pažymi, kad pareiškėjos teikdamos, jog jų nuomone, yra veikama kelių ūkio subjektų interesais sudarant prielaidas jiems įsigyti sąlyginai didesnę kvotų žvejybai Baltijos jūroje kiekį nepateikia jokių ši teiginį pagrindžiančių įrodymų.

12.2. Pareiškėjos teigia, kad Ministras 2016-12-15 įsakymu Nr. 3D-747 5 darbo dienoms atidėdamas 2016-12-15 skelbtą Komisijos posėdį, pažeidė ūkio subjektų teises ir Aprašo III skyriuje, jo 8, 9.1, 13 punktus, nes tokia galimybė Apraše neįtvirtinta, o prašymai priimami, jei jie pateikti ne vėliau kaip likus 5 darbo dienoms, ir kad atidėjus posėdį nebuvo nurodyta Aprašo 9 punkte įtvirtinta informacija, kuri turėjo būti privalomai nurodyta pranešime apie Komisijos posėdį. Šie argumentai vertintini kritiškai. Nustatyta, kad 2016-12-15 10 val. turėjusį įvykti Komisijos posėdį 5 darbo dienoms atidėjo ir apie tai tą pačią dieną Tarnybos interneto svetainėje (www.zuv.lt) paskelbė

Komisija, kuri vadovavosi Ministro 2016-12-15 įsakymu Nr. 3D-747 (1 t., b. l. 58, 59). Atsižvelgiant į tai, nėra pagrindo teigti, kad Komisija šiuo atveju veikė *ultra vires* (lot. viršijant įgaliojimus). Sistemškai aiškinant Žuvininkystės įstatymo (redakcija galiojusi nuo 2016-11-01 iki 2017-01-01) 6 straipsnio 5 dalies ir 17 straipsnio 3 dalies nuostatas kitų šio įstatymo nuostatų kontekste, konstatuotina, kad nėra pagrindo teigti, jog nusprendamas atidėti 2016-12-15 10 val. turėjusį įvykti Komisijos posėdį, savo įgaliojimus viršijo Ministras. Teisėjų kolegija, nustatytas faktines aplinkybes, susijusias su informacijos apie Komisijos posėdį, jo nukėlimą paskelbimu (žr. šio teismo sprendimo 7.1 punktą), įvertinusi visuminio Žuvininkystės įstatyme (redakcija galiojusi nuo 2016-11-01 iki 2017-01-01), Apraše (redakcija galiojusi nuo 2016-11-01 iki 2017-01-28) įtvirtinto teisinio reguliavimo, teisingumo ir protingumo principų kontekste, konstatuoja, kad pareiškėjų teisės gauti išsamią informaciją apie Komisijos posėdį, kuriame ūkio subjektams buvo paskirtos perleidžiamosios teisės į žvejybos galimybes Baltijos jūroje 2017–2019 metams, ir nustatyta tvarka teikti paraiškas bei tokias perleidžiamąsias teises į žvejybos galimybes gauti niekaip nebuvo pažeistos. Atsižvelgiant į tai, kritiškai vertintini ir UAB „Strimelė“ argumentai, kad dėl, jos nuomone, padarytų pažeidimų, susijusių su informacijos apie Komisijos posėdį, jo nukėlimą paskelbimu, ji negalėjo laiku pateikti patikslinto prašymo ir todėl jį teikė pavėluotai, t. y. 2016-12-21 (1 t., b. l. 30–31).

12.3. Pareiškėjos teigia, kad Komisijos 2016-12-22 posėdis įvyko pažeidžiant Komisijos darbo reglamento 2 ir 24.3. punktus, nes Komisijos pirmininkas ir jo pavaduotojas nesusipažino su pareiškėjų prieš posėdį Ministrui pateiktu Pareiškimu dėl nušalinimo, ir nenusišalino nuo savo pareigų vykdymo. Nustatyta, kad pareiškėjos UAB „Strimelė“, UAB „Spika“, AB „Senoji Baltija“, UAB „Monistico“, UAB „Ramsun“ ir trečiasis suinteresuotas asmuo UAB „Baltijos jūra“ 2016-12-22 pateikė Ministrui ir Tarnybai (Komisijai) adresuotą Pareiškimą dėl nušalinimo (1 t., b. l. 78–86), kurio turinys Komisijos nebuvo nagrinėtas, o posėdis Komisijos pirmininko sprendimu vyko toliau (1 t., b. l. 16–19). Teisėjų kolegijos nuomone, tokiu būdu Komisijos pirmininkas pažeidė Komisijos darbo reglamento 25 punktą, nes turėjo priimti sprendimą (protokolinį sprendimą) dėl Komisijos nario nušalinimo nuo dalyvavimo Komisijos sprendimų priėmimo procedūroje. Kita vertus, įvertinusi Pareiškime dėl nušalinimo išdėstytus argumentus, kuriais Komisijos pirmininko V. Grušausko bei jo pavaduotojo V. Petkaus šališkumas grindžiamas, šio pareiškimo teikėjų nuomone, padarytais pažeidimais organizuojant Komisijos posėdį (žr. šio teismo sprendimo 7.3 punktą), teisėjų kolegija konstatuoja, kad jie niekaip nėra susiję su galimu V. Grušausko bei jo pavaduotojo V. Petkaus šališkumu, o Pareiškimą dėl nušalinimo pateikusių asmenų teiginiai, kad Komisijos interesai sutampa su dviejų ūkio subjektų, t. y. UAB „Banginis“ ir UAB „Baltijos šprotai“ vertintini kaip deklaratyvūs, nepagrįsti jokiais įrodymais. Taip pat teismas pažymi, kad Komisijos sudėtis pareiškėjoms galėjo ir turėjo būti žinoma Tarnybos direktoriaus pavaduotojui priėmus 2016-10-31 įsakymą Nr. V1-165, kuriuo Komisija buvo sudaryta ir kuriame buvo paskelbta jos sudėtis, informacija apie Komisijos posėdį Tarnybos interneto svetainėje (www.zuv.lt) paskelbta dar 2016-11-15 (1 t., b. l. 42), vadinasi pareiškėjos turėjo visas galimybes dėl Komisijos pirmininko, jo pavaduotojo ar narių šališkumo kreiptis gerokai anksčiau nei 2016-12-22. Įvertinusi nustatyta aplinkybes ir išdėstytus argumentus, vadovaudamasi protingumo ir sąžiningumo principais, vidiniu įsitikinimu ir surinktų įrodymų analize, teisėjų kolegija sprendžia, kad Pareiškimą dėl nušalinimo teikdami prieš pat posėdį jį teikusieji suinteresuoti asmenys siekė ne Komisijos, jos pirmininko ir pavaduotojo nušalinimo, o kitų tikslų. Atsižvelgiant į tai, nustatytas Komisijos darbo reglamento 25 punkto pažeidimas vertintinas kaip neesminis ir savaime nesudarantis pagrindo panaikinti Protokolo Nr. ŽKB-28(6.1) 2.2 ir 2.3 punktuose įtvirtintus Komisijos sprendimus.

12.4. Pareiškėjos teigia, kad Tarnybos direktoriaus pavaduotojas V. Petkus neturėjo teisės priimti 2016-10-31 įsakymo Nr. V1-165, kuriuo sudaryta Komisija, ir kad šis įsakymas priimtas neįsigaliojusio Žemės ūkio ministro 2016-10-25 įsakymo Nr. 3D-618 pagrindu. Teisėjų kolegija pritaria Tarnybos ir Ministerijos argumentams, kad Tarnybos direktoriaus pavaduotojas V. Petkus, pavadavęs Tarnybos direktorių turėjo įgaliojimus pasirašyti 2016-10-31 įsakymą Nr. V1-165 ir kad Ministro 2016-10-25 įsakymo Nr. 3D-618, kuriuo buvo patvirtintas Komisijos darbo reglamentas, 2 punkte Tarnyba buvo įpareigota patvirtinti Komisijos sudėtį iki 2016-11-01, kas ir buvo padaryta. Atsižvelgiant į tai, pareiškėjų argumentai dėl Tarnybos direktoriaus pavaduotojo 2016-10-31 įsakymo

Nr. V1-165 neteisėtumo atmetini kaip nepagrįsti. Šiame kontekste teismas pažymi, kad teismo posėdžio metu pareiškėjos UAB „Strimelė“ atstovas atsisakė argumentų, susijusių su Tarnybos direktoriaus pavaduotojo 2016-10-31 įsakymo Nr. V1-165 neteisėtumu.

13. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, taip pat įvertinus, kad Žuvininkystės įstatyme (redakcija galiojusi nuo 2016-11-01 iki 2017-01-01) ir Apraše (redakcija galiojusi nuo 2016-11-01 iki 2017-01-28) imperatyviai nustatyta, kad prašymai suteikti perleidžiamąją teisę nepriimami likus 5 darbo dienoms iki posėdžio dienos, konstatuotina, kad Komisijos Protokolo Nr. ŽKB-28(6.1) 2.3 punkte įtvirtintas sprendimas, kuriuo ūkio subjektams buvo patvirtintos perleidžiamosios teisės į menkių, strimelių, šprotų žvejybos galimybes Baltijos jūroje 2017-2019 metams, ir Protokolo Nr. ŽKB-28(6.1) 2.2 punkte įtvirtintas sprendimas atmeti UAB „Strimelė“ 2016-12-21 prašymą dėl perleidžiamų teisių suteikimo, yra teisėti ir pagrįsti. Šie sprendimai priimti nepažeidžiant tuo metu galiojusio teisinio reguliavimo, todėl jų naikinti pareiškėjų nurodytais pagrindais nėra pagrindo. Taip pat nėra pagrindo įpareigoti Komisiją suteikti pareiškėjoms teisę perleidžiamųjų teisių į menkių, strimelių, šprotų žvejybos galimybes Baltijos jūroje 2017-2019 metams pakartotiniam skaičiavimui pasirinkti 2016 metus bei perskaičiuoti pareiškėjoms perleidžiamąsias teises į menkių, strimelių, šprotų žvejybos galimybes Baltijos jūroje 2017-2019 metams. Kartu teismas pažymi, kad pareiškėjos nepateikė teismui jokių įrodymų patvirtinančių jų teiginį, kad jos 2016 metais Perleidžiamųjų teisių aukcione papildomai yra nusipirkusios perleidžiamas žvejybos teises žvejybai Baltijos jūroje.

Dėl Ministerijos 2017-01-05 rašto Nr. 3JA-3(8.14)

14. Pareiškėjos teismo prašo panaikinti Ministerijos 2017-01-05 raštą Nr. 3JA-3(8.14). Pareiškėjų nuomone, šis raštas yra neteisėtas ir naikintinas, nes šiuo raštu Ministerija priėmė nepagrįstus sprendimus, t. y. atsisakė atšaukti 2016-12-22 10 val. paskirtą Komisijos posėdį ir nenušalino Komisijos pirmininką bei jo pavaduotoją.

15. Teisėjų kolegija pažymi, kad pareiškėjos nepagrįstai teigia, kad Ministerijos 2017-01-05 raštu Nr. 3JA-3 (8.14) buvo priimti sprendimai dėl 2016-12-22 10 val. vykusio Komisijos posėdžio. Pirmiausia teismas pažymi, kad teisę į žvejybos galimybes ūkio subjektams suteikia Komisija (Žuvininkystės įstatymo (redakcija galiojusi nuo 2016-11-01 iki 2017-01-01) 17 straipsnio 3 dalis), kuri veikia jai Žuvininkystės įstatyme (redakcija galiojusi nuo 2016-11-01 iki 2017-01-01), Apraše (redakcija galiojusi nuo 2016-11-01 iki 2017-01-28) ir Komisijos darbo reglamente įtvirtintų įgaliojimų ribose. Šiame teismo sprendime konstatuota, kad Pareiškimas dėl nušalinimo buvo teiktas ir 2016-12-22 vykusio Komisijos posėdžio metu ir dėl jo, vadovaudamasis Komisijos darbo reglamento 25 punktu sprendimą turėjo priimti Komisijos pirmininkas (dėl to žr. šio teismo sprendimo 12.3 punktą). Atsižvelgdamas į tai, teismas pritaria Ministerijos pozicijai, kad Pareiškimas dėl nušalinimo turėjo būti išnagrinėtas VAI ir Asmenų prašymų nagrinėjimo taisyklėse nustatyta tvarka.

16. Vadovaujantis VAI 14 straipsnio 1 dalimi, asmenų prašymai viešojo administravimo institucijose yra nagrinėjami pagal Asmenų prašymų nagrinėjimo taisykles, kuriose nustatyta, kad atsakymai į prašymus parengiami atsižvelgiant į jų turinį, konkrečiai: į prašymą pateikti institucijos turimą informaciją atsakoma pateikiant prašomą informaciją Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ar savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo (toliau – Teisės gauti informaciją įstatymas) nustatyta tvarka arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys (47.2 punktas); o į kreipimąsi, kuriame išdėstoma asmens nuostata tam tikru klausimu, pranešama apie institucijos veiklos pagerėjimą ar trūkumus ir pateikiami pasiūlymai, kaip juos ištaisyti, atkreipiamas dėmesys į tam tikrą padėtį, pranešama apie valstybės tarnautojų piktnaudžiavimą ar neteisėtus veiksmus, nesusijusius su konkrečaus asmens teisėtų interesų ir teisių pažeidimu, ar kitokį asmens kreipimąsi atsakoma laisva forma (47.4 punktas). Savo ruožtu Teisės gauti informaciją įstatyme įtvirtinta, kad įstaigos privalo teikti pareiškėjams informaciją, o atsisakyti suteikti informaciją galima šio įstatymo nustatyta tvarka (3 straipsnio 1 dalis). Teikdamos informaciją įstaigos vadovaujasi informacijos išsamumo ir tikslumo principais, reiškiančiais, kad pareiškėjui turi būti

pateikta visa pagal teisės aktus teiktina, įstaigos disponuojama ir pareiškėjo prašymo turinį atitinkanti informacija (4 straipsnio 1 ir 2 punktai).

17. Įvertinus pareiškėjų UAB „Strimelė“, UAB „Spika“, AB „Senoji Baltija“, UAB „Monistico“, UAB „Ramsun“ ir trečiojo suinteresuoto asmens UAB „Baltijos jūra“ 2016-12-22 teikto Pareiškimo dėl nušalinimo (1 t., b. l. 78–86) (žr. šio teismo sprendimo 7.3 punktą) ir Ministerijos 2017-01-05 rašto Nr. 3JA-3(8.14) (1 t., b. l. 37–40) (žr. šio teismo sprendimo 7.6 punktą) turinį matyti, kad Ministerija tinkamai nagrinėjo Pareiškimą dėl nušalinimo, t. y. suteikė visą turimą šio pareiškimo turinį atitinkančią informaciją, susijusią su 2016-12-22 10 val. vykusio Komisijos posėdžio organizavimu ir Komisijos veikla. Skundžiamas Ministerijos 2017-01-05 raštas Nr. 3JA-3(8.14) atitinka tiek Teisės gauti informaciją ir Taisyklių, tiek VAI nuostatas, todėl juos naikinti teismas neturi teisinio ir faktinio pagrindo.

Del Tarnybos 2016-12-28 įsakymo Nr. V1-188

18. Pareiškėjos teismo prašo panaikinti Tarnybos direktoriaus 2016-12-28 įsakymą Nr. V1-188, kuriuo patvirtintos Baltijos jūroje žvejojantiems ūkio subjektams žvejybos kvotos (tonomis) 2017 metams. Savarankiškų argumentų dėl šio Tarnybos direktoriaus įsakymo neteisėtumo pareiškėjos nepateikia. Iš skundo turinio matyti, kad toks jų prašymas tiesiogiai susijęs su tuo, jog pareiškėjoms Tarnybos direktoriaus 2016-12-28 įsakymu Nr. V1-188 patvirtintų žvejybos Baltijos jūroje kvotų (tonomis) 2017 metams dydžiai tiesiogiai priklausė nuo pareiškėjoms Protokolo Nr. ŽKB-28(6.1) 2.3 punkte įtvirtintu Komisijos sprendimu patvirtintų perleidžiamųjų teisių į menkių, strimelių, šprotų žvejybos galimybes Baltijos jūroje 2017-2019 metams apimties.

19. Pagal Žuvininkystės įstatymo (redakcija galiojusi nuo 2016-11-01 iki 2017-01-01) 2 straipsnio 51 dalį žvejybos kvota – individualios žvejybos galimybės jūrų vandenyse, išreikštos didžiausiu galimu sugauti tam tikros rūšies žuvų kiekiu. Pagal šio įstatymo 6 straipsnio 5 dalį individualių žvejybos galimybių jūrų vandenyse kvotų skyrimo tvarką nustato Ministras, o Individualias žvejybos galimybes ir verslinės žvejybos vidaus vandenyse kvotas pagal suteiktą teisę į žvejybos kvotą skiria žemės ūkio ministro įgaliota institucija. Aprašo (redakcija galiojusi nuo 2016-11-01 iki 2017-01-28) 3 punkte nustatyta, kad pagal perleidžiamąją teisę ūkio subjektui kvota skiriama kitiems kalendoriniams metams, einantiems po tų kalendorinių metų, kai yra suteikiama perleidžiamoji teisė; kvotos skiriamos kasmet iki perleidžiamosios teisės galiojimo pabaigos; paskutiniiais perleidžiamosios teisės galiojimo metais ūkio subjektui kvota pagal tą perleidžiamąją teisę paskutinį kartą skiriama kitiems vieneriems kalendoriniams metams. Kvotų skyrimo pagal perleidžiamąją teisę tvarką nustatyta Aprašo (redakcija galiojusi nuo 2016-11-01 iki 2017-01-28) X skyriuje, o šio skyriaus 57 punkte įtvirtinta, kad įsigaliojus Tarybos reglamentui, kuris nustato Lietuvos Respublikai skiriamas žvejybos Baltijos jūroje kvotas, jei ūkio subjektams yra suteiktos perleidžiamosios teisės, Tarnyba apskaičiuoja kiekvienam ūkio subjektui pagal suteiktą perleidžiamąją teisę priklausančias kvotas, jas patvirtina Tarnybos direktoriaus įsakymu ir paskelbia jų dydžius Tarnybos interneto svetainėje bei išsiunčia Ministerijai, kuri šią informaciją paskelbia savo interneto svetainėje ne vėliau kaip iki kalendorinių žvejybos metų sausio 1 d.

20. Nustatytas faktines aplinkybes įvertinus nurodyto teisinio reguliavimo kontekste, darytina išvada, kad Tarnybos direktorius, gavęs nustatyta tvarka Protokolo Nr. ŽKB-28(6.1) 2.3 punkte įtvirtintą Komisijos sprendimą, kuriuo buvo patvirtintos perleidžiamųjų teisių į menkių, strimelių, šprotų žvejybos galimybės Baltijos jūroje 2017-2019 metams, teisėtai ir pagrįstai juo rėmėsi pareiškėjoms patvirtindamas žvejybos kvotas (tonomis) 2017 metams. Atsižvelgiant į tai, taip pat šiame teismo sprendime konstatavus, kad Protokolo Nr. ŽKB-28(6.1) 2.3 punkte įtvirtintas Komisijos sprendimas, kuriuo patvirtintos perleidžiamųjų teisių į menkių, strimelių, šprotų žvejybos galimybės Baltijos jūroje 2017-2019 metams yra teisėtas ir pagrįstas, konstatuotina ir tai, kad nėra pagrindo naikinti Tarnybos direktoriaus 2016-12-28 įsakymo Nr. V1-188 pareiškėjų nurodytais pagrindais. Kitų teisinių ar faktinių pagrindų naikinti Tarnybos direktoriaus 2016-12-28 įsakymą Nr. V1-188 teismas nenustatė. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, pareiškėjų skunde išdėstytas prašymas panaikinti Tarnybos direktoriaus 2016-12-28 įsakymą Nr. V1-188 atmestinas kaip nepagrįstas.

Dėl prašymo stabdyti administracinę bylą

21. Pareiškėja UAB „Strimelė“ prašo stabdyti administracinę bylą iki bus išnagrinėta ESTT byla dėl prejudicinio sprendimo Nr. C-540/16. Įvertinusi LVAT 2016-10-17 nutartyje administracinėje byloje Nr. A-164-502/2017 (Teismo proceso Nr. 3-61-3-03099-2015-2) ESTT pateiktų klausimų ir LVAT nagrinėjamo ginčo turinį nagrinėjamoje administracinėje byloje keliamo ginčo kontekste, teisėjų kolegija nenustatė Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 100 straipsnyje įtvirtinto pagrindo, nagrinėjamos bylos stabdymui. Teisėjų kolegijos vertinimu, nesutampa nurodytos LVAT bylos ir nagrinėjamos administracinės bylos *ratio decidendi* (lot. argumentas, kuriuo grindžiamas sprendimas). Esminės įtakos nagrinėjamam ginčui išspręsti neturės ir prejudicinis sprendimas ESTT byloje dėl Nr. C-540/16. Atsižvelgiant į tai, šis pareiškėjos UAB „Strimelė“ prašymas netenkintinas.

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 88 straipsnio 1 punktu, 132, 133 straipsniais, teismas

n u s p r e n d ž i a :

Pareiškėjų UAB „Strimelė“, UAB „Prekybos namai „Aistra“, UAB „Spika“, UAB „Starkis“, UAB „Stekutis“, AB „Senoji Baltija“, UAB „Monistico“ ir UAB „Ramsun“ skundą atmesti.

Sprendimas apeliacine tvarka per vieną mėnesį nuo jo paskelbimo gali būti skundžiamas Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui, skundą paduodant tiesiogiai Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui arba per Vilniaus apygardos administracinį teismą.

Teisėjas

 Violeta Balčytienė

 Rytis Krasauskas

 Rūta Miliuvienė

LIETUVOS VYRIAUSIASIS ADMINISTRACINIS TEISMAS

NUTARTIS
LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2018 m. lapkričio 27 d.
Vilnius

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo išplėstinė teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Laimučio Alechnavičiaus, Audriaus Bakavecko, Arūno Dirvono, Artūro Drigoto (pranešėjas) ir Romano Kliškausko (kolegijos pirmininkas),

teismo posėdyje apeliacine rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinę bylą pagal pareiškėjų uždarnosios akcinės bendrovės „Spika“, akcinės bendrovės „Senoji Baltija“, uždarnosios akcinės bendrovės „Stekutis“ ir uždarnosios akcinės bendrovės „Prekybos namai „Aistra“ apeliacinius skundus dėl Vilniaus apygardos administracinio teismo 2015 m. lapkričio 6 d. sprendimo administracinėje byloje pagal pareiškėjų uždarnosios akcinės bendrovės „Stekutis“, akcinės bendrovės „Senoji Baltija“, uždarnosios akcinės bendrovės „Prekybos namai „Aistra“ ir uždarnosios akcinės bendrovės „Spika“ skundą atsakovui Žuvininkystės tarnybai prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos, tretiesiems suinteresuotiems asmenims Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai, buvusiai uždarajai akcinei bendrovei „Sedija“, V. Malinausko gamybinei–komercinei firmai „Stilma“, uždarajai akcinei bendrovei „Starkis“, uždarajai akcinei bendrovei „Banginis“, uždarajai akcinei bendrovei „Baltijos šprotai“, uždarajai akcinei bendrovei „Monistico“, uždarajai akcinei bendrovei „Ramsun“, uždarajai akcinei bendrovei „Rikneda“, akcinei bendrovei „Laivitė“, uždarajai akcinei bendrovei „Baltijos jūra“, uždarajai akcinei bendrovei „Baltlanta“, uždarajai akcinei bendrovei „Grinvita“, uždarajai akcinei bendrovei „Strimelė“ ir bankrutuojančiai uždarajai akcinei bendrovei „Baltijos žuvis“ dėl posėdžio protokolo dalies panaikinimo.

Išplėstinė teisėjų kolegija

n u s t a t ė:

I.

1. Pareiškėjai UAB „Spika“ ir AB „Senoji Baltija“, UAB „Stekutis“ ir UAB „Prekybos namai „Aistra“ Vilniaus apygardos administraciniam teismui pateikė skundą, prašydami panaikinti Žvejybos Baltijos jūroje kvotų skyrimo komisijos, sudarytos Žuvininkystės tarnybos prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos (toliau – ir atsakovas, Žuvininkystės tarnyba) direktoriaus 2013 m. kovo 18 d. įsakymu Nr. V1-24 (toliau – ir Komisija), 2015 m. gegužės 11 d. posėdžio protokolo Nr. ŽKB-8 (6.1) (toliau – ir Protokolas) 2.2 papunkčio dalį, kuria UAB „Banginis“ skirta 175 t strimelių ir 252 t šprotų, UAB „Grinvita“ skirta 29 t strimelių ir 49 t šprotų, UAB „Baltlanta“ skirta 23 t strimelių ir 16 t šprotų, UAB „Baltijos šprotai“ skirta 202 t strimelių ir 285 t šprotų kvotų.

2. Pareiškėjai paaiškino, kad Komisija paskirstė papildomas žvejybos kvotas 2015 metams. UAB „Banginis“, UAB „Grinvita“, UAB „Baltlanta“ ir UAB „Baltijos šprotai“ žvejybos

kvotos paskirtos neteisėtai, kadangi Komisija pirmiausia privalėjo nustatyti, ar ūkio subjektui galima paskirti individualias žvejybos galimybes, taip pat nustatyti ūkio subjektų istorines dalis. Protokole Komisijos vartojama sąvoka „žvejybos kvota“ neatitinka Lietuvos Respublikos žuvininkystės įstatyme įtvirtintos individualių žvejybos galimybių sąvokos.

3. Komisija be teisinio pagrindo suteikė UAB „Grinvita“ 29 t strimelių ir 49 t šprotų, UAB „Baltlanta“ 23 t strimelių ir 16 t šprotų individualias žvejybos galimybes, kadangi UAB „Grinvita“ (laivai „Alfa“, „Preila“) bei UAB „Baltlanta“ (laivai „Baltik“, „Atlant“) 2013 metais pardavė joms priklausiusius žvejybos laivus ir pasitraukė iš žvejybos Baltijos jūroje. UAB „Banginis“, kuriam paskirta 175 t strimelių ir 252 t šprotų, dalį strimelių ir šprotų žvejybos galimybių perleido UAB „Baltijos šprotai“, todėl, Pareiškėjų teigimu, perleistu dydžiu turėjo būti sumažinta UAB „Banginis“ žvejybos galimybių istorinė dalis. Nepaisydama to, Komisija UAB „Banginis“ paskyrė 40 proc. visų skirstomų žvejybos galimybių. Komisija UAB „Baltijos šprotai“ paskyrė 202 t strimelių ir 285 t šprotų individualių žvejybos galimybių.

4. Komisija, skirstydama papildomas žvejybos kvotas 2015 metams, vadovavosi Žuvininkystės įstatymo 17¹ straipsnio 1 ir 5 dalies reikalavimais. Atsižvelgiant į šias įstatymo nuostatas, pagal faktiškai praeityje vykdytą veiklą nustatoma ūkio subjektų individualių žvejybos galimybių istorinė dalis. UAB „Baltijos šprotai“ įmonių registre įregistruota 2015 m. vasario 9 d., todėl veiklą pradėjo vykdyti tik 2015 m. Tai reiškia, kad žvejybos galimybių skyrimo metu Komisija neturėjo duomenų apie UAB „Baltijos šprotai“ faktiškai praeityje 7 metus vykdytą veiklą, todėl skirti individualias žvejybos galimybes UAB „Baltijos šprotai“ nebuvo teisinio pagrindo. Protokolo 2.2 papunktyje nurodyta, jog priimant sprendimus buvo atsižvelgta į ūkio subjektų pateiktus prašymus ir į 2015 m. gegužės 5 d. Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos Teisės departamento pažymą Nr. IT-20 (14.11) „Dėl individualių žvejybos Baltijos jūroje galimybių paskirstymo“ (toliau – ir Pažyma), kurioje pareikšta nuomonė, kad UAB „Baltijos šprotai“ žvejybos kvotos Baltijos jūroje turi būti apskaičiuotos pagal laivų „Gilija“ UAB „Banginis“ sugavimų duomenis. Pažyma adresuota Lietuvos Respublikos žemės ūkio viceministrei. Pažyma tapo pagrindiniu Komisijos darbo dokumentu, kuria vadovaudamasi Komisija priėmė galbūt neteisėtus sprendimus. Visi Komisijos nariai pagal atliekamas viešojo administravimo funkcijas yra tiesiogiai pavaldūs ir atsakingi žemės ūkio viceministrei, todėl ji galėjo daryti poveikį Komisijai skirstant papildomas žvejybos kvotas 2015 metams. Dėl to įžvelgtinas absoliutus Protokolo negaliojimo pagrindas.

5. Komisijos posėdis nebuvo užbaigtas privaloma procedūra – balsavimu, todėl Protokole įtvirtinti sprendimai laikytini nepriimtais ir neturinčiais individualaus teisės akto galios. Be to, UAB „Baltijos šprotai“ žvejybą vykdė žvejybos laivu „Gilija“, kuris kelis kartus didesnis ir galingesnis už kitus laivus. Tai pažeidė silpnesnių rinkos dalyvių teises, sukūrė nelygias konkurencijos sąlygas.

6. Atsakovas Žuvininkystės tarnyba prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos atsiliepime į pareiškėjų skundą prašė jį atmesti kaip nepagrįstą. Atsakovas paaikškino, kad 2014 m. lapkričio 10 d. Tarybos reglamento (ES) Nr. 1221/2014, kuriuo nustatomos 2015 m. tam tikrų žuvų išteklių ir žuvų išteklių grupių žvejybos Baltijos jūroje galimybės ir kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 43/2014 ir (ES) Nr. 1180/2013, 9 straipsniu Europos Komisija Lietuvai patvirtino papildomas 667 t strimelių (žvejojamų 25–27, 28.2, 32 TJTT pakvadračiuose) ir 852 t šprotų (žvejojamų 22–32 TJTT pakvadračiuose) žvejybos kvotas 2015 metams, patalpindama šiuos kiekius į Europos Komisijos administruojamą kompiuterinę sistemą FIDES. Pagal Žuvininkystės įstatymo 17¹ straipsnio 7 dalį, 47 t strimelių ir 1 t šprotų žvejybos kvotų turi būti paskirta priekranteje žvejojantiems ūkio subjektams, o ne mažiau nei 5 proc. (33 t strimelių ir 43 t šprotų) žvejybos kvotų turi būti paskirta aukciono būdu, todėl atviroje Baltijos jūroje žvejojantiems ūkio subjektams gali būti skirstoma 620 t strimelių ir 851 t šprotų.

7. Komisija paskirstė kvotas vadovaudamasi Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2015 m. sausio 23 d. įsakymu Nr. 3D-38 patvirtintomis Individualių žvejybos Baltijos jūros galimybių skirstymo taisyklėmis (toliau – ir Taisyklės) ir atsižvelgdama į ūkio subjektų pateiktus prašymus. Tretieji suinteresuoti asmenys UAB „Grinvita“ ir UAB „Baltlanta“, prašydami papildomos žvejybos kvotos, pateikė visą informaciją ir dokumentus, nurodytus Taisyklių

23 punkte: prašymus, norimų gauti rūšių žuvų kvotų dydžius, laivų, kuriais numato žvejoti, pavadinimus, pasirenkamus 3 kalendorinius metus iš 7 paskutinių kalendorinių metų, kaip numatyta Žuvininkystės įstatymo 17¹ straipsnio 1 ir 2 dalyse, bei laivų nuomos sutarčių kopijas, todėl nebuvo teisinio pagrindo šioms bendrovėms neskirti žvejybos kvotų. 2013–2014 m. ūkio subjektams, žvejojantiems Baltijos jūroje, žvejybos kvotos buvo skirstomos pagal Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2013 m. kovo 15 d. įsakymu Nr. 3D-197 patvirtintose Žvejybos Baltijos jūroje kvotų skyrimo taisyklėse (toliau – ir 2013 m. taisyklės) numatytas ir ūkio subjektams suteiktas perleidžiamąsias žvejybos teises. Nuo 2015 m. žvejybos kvotos ūkio subjektams skirstomos pagal Žuvininkystės įstatyme nustatytus paskirstymo principus.

8. UAB „Banginis“ buvo paskirta ne 40 proc. visų skirstomų žvejybos galimybių, o 29,8 proc. strimelių ir 31 proc. šprotų papildomos žvejybos kvotos. Reorganizavus UAB „Banginis“, UAB „Baltijos šprotai“ pagal atskyrimo sąlygas buvo perduotas tik laivas „Gilija“ (su žuvų sugavimo istorija), todėl Komisija skyrė žvejybos kvotas UAB „Banginis“ pagal bendrovei priklausančių laivų „Mingė“ ir „Tovė“ žvejybos sugavimų duomenis. UAB „Banginis“ atskyrimo sąlygų 11.2.5 papunktyje numatyta, kad UAB „Baltijos šprotai“ yra atskiriama nuo UAB „Banginis“ ir kad UAB „Baltijos šprotai“ perduodama atskiriama dalis, kurią sudaro, įskaitant, bet neapsiribojant, visi su laivu „Gilija“ UAB „Banginis“ panaudotų žvejybos kvotų duomenys, laivu „Gilija“ sugautų žuvų kiekio duomenys bei visos su laivo „Gilija“ sugautų žuvų kiekio duomenimis ir laivu „Gilija“ UAB „Banginis“ panaudotų žvejybos kvotų duomenimis susijusios UAB „Banginis“ turimos teisės ir pareigos, įskaitant, bet neapsiribojant, pagal laivo „Gilija“ sugautų žuvų kiekio duomenis bei UAB „Banginis“ laivu „Gilija“ žvejybos kvotas UAB „Banginis“ turimą teisę gauti ir naudoti žvejybos kvotas žvejybai Baltijos jūroje. Skiriant kvotas UAB „Baltijos šprotai“, buvo laikoma, kad UAB „Baltijos šprotai“ sugautas žuvų kiekis buvo lygus UAB „Banginis“ valdyto ir UAB „Baltijos šprotai“ perimto valdyti į žvejojančių Baltijos jūroje laivų sąrašą įtraukto Lietuvos Respublikos žvejybos laivo „Gilija“ žuvų sugavimo duomenims ir pagal juos apskaičiuotam žvejybos kvotų panaudojimui. Minėtas UAB „Banginis“ turtas ir teisės UAB „Baltijos šprotai“ perduotos 2015 m. vasario 9 d. perdavimo–priėmimo aktu Nr. 02/19. Laivo „Gilija“ žuvų sugavimo istorija laikoma civilinių teisių objektu, o žvejybos galimybių perleidimas numatytas 2014 m. gruodžio 23 d. UAB „Banginis“ atskyrimo sąlygose. Atsižvelgiant į teisinį reguliavimą ir UAB „Banginis“ atskyrimo sąlygas, Komisija UAB „Baltijos šprotai“ žvejybos kvotas Baltijos jūroje paskirstė pagal laivo „Gilija“ sugautų žuvų duomenis. Jokie sprendimai dėl UAB „Baltijos šprotai“ priklausančio laivo „Gilija“ pajėgumų nebuvo priimti, todėl byloje šis klausimas neturėtų būti nagrinėjamas.

9. Trečiasis suinteresuotas asmuo Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija su Pareiškėjų skundu nesutiko ir atsiliepime prašė jį atmesti. Žemės ūkio ministerijos pozicija grindžiama iš esmės tais pačiais motyvais, kuriuos nurodė atsakovas.

10. Tretieji suinteresuoti asmenys UAB „Banginis“ ir UAB „Baltijos šprotai“ su skundu taip pat nesutiko ir atsiliepime prašė jį atmesti kaip nepagrįstą. Paaiškino, kad 2014 m. gruodžio 23 d. UAB „Banginis“ akcininkai priėmė sprendimą pradėti bendrovės reorganizavimą atskyrimo būdu atskiriant tam tikrą bendrovės dalį ir šiai daliai priskirto turto, teisių ir pareigų pagrindu sukuriant bendrovę UAB „Baltijos šprotai“. 2014 m. gruodžio 23 d. patvirtintos UAB „Banginis“ atskyrimo sąlygos. Vadovaujantis Žuvininkystės įstatymo 14² straipsniu, atskyrimo pagrindu įsteigta bendrovė UAB „Baltijos šprotai“ nebuvo su UAB „Banginis“ susijęs ūkio subjektas. 2015 m. vasario 9 d. tarp UAB „Baltijos šprotai“ ir UAB „Banginis“ buvo pasirašytas turto, teisių ir įsipareigojimų perdavimo–priėmimo aktas Nr. 02/19, kuriame detalizuotas UAB „Baltijos šprotai“ perduotas UAB „Banginis“ turtas, teisės ir įsipareigojimai, įskaitant atskyrimo pagrindu perduotą žvejybinį laivą „Gilija“, žvejybos kvotas bei istorinius žvejybos duomenis. 2015 m. vasario 12 d. Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija Žemės ūkio ministerijai pateikė išaiškinimą Nr. (1.11.)7R-1000 dėl žvejybos kvotų skyrimo reorganizavimo pagrindu įsteigtam juridiniam asmeniui. Minėtame rašte nurodyta, kad reorganizavimo pagrindu įsteigtam ūkio subjektui buvo galima perduoti kvotas bei istoriškumo pagrindu paremtą žvejybos istoriją. Taigi UAB „Baltijos šprotai“ žvejybos kvotos įgytos vadovaujantis teisės aktais.

11. Kvotos apskaičiuotos teisėtai ir pagrįstai, kadangi pagal Protokolo 2.2 papunktį, iš 587 t skirstytų strimelių kvotų UAB „Banginis“ skirtos 175 t, t. y. 29,8 proc. visų strimelių žvejybos galimybių. Iš 808 t skirstytų strimelių kvotų UAB „Banginis“ skirta 252 t, t. y. 31,1 proc. visų strimelių žvejybos galimybių. Pareiškėjų argumentai dėl netinkamai apskaičiuotos UAB „Banginis“ kvotos dalies paremti tikrovės neatitinkančiais faktais, nepagrįstais ir nedetalizuotais samprotavimais. Argumentai dėl tariamo poveikio Komisijai taip pat nepagrįsti, o argumentai dėl laivo „Gilija“ nesusiję su ginču, kadangi nebuvo sprendžiama dėl žvejybos laivo „Gilija“ pajėgumų teisėtumo. Pareiškėjai neginčija jiems paskirtų žvejybos kvotų dydžio. Vadinasi, jie sutiko su jiems skirta kvotų dalimi ir manė, kad jiems paskirta metinė papildomų kvotų dalis buvo teisėta ir pagrįsta. Taigi, net ir tuo atveju, jeigu būtų patenkintas Pareiškėjų skundas, jiems nebūtų pakeista teisėtai ir pagrįstai paskirta papildomų žvejybos kvotų 2015 metams dalis.

II.

12. Vilniaus apygardos administracinis teismas 2015 m. lapkričio 6 d. sprendimu pareiškėjų UAB „Stekutis“, AB „Senoji Baltija“, UAB „Prekybos namai „Aistra“ ir UAB „Spika“ skundą atmetė.

13. Teismas nurodė, kad Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2014 m. kovo 27 d. sprendimu administracinėje byloje Nr. I⁴⁹²-4/2014 pripažino, jog žemės ūkio ministro 2013 m. taisyklių 19 punktas tiek, kiek jame nustatytas žuvų kvotų skyrimas atsižvelgiant į naudotojo 2007–2012 m. sugautą šprotų ir strimelių kiekį (tačiau už 2012 m. imamas sugautas šprotų ir strimelių kiekis, ne didesnis nei naudotojui paskirta kvota), skaičiuojant nuo viso Lietuvos Respublikos naudotojų 2007–2012 m. atviroje Baltijos jūroje sugauto šprotų ir strimelių kiekio, prieštaravo Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnio 1 punktui. Šioje byloje nurodyta, kad 2013 m. taisyklių 19 punkte įtvirtintu teisiniu reguliavimu iš esmės ribojama ūkio subjektų, užsiimančių ar pageidaujančių užsiimti šprotų ir strimelių žvejyba Baltijos jūroje, ūkinės veiklos laisvė, kadangi ūkio subjektams, kurie 2007–2012 m. negaudė strimelių ar šprotų Baltijos jūroje ar jų sugavo mažai, buvo iš esmės apribojama galimybė užsiimti atitinkama žvejyba ateinančiais metais. Tokio pobūdžio ūkinės veiklos ribojimas gali būti nustatytas tik įstatyme. Atsižvelgiant į nurodytą sprendimą, buvo parengti Žuvininkystės įstatymo pakeitimai. Nuo 2015 m. sausio 1 d. šis įstatymas buvo papildytas 17¹ straipsniu, nustatančiu bendruosius žvejybos galimybių Baltijos jūroje paskirstymo principus.

14. Teismas nustatė, kad 2015 m. gegužės 11 d. įvyko Komisijos posėdis, kurio metu priimti nutarimai buvo užfiksuoti Protokole. Pirmuoju darbotvarkės klausimu Komisija nutarė, jog 2014 m. lapkričio 10 d. Tarybos Reglamentu (ES) Nr. 1221/2014 Europos Komisija Lietuvai patvirtino papildomas strimelių (žvejojamų 25–27, 28.2, 32 TJTT pakvadračiuose), šprotų (žvejojamų 22–32 TJTT pakvadračiuose) žvejybos kvotas 2015 metams. Įvertinus priekrantėje žvejojantiems ūkio subjektams skiriamas (Žuvininkystės įstatymo 17¹ str. 7 d.) ir aukciono būdu skirstomas (Žuvininkystės įstatymo 17¹ str. 8 d.) žvejybos galimybes, atviroje Baltijos jūroje žvejojantiems ūkio subjektams gali būti skirstomos 587 t strimelių ir 808 t šprotų žvejybos kvotos.

15. Antruoju darbotvarkės klausimu Komisija svarstė dėl žvejybos Baltijos jūroje kvotų skyrimo atviros Baltijos jūros žuvų išteklių naudotojams ir įvertinusi ūkio subjektų prašymus, atsižvelgusi į pateiktą 2015 m. gegužės 5 d. Žemės ūkio ministerijos Teisės departamento pažymą Nr. IT-20(14.11) ir vadovaudamasi Taisyklėmis, pirmuoju etapu nutarė skirti papildomas žvejybos kvotas 2015 metams, iš kurių – pareiškėjams UAB „Prekybos namai „Aistra“ (31 t strimelių ir 15 t šprotų), UAB „Spika“ (4 t strimelių ir 41 t šprotų), UAB „Stekutis“ (21 t strimelių ir 1 t šprotų), AB „Senoji Baltija“ (52 t šprotų ir nė vienos tonos strimelių), tretiesiems asmenims UAB „Banginis“ (175 t strimelių ir 252 t šprotų), UAB „Baltijos šprotai“ (202 t strimelių ir 285 t šprotų), UAB „Grinvita“ (29 t strimelių ir 49 t šprotų) ir UAB „Baltlanta“ (23 t strimelių ir 16 t šprotų).

16. Pasak teismo, pareiškėjai, prašydami panaikinti Protokolo 2.2 papunkčio dalį, kelia ginčą dėl Lietuvai skirtų strimelių ir šprotų papildomų žvejybos kvotų 2015 metams paskirstymo UAB „Banginis“, UAB „Baltijos šprotai“, UAB „Grinvita“ ir UAB „Baltlanta“ teisėtumo.

17. Dėl pareiškėjų argumento, kad Protokolo 2.2 papunktyje įtvirtinti sprendimai nebuvo priimti, o Komisijai buvo daromas poveikis, teismas pastebėjo, kad Žuvininkystės tarnybos direktoriaus 2013 m. kovo 18 įsakymu Nr. V1-24 iš aštuonių asmenų buvo sudaryta Komisija, taip pat patvirtintas komisijos darbo reglamentas. Šio reglamento 5 ir 14 punktuose nustatyta, jog Komisijos veiklos forma yra posėdžiai, kuriuose Komisijos nutarimai priimami bendru sutarimu; jei bendru sutarimu nutarimo nepavyksta priimti, jie priimami paprasta posėdyje dalyvaujančių Komisijos narių balsų dauguma. Tuo atveju, jei Komisijos narių nuomonės nesutampa, atskirosios Komisijos narių nuomonės įrašomos į protokolą. Reglamento 18 ir 19 punktuose nustatyta, jog Komisijos posėdžiai protokoluojami (nurodoma posėdžio data, numeris, dalyviai, svarstyti klausimai ir priimti nutarimai), pasirašomi ir pateikiami komisijos nariams, kurie per vieną darbo dieną gali pareikšti pastabas dėl protokolo. Per šį terminą pastabų nepateikus, laikoma, kad protokolo projektui pritarta ir jis pasirašomas. Teismas nustatė, kad 2015 m. gegužės 11 d. posėdyje dalyvavo septyni iš aštuonių Komisijos nariai, todėl akivaizdu, jog Komisijos posėdis buvo teisėtas. Protokole buvo nurodyti balsavimo dėl ginčijamo Komisijos nutarimo rezultatai – Komisijos nutarimas buvo priimtas šešiams nariams balsavus „už“ ir vienam Komisijos nariui susilaikius. Protokole nebuvo duomenų apie tai, jog Komisijos narys (-iai) būtų pareiškę atskirąją nuomonę svarstomais klausimais, nurodę apie jiems daromą poveikį ar nusišalinę nuo svarstymo procedūros. Protokolą pasirašė ir Komisijos pirmininkas, ir sekretorius, todėl jis suderintas su Komisijos nariais Reglamento 18 ir 19 punktuose nustatyta tvarka.

18. Dėl Pareiškėjų teiginio, kad Protokolo 2.2 papunktyje įtvirtinti sprendimai buvo neteisėti dėl to, kad nebuvo teisinio pagrindo tretiesiems suinteresuotiems asmenims UAB „Grinvita“ ir UAB „Baltlanta“ skirti individualias žvejybos galimybes, nes šios bendrovės 2013 m. pardavė joms priklausiusius žvejybos laivus ir pasitraukė iš žvejybos Baltijos jūroje, teismas pažymėjo, kad pareiškėjai pagrįstai nurodė, jog UAB „Grinvita“ ir UAB „Baltlanta“ pardavė joms priklausiusius laivus, tačiau ši aplinkybė nesudarė pagrindo minėtoms bendrovėms neskirti žvejybos kvotų. Nurodytos bendrovės su 2015 m. balandžio 30 d. ir 2015 m. gegužės 5 d. prašymais Žuvininkystės tarnybai pateikė laivų nuomos sutartis (2015 m. sausio 27 d. laivo „Alfa“ nuomos sutartis Nr. 1, 2015 m. sausio 28 d. laivo „Atlant“ nuomos sutartis Nr. 01), kurios patvirtino, jog bendrovės 2015 m. (žvejybos kvotų skyrimo laikotarpiu) teisėtai nuomos teise valdė Lietuvos Respublikos žvejybos laivus. UAB „Grinvita“ ir UAB „Baltlanta“ pateikus prašymus, nurodžius norimų gauti žuvų kvotų dydžius, laivus, kuriais numatoma žvejoti (pateikus šių laivų valdymą patvirtinančias nuomos sutartis) bei nurodžius pasirenkamus 3 kalendorinius metus iš 7 paskutinių, Komisija pagrįstai vertino šiuos bendrovių prašymus ir Žuvininkystės įstatymo 17¹ straipsnio bei Taisyklių 23, 27 ir 28 punktų pagrindu skyrė bendrovėms žvejybos kvotas.

19. Dėl Pareiškėjų argumento, kad Komisija UAB „Banginis“ skyrė 40 proc. visų skirstomų žvejybos galimybių, nors ji bendrovei UAB „Baltijos šprotai“ perleido dalį strimelių ir šprotų žvejybos galimybių, teismas nurodė, kad Komisijos posėdžio metu buvo skirstoma 587 t strimelių ir 808 t šprotų. UAB „Banginis“ atitinkamai buvo skirta 175 t strimelių ir 252 t šprotų, t. y. 29,8 proc. strimelių ($100/587 \times 175$) ir 31,1 proc. šprotų ($100/808 \times 252$) papildomos žvejybos kvotos.

20. Dėl Pareiškėjų pozicijos, jog nebuvo teisinio pagrindo UAB „Baltijos šprotai“ skirti individualias žvejybos galimybes, nes įmonė įregistruota 2015 m. vasario 9 d. ir veiklą pradėjo vykdyti tik 2015 m., teismas pažymėjo, kad bendrovė įsteigta reorganizuojant atskyrimo būdu UAB „Banginis“ šios bendrovės turtą, teisių ir įsipareigojimų pagrindu. 2014 m. gruodžio 23 d. UAB „Banginis“ atskyrimo sąlygose numatyta, jog UAB „Baltijos šprotai“ perduodama dalį, be kita ko, sudaro: visi su laivu „Gilija“ UAB „Banginis“ panaudotų žvejybos kvotų duomenys, laivu „Gilija“ sugautų žuvų kiekio duomenys, visos su laivu „Gilija“ sugautų žuvų kiekio duomenimis ir laivu „Gilija“ UAB „Banginis“ panaudotų žvejybos kvotų duomenimis susijusios UAB „Banginis“ turimos teisės ir pareigos, įskaitant, bet neapsiribojant, pagal laivo „Gilija“ sugautų žuvų kiekio duomenis bei UAB „Banginis“ laivu „Gilija“ žvejybos kvotas UAB „Banginis“ turimą teisę gauti ir naudoti žvejybos kvotas žvejybai Baltijos jūroje. Skiriant kvotas UAB „Baltijos šprotai“, buvo laikoma, kad UAB „Baltijos šprotai“ sugautas žuvų kiekis buvo lygus UAB „Banginis“ valdyto ir UAB „Baltijos šprotai“ perimto valdyti į žvejojantį Baltijos jūroje sąrašą įtraukto Lietuvos

Respublikos žvejybos laivo „Gilija“ žuvų sugavimo duomenims ir pagal juos apskaičiuotam žvejybos kvotų panaudojimui (11.2.5 p.); visos UAB „Banginis“ turimos teisės ir pareigos, kylančios iš ir susijusios su jau panaudotomis UAB „Banginis“ skirtomis atitinkamos šprotų ir strimelių žuvų žvejybos kvotomis žvejybai Baltijos jūroje ta dalimi ir apimtimi, kiek minėtos kvotos buvo panaudotos UAB „Banginis“ nuosavybės teise priklausančiu laivu „Gilija“ (11.2.10 p.). 2015 m. vasario 9 d. perdavimo–priėmimo aktu Nr.02/19 patvirtinta, jog įregistruotai bendrovei UAB „Baltijos šprotai“, be kita ko, perėjo visos UAB „Banginis“ turimos bei turėtos šprotų ir strimelių žvejybos Baltijos jūroje kvotos tiek ir tokia apimtimi, kiek minėtos kvotos yra bei buvo leistos žvejoti laivu „Gilija“; visi laivu „Gilija“ UAB „Banginis“ panaudotų žvejybos kvotų duomenys, šiuo laivu sugautų žuvų kiekio duomenys bei visos su laivo „Gilija“ sugautų žuvų kiekio duomenimis ir laivu „Gilija“ UAB „Banginis“ panaudotų žvejybos kvotų duomenimis susijusios UAB „Banginis“ turimos teisės ir pareigos, įskaitant, bet neapsiribojant, pagal laivo „Gilija“ sugautų žuvų kiekio duomenimis bei UAB „Banginis“ laivu „Gilija“ žvejybos kvotas UAB „Banginis“ turimą teisę gauti ir naudoti žvejybos kvotas žvejybai Baltijos jūroje. Skiriant kvotas UAB „Baltijos šprotai“, buvo laikoma, kad UAB „Baltijos šprotai“ sugautas žuvų kiekis buvo lygus UAB „Banginis“ valdyto ir UAB „Baltijos šprotai“ perimto valdyti laivo „Gilija“ žuvų sugavimo duomenims ir pagal juos apskaičiuotam žvejybos kvotų panaudojimui (1.5 p.).

21. Įvertinęs Pareiškėjų posėdžio metu išsakytus argumentus, jog teisė pretenduoti į žvejybos kvotas pagal istorinius sugavimų duomenis negali būti perduodama kitam ūkio subjektui, teismas pažymėjo, kad Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – ir CK) 1.97 straipsnio 2 dalyje įtvirtinta daiktų ir turto apyvartumo prezumpcija, pagal kurią daiktai, kurie yra išimti iš civilinės apyvartos ar kurių apyvarta yra ribota, turi būti įsakmiai nurodyti įstatymuose. Priešingu atveju laikoma, jog tų daiktų ar turto civilinė apyvarta nėra apribota. Žuvininkystės įstatyme nėra numatyta apribojimų, draudžiančių reorganizavimo pagrindu steigiamam juridiniam asmeniui perduoti žvejybos kvotas ar teises į jų gavimą. Dėl šių motyvų aptarti Pareiškėjų argumentai teismo atmeti.

22. Dėl pareiškėjų teiginio, jog reorganizavus UAB „Banginis“, jam ir UAB „Baltijos šprotai“ skirta apie 80 proc. atitinkamų žuvų rūšių žvejybos galimybių, teismas nurodė, kad Žuvininkystės įstatymo 17¹ straipsnio 6 dalyje nustatytas imperatyvus apribojimas vienam ūkio subjektui, įskaitant su juo susijusius ūkio subjektus, kaip jie apibrėžti šio įstatymo 14² straipsnio 12–19 dalyse, turėti daugiau nei 40 proc. kiekvienos žuvų rūšies Lietuvos Respublikai skirtų žvejybos galimybių. Posėdžio metu išsakyti teiginiai, jog bendrovės veikia tuo pačiu adresu ir turi tuos pačius vadovus, nepripažinti pagrįstais, bendrovių buveinės buvo skirtingais adresais, o jų vadovais nebuvo tie patys asmenys. Kitų argumentų ar įrodymų, kurie leistų spręsti, jog minėtos bendrovės yra susiję ūkio subjektai, pareiškėjai nenurodė. Atsižvelgiant į tai, jog Komisijai buvo pateikti akcijų pirkimo–pardavimo sutarties ir išplėstinio juridinių asmenų registro išrašai, daryta išvada, jog Komisija vertino bendrovės Žuvininkystės įstatymo 14² straipsnio 12–19 dalyse nurodytu aspektu.

23. Dėl pareiškėjo UAB „Spika“ prašymo kreiptis į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą dėl Žuvininkystės įstatymo 17¹ straipsnio 1–6, 8 ir 9 dalyse įtvirtintų bendrųjų žvejybos galimybių Baltijos jūroje paskirstymo principų atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijos 7, 46 straipsniams ir konstituciniams principams, teismas paaiškino, kad pagrįstų abejonių dėl nurodyto teisinio reguliavimo atitikties Konstitucijai jam nekilo. Įstatyme įtvirtinti bendrieji žvejybos galimybių Baltijos jūroje paskirstymo principai, numatantys, jog individualios žvejybos galimybės skirstomos ne tik pagal ūkio subjektų istorinę dalį, kuri, be kita ko, gali būti sumažinta arba padidinta, atsižvelgiant į šio straipsnio 7 dalyje nurodytus kriterijus, bet ir aukciono būdu, t. y. sudaromos objektyvios galimybės ūkio subjektams varžytis dėl norimo kvotų kiekio ir tokiu būdu didinti istorinę dalį. Žuvininkystės įstatymo 17¹ straipsnio 6 dalyje įtvirtintu apribojimu individualioms žvejybos galimybėms (ne daugiau nei 40 proc. Lietuvos Respublikai skirtų žvejybos galimybių) siekiama užtikrinti konkurenciją ir išvengti koncentracijos.

24. Pareiškėjai UAB „Spika“ ir AB „Senoji Baltija“ apeliaciniame skunde prašo panaikinti Vilniaus apygardos administracinio teismo 2015 m. lapkričio 6 d. sprendimą ir priimti naują sprendimą – pareiškėjų skundą tenkinti. Apeliacinis skundas grindžiamas šiais argumentais:

24.1. Teismas, nustatęs, jog UAB „Grinvita“ ir UAB „Baltlanta“ kvotas gavo teisėtai, neįvertino tam tikrų esminių aplinkybių. UAB „Grinvita“ 2013 metais UAB „Monistico“ pardavė laivus „Preila“ ir „Alfa“. Laivas „Preila“ buvo sunaikintas, todėl Protokolo priėmimo metu UAB „Monistico“ nuosavybės teise valdė tik vieną Lietuvoje registruotą žvejybos laivą – „Alfa“. Šį laivą UAB „Grinvita“ ir išsinuomojo. UAB „Grinvita“ ir UAB „Monistico“ prašymų skirti kvotas pateikimo metu nurodė valdančios tą patį laivą „Alfa“, tik skirtingais pagrindais (atitinkamai nuomos teise ir nuosavybės teise), tuo siekdamos įrodyti, jog atitinka Taisyklių 12 punkto ir Žuvininkystės įstatymo 17¹ straipsnio reikalavimus. Pareiškėjų žiniomis, taip pat pasielgė UAB „Baltlanta“ ir UAB „Laivitė“, prašymuose nurodydamos tą patį UAB „Laivitė“ nuosavybės teise priklausančią ir UAB „Baltlanta“ išsinuomotą laivą „Atlant“. Akivaizdu, kad du ūkio subjektai negali vienu metu valdyti to paties daikto taip, kaip tai suprantama pagal CK 4.22 straipsnį, todėl būtina nustatyti, kas faktiškai valdo laivus „Alfa“ ir „Atlant“, ir tik šiuos asmenis pripažinti atitinkančiais teisės aktų reikalavimus.

24.2. Nesutiktina, kad Žuvininkystės įstatymo 17¹ straipsnio 1 dalyje įtvirtinti istoriniai žuvies sugavimo kiekiai yra civilinių teisių objektas. Istorinė dalis yra ūkio subjekto patirtis, įgyta vykdant verslinę žvejybą, todėl ji nėra civilinės apyvartos objektas ir negalėjo būti perduota atskyrimo būdu įsteigta UAB „Baltijos šprotai“. Patirtis yra įgyjama, o ne perleidžiama. Teismas nepagrįstai sutapatino istorinę dalį su teise į žvejybos kvotas.

24.3. Perleidus po 40 proc. strimelių ir šprotų perleidžiamųjų teisių UAB „Baltijos šprotai“, UAB „Banginis“ liko 38,254577 proc. strimelių ir 36,182709 proc. šprotų perleidžiamųjų teisių. Pagal tuo metu galiojusio Žuvininkystės įstatymo 17¹ straipsnio 6 dalį, vienam ūkio subjektui negali tekti teisė turėti daugiau nei 40 proc. visų Lietuvos Respublikai skirtų kvotų (žvejybos galimybių), todėl UAB „Banginis“ ir UAB „Baltijos šprotai“ pasidalijo žvejybos kvotas, kurių UAB „Banginis“ nebeturėjo, t. y. bendrovės galėjo pasidalinti ne daugiau nei 40 proc. kvotų, bet pasidalino 78,254577 proc. strimelių ir 76,182709 proc. šprotų kvotų.

24.4. Pareiškėjai apeliaciniame skunde prašo kreiptis į Konstitucinį Teismą su prašymu spręsti, ar Žuvininkystės įstatymo 17¹ straipsnis atitinka Konstituciją. Pareiškėjai teigia, kad teismas klaidingai nustatė, jog teisė dalyvauti aukcione dėl žvejybos kvotų sudaro pakankamas galimybes tiek konkuruoti, tiek ir didinti savo istorinę dalį, nes aukciono būdu paskirstoma tik 5 proc. visų žvejybos galimybių. Žuvininkystės įstatymo 17¹ straipsnio 1 dalyje numačius, jog skirstant individualias žvejybos galimybes ūkio subjektams, apskaičiuojama, kokią Lietuvos Respublikai skirtų atitinkamos rūšies žuvų žvejybos galimybių dalį per bet kuriuos kiekvieno ūkio subjekto pasirinktus 3 kalendorinius metus iš 7 paskutinių kalendorinių metų vidutiniškai sudarė ūkio subjekto sugautos tos rūšies žuvų kiekis (istorinė dalis), individualios žvejybos galimybės žvejybos limito apskaičiavimas tapo tiesiogiai priklausomas nuo istorinės dalies, o jos neturintys ūkio subjektai gali pretenduoti tik į 5 proc. visai Lietuvos Respublikai skirtų žvejybos galimybių dalį, ją paskirstant aukciono būdu. Ankstesnėje Žuvininkystės įstatymo redakcijoje individualių žvejybos galimybių skirstymo ūkio subjektams ir kvotų skyrimo principai nebuvo nustatyti. Kvotų skyrimo tvarka buvo aprašyta 2013 m. taisyklėse, kurių 19 punktą tiek, kiek jame kvotos skirstomos atsižvelgiant į per 5 metus sugautą žuvų kiekį, Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas pripažino prieštaraujančiu įstatymams 2014 m. kovo 27 d. sprendime administracinėje byloje Nr. I⁴⁹²-4/2014, o Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba 2014 m. liepos 16 d. nutarime Nr. 2S-7/2014 pripažino diskriminaciniu naujų ūkio subjektų atžvilgiu.

24.5. Žuvininkystės įstatymą papildžius 17¹ straipsniu, buvo įsibrauta į iki tol galiojusio teisinio reguliavimo sritį ir santykių, atsiradusių iki šios nuostatos įsigaliojimo, pagrindu sukurtos neigiamos teisinės pasekmės, t. y. ūkio subjektams, neturintiems istorinės dalies (anksčiau intensyviai nevysčiusiems, nevykdžiusiems verslinės žvejybos veiklos, perleidusiems kvotas (nežinojusiems, kad ateityje iš jų bus reikalaujama tokio elgesio), naujiems ūkio subjektams) nuo 2015 m. iš esmės apribota galimybė užsiimti atitinkama veikla. Be to, toks teisinis reguliavimas

lemia, kad didžiausius istorinius žuvų sugavimo rodiklius turintys ūkio subjektai gali gauti didžiausią individualios žvejybos galimybių dalį, o atitinkamai mažesnius rodiklius turintys ūkio subjektai gali pretenduoti tik į nedidelę šių galimybių dalį. Žuvininkystės įstatymo 17¹ straipsnio 1–6, 8 ir 9 dalys lemia neigiamus teisinius padarinius, priklausančius nuo aplinkybių, egzistavusių iki šio teisės akto įsigaliojimo 2015 m. sausio 1 d. Taigi taip pažeidžiama Konstitucijos 46 straipsnyje įtvirtinta asmenų ūkinės veiklos laisvė ir konkurencija žuvininkystės rinkoje, o didžioji dalis Lietuvos Respublikai skirtų atitinkamos rūšies žuvų žvejybos galimybių realiai išlieka vieno ūkio subjekto (ir jo teisių perėmėjo) rankose.

25. Pareiškėjas UAB „Spika“ rašytiniuose paaiškinimuose nurodo, jog UAB „Banginis“ nebuvo reorganizuota – jai taikyta atskyrimo procedūra. Pareiškėjo teigimu, bendrovės reorganizavimas ir bendrovės atskyrimas yra skirtingus teisinius padarinius sukeliančios procedūros. UAB „Baltijos šprotai“ iš UAB „Banginis“ galėjo pereiti turtas (laivas „Gilija“), turtinės teisės, bet ne istorinė dalis, kuri nėra civilinės teisės objektas. Be to, UAB „Banginis“ ir UAB „Baltijos šprotai“ yra susiję ūkio subjektai, valdomi tų pačių asmenų, o atskyrimas buvo formalus veiksmas, siekiant išvengti Žuvininkystės įstatymu imperatyviai nustatyto ribojimo, pagal kurį kiekvienas ūkio subjektas, įskaitant su juo susijusius ūkio subjektus, negali turėti daugiau nei 40 procentų kiekvienos žuvų rūšies Lietuvos Respublikai skirtų žvejybos galimybių.

26. Pareiškėjai UAB „Stekutis“ ir UAB „Prekybos namai „Aistra“ apeliaciniame skunde prašo panaikinti Vilniaus apygardos administracinio teismo 2015 m. lapkričio 6 d. sprendimą ir Pareiškėjų skundą patenkinti. Apeliacinis skundas grindžiamas iš esmės tais pačiais motyvais, kaip ir pareiškėjų UAB „Spika“ bei AB „Senoji Baltija“ apeliacinis skundas.

27. Atsakovas Žuvininkystės tarnyba prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos prašo apeliacinius skundus atmesti. Atsiliepiamas grindžiamas šiais argumentais:

27.1. Vadovaujantis Taisyklių 23 punktu ir Žuvininkystės įstatymo 17¹ straipsniu, nei teismas, nei Komisija neprivalėjo įvertinti, kuris subjektas – UAB „Monistico“ ar UAB „Grinvita“, AB „Laivitė“ ar UAB „Baltlanta“ – faktiškai naudosis žvejybos laivais. UAB „Grinvita“ ir UAB „Baltlanta“ Komisijai pateikė reikiamus dokumentus, todėl nebuvo teisinio pagrindo šioms bendrovėms neskirti žvejybos kvotų. Faktinis daikto valdytojas yra nustatomas išduodant verslinės žvejybos jūrų vandenyse leidimą, kuris išduodamas atskirai dėl kiekvieno Lietuvos Respublikos žvejybos laivo eksploatavimo. Be to, nesutiktina, kad keli ūkio subjektai negali teisėtai pagrindais valdyti to paties laivo, nes, pavyzdžiui, nuosavybės teise laivą valdantis ūkio subjektas gali žvejoti jam skirtą žvejybos kvotą vienu metu, o kitas subjektas, tą patį laivą valdantis nuomos pagrindais, – kitu metu.

27.2. 2013 m. taisyklių 17 ir 21 punktuose buvo numatyta žuvų išteklį naudotojų teisė perleisti perleidžiamąją žvejybos teisę ar jos dalį iki šios teisės galiojimo laikotarpio pabaigos, todėl su UAB „Grinvita“ ir UAB „Baltlanta“ įvykdytu šių teisių perleidimu susiję pareiškėjo argumentai nėra pagrįsti.

27.3. Žuvininkystės įstatymas nenumato jokių apribojimų, dėl kurių reorganizavimo pagrindu ūkio subjektams negali būti perduotos žvejybos kvotos ar kitos su žvejybos kvotomis susijusios istorinių sugavimų teisės. Atsižvelgusi į teisinį reguliavimą ir UAB „Banginis“ atskyrimo sąlygas, Komisija UAB „Baltijos šprotai“ žvejybos kvotas Baltijos jūroje paskirstė pagal šiai bendrovei perduoto laivo „Gilija“ sugavimo duomenis.

27.4. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2014 m. kovo 27 d. sprendime administracinėje byloje Nr. I⁴⁹²-4/2014 konstatavo, jog 2013 m. taisyklių 19 punktas tiek, kiek jame nustatytas žvejybos kvotų skyrimas atsižvelgiant į naudotojo 2007–2012 m. sugautą šprotų ir strimelių kiekį (tačiau už 2012 m. imamas sugautas šprotų ir strimelių kiekis, ne didesnis nei naudotojui skirta kvota), skaičiuojant nuo viso Lietuvos Respublikos naudotojų 2007–2012 m. atviroje Baltijos jūroje sugauto šprotų ir strimelių kiekio, prieštaravo Viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnio 1 punktui. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas nurodė, kad tokio pobūdžio ūkinės veiklos ribojimas gali būti nustatytas tik įstatyme, todėl ministras įgyvendinamajame teisės akte, t. y. 2013 m. taisyklių 19 punkte nustatydamas esmines ūkinės veiklos sąlygas ir ribojimo kriterijus, veikė *ultra vires*. Atsižvelgiant į šį sprendimą, Žuvininkystės

įstatymas buvo papildytas 17¹ straipsniu. Pareiškėjai dalyvavo svarstant šį Žuvininkystės įstatymo pakeitimą ir galėjo teikti pastabas bei pasiūlymus.

28. Trečiasis suinteresuotas asmuo Žemės ūkio ministerija prašo pareiškėjų apeliacinius skundus atmesti, atsižvelgiant į šiuos argumentus:

28.1. Vadovaujantis Taisyklių 23 punktu ir Žuvininkystės įstatymo 17¹ straipsniu, Komisija, prieš suteikdama žvejybos kvotas, neprivalėjo ir negalėjo nustatyti, ar UAB „Grinvita“ ir UAB „Baltlanta“ faktiškai valdo bei eksploatuoja šiuos laivus. Žuvininkystės įstatymo 17 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad ūkio subjektai turi teisę užsiimti versline žvejyba jūrų vandenyse tik turėdami verslinės žvejybos jūrų vandenyse leidimą, išduodamą atskirai dėl kiekvieno Lietuvos Respublikos žvejybos laivo eksploatavimo. Ūkio subjektas gali kreiptis dėl verslinės žvejybos jūrų vandenyse leidimo išdavimo tik turėdamas žvejybos kvotą. Šiame leidime yra pažymima, kuriam ūkio subjektui bei kuriam laikotarpiui yra išduotas leidimas užsiimti versline žvejyba jūrų vandenyse eksploatuojant tam tikrą žvejybos laivą. Taigi faktinis laivo valdytojas yra nustatomas pagal išduotą galiojantį leidimą, o ne pagal laivo nuomos sutartį, tačiau šią sutartį ūkio subjektas turi pateikti prašydamas skirti žvejybos kvotą.

28.2. Pareiškėjo teiginys, jog UAB „Grinvita“ ir UAB „Baltlanta“ 2014 m. sausio 31 d. kitoms įmonėms perleidus perleidžiamąsias teises, nebuvo teisinio pagrindo šioms bendrovėms skirti individualių žvejybos galimybių, taip pat klaidingas. 2013 m. taisyklių 21 punkte buvo numatyta žuvų išteklų naudotojų teisė perduoti perleidžiamąją žvejybos teisę iki šios teisės galiojimo pabaigos. Perleidžiamoji žvejybos teisė ir istorinė dalis yra skirtingos sąvokos, kurių sąryšio žuvininkystę reglamentuojantys teisės aktai neaprašo.

28.3. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2014 m. kovo 27 d. sprendime administracinėje byloje Nr. I⁴⁹²-4/2014 pripažinta, kad 2013 m. taisyklių 19 punktas pirmiau nurodyta apimtimi prieštaravo Viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnio 1 punktui, pagal kurį administraciniai aktai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymu. Atsižvelgiant į šį sprendimą, atitinkamos nuostatos buvo įtvirtintos įstatyme, t. y. Žuvininkystės įstatymą papildant 17¹ straipsniu.

28.4. Komisija, priimdama sprendimus, vertino UAB „Banginis“ ir UAB „Baltijos šprotai“ Žuvininkystės įstatymo 14² straipsnio aspektu ir nustatė, kad šie ūkio subjektai nėra susiję. Pareiškėjai nepateikė argumentų ar įrodymų, leidžiančių spręsti priešingai. Be to, bendrovės pasidalijo ne skirtomis žvejybos galimybėmis, o istoriniais duomenimis, todėl pareiškėjų teiginys dėl pasidalintų kvotų dydžių nepagrįstas. UAB „Baltijos šprotai“ perleisti istoriniai duomenys, priešingai nei teigia pareiškėjai, yra civilinių teisių objektas, todėl jie buvo perleisti teisėtai, todėl jų pagrindu šiai bendrovei galėjo būti skirtos individualios žvejybos galimybės.

29. Tretieji suinteresuoti asmenys UAB „Banginis“ ir UAB „Baltijos šprotai“ pateiktuose atsiliepiamuose prašo pareiškėjų apeliacinius skundus atmesti, nurodydami šiuos argumentus:

29.1. Vadovaujantis Žuvininkystės įstatymo 14² straipsniu, UAB „Baltijos šprotai“ yra su UAB „Banginis“ nesusijęs ūkio subjektas. Pareiškėjai šios aplinkybės neginčija. Pareiškėjai neginčija ir jiems patiems suteiktų žvejybos kvotų dydžių, vadina, jie su jomis sutinka.

29.2. 2014 m. gruodžio 23 d. UAB „Banginis“ akcininkai priėmė sprendimą pradėti bendrovės reorganizavimą atskyrimo būdu. Tą pačią dieną patvirtintos UAB „Baltijos šprotai“ atskyrimo nuo UAB „Banginis“ sąlygos. 2015 m. vasario 9 d. taip jų buvo pasirašytas turto, teisių ir įsipareigojimo perdavimo–priėmimo aktas. 2015 m. vasario 12 d. Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija Žemės ūkio ministerijai pateikė išaiškinimą Nr. (1.11.)7R-1000, kuriame nurodė, kad kvotų bei žvejybos istorijos perdavimas reorganizavimo pagrindu įsteigta bendrovei yra galimas. Kaip teisingai nustatė teismas, UAB „Banginis“ buvo skirtos 29,8 proc. strimelių ir 31,1 proc. šprotų papildomos žvejybos galimybės, o ne 40 proc. visų skirstomų žvejybos plotų, kaip teigia pareiškėjai.

29.3. Vadovaujantis Žuvininkystės įstatymo 17¹ straipsnio 1 ir 4 dalimis, ūkio subjekto sugautų žuvų kiekis, kaip verslinės žvejybos rezultatas, akivaizdžiai yra turtinė vertybė, nes ūkio subjektui suteikia konkrečias teises, t. y. teisę pretenduoti į žvejybos kvotas, todėl istorinė dalis laikytina civilinės teisės objektu (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2009 m. spalio 15 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A⁴⁴²-1177/2009). Priešingas šių nuostatų aiškinimas,

t. y. istorinės dalies pripažinimas patirtimi, iš esmės apribotų įmonių teisę parduoti verslo dalį ar vykdyti reorganizaciją siekiant optimizuoti veiklą. Toks aiškinimas taip pat prieštarautų Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo 71 straipsnio 1 daliai bei ją įgyvendinančios šeštosios tarybos direktyvos Nr. 82/891/EEB dėl akcinių bendrovių skaidymo 17 straipsniui. Be to, net istorinę dalį pripažinus patirtimi, Pareiškėjų teiginys, kad patirtis negali būti perduodama, yra nepagrįstas.

29.4. Pareiškėjų argumentas, kad UAB „Banginis“ ir UAB „Baltijos šprotai“ pasidalijo daugiau nei 40 proc. visų Lietuvos Respublikai skirtų kvotų, t. y. 78,254577 proc. strimelių ir 76,182706 proc. šprotų kvotų, yra klaidingas. Iki 2014 m. gruodžio 31 d. (iki 2013 m. taisyklių galiojimo pabaigos) žvejybos Baltijos jūroje kvotos buvo skirstomos pagal perleidžiamąsias žvejybos teises, kurių dydžiai buvo nustatyti Žuvininkystės tarnybos direktoriaus 2013 m. kovo 25 d. įsakymu Nr. V1-28. 2015 m. sausio 1 d. įsigaliojus Žuvininkystės įstatymo pakeitimams ir priėmus Taisykles, žvejybos kvotos 2016 metams pradėjo būti skirstomos pagal Žuvininkystės įstatymo 17¹ straipsnyje nustatytus principus. Taigi 78,254577 proc. strimelių ir 76,182706 proc. šprotų procentiniai dydžiai, nurodyti bendrovių atskyrimo sąlygose, yra ne žvejybos kvotos, o perleidžiamosios žvejybos teisės. Be to, kadangi žvejybos kvotos yra skiriamos konkrečioms metams, pareiškėjų argumentas, kad buvo pasidalintos žvejybos kvotos, kurių UAB „Banginis“ nebeturėjo, taip pat nepagrįstas. 2015 m. vasario 9 d. priėmimo–perdavimo aktu tretieji suinteresuoti asmenys kvotų nepasidalijo, kaip klaidingai teigia pareiškėjai. Kvotos UAB „Baltijos šprotai“ 2015 metams buvo suteiktos Komisijos sprendimu.

IV.

30. Nagrinėdamas apeliacinius skundus, Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2016 m. spalio 17 d. nutartimi kreipėsi į Europos Sąjungos Teisingumo Teismą (toliau – Teisingumo Teismas) su prašymu priimti prejudicinį sprendimą klausimu, ar 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1380/2013 dėl bendros žuvininkystės politikos, kuriuo iš dalies keičiami Tarybos reglamentai (EB) Nr. 1954/2003 ir (EB) Nr. 1224/2009 bei panaikinami Tarybos reglamentai (EB) Nr. 2371/2002 ir (EB) Nr. 639/2004 bei Tarybos sprendimas 2004/585/EB (toliau – ir Reglamentas Nr. 1380/2013), 17 straipsnis ir 2 straipsnio 5 dalies c punktas, atsižvelgiant į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 16 ir 20 straipsnius, aiškintini taip, kad valstybei narei naudojantis 16 straipsnio 6 dalyje nustatyta diskrecija, draudžiama pasirinkti jai paskirtų žvejybos kvotų paskirstymo metodą, lemiantį nevienodas sąlygas šioje srityje veiklą vykdančioms ūkio subjektams varžytis dėl didesnio žvejybos galimybių kiekio, net jei toks metodas yra pagrįstas skaidriu ir objektyviu kriterijumi.

31. Atsakydamas į šį prašymą, Teisingumo Teismas 2018 m. liepos 12 d. sprendime byloje *UAB „Spika“ ir kt. prieš Žuvininkystės tarnybą prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos* (C-540/16, EU:C:2018:565, toliau – ir Teisingumo Teismo sprendimas *Spika* byloje) konstatavo, kad Reglamento Nr. 1380/2013 16 straipsnio 6 dalis, 17 straipsnis ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 16 ir 20 straipsniai aiškintini taip, kad jiems neprieštarauja valstybės narės teisės aktas, kuriame ši valstybė nustatė žvejybos galimybių paskirstymo metodą, kuris, nors ir grindžiamas skaidriu ir objektyviu paskirstymo kriterijumi, gali lemti skirtingą ūkio subjektų, valdančių su jos vėliava plaukiojančius žvejybos laivus, vertinimą, jei šiuo metodu siekiama vieno ar kelių Europos Sąjungos pripažįstamų bendrojo intereso tikslų ir paisoma proporcingumo principo.

Išplėstinė teisėjų kolegija

k o n s t a t u o j a:

V.

32. Byla pagal pareiškėjų apeliacinius skundus pradėta nagrinėti iki 2016 m. liepos 1 d., todėl vadovaujantis Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029

pakeitimo įstatymo (2016 m. birželio 2 d. įstatymas Nr. XII-2399) 8 straipsnio 2 dalimi, ši administracinė byla nagrinėtina pagal Administracinių bylų teisenos įstatymo redakciją, galiojusią iki 2016 m. liepos 1 d.

33. Nagrinėjamoje byloje sprendžiama dėl Komisijos posėdžio, vykusio 2015 m. gegužės 7 d., protokolo 2.2 papunkčio dalies, kuria UAB „Banginis“ skirta 175 t strimelių ir 252 t šprotų, UAB „Grinvita“ skirta 29 t strimelių ir 49 t šprotų, UAB „Baltlanta“ skirta 23 t strimelių ir 16 t šprotų, UAB „Baltijos šprotai“ skirta 202 t strimelių ir 285 t šprotų kvotų, teisėtumo ir pagrįstumo.

34. Komisija atviroje Baltijos jūroje žvejojantiems konkretiems ūkio subjektams papildomas strimelių ir šprotų žvejybos kvotas 2015 metams pirmuoju etapu paskirstė vadovaudamasi, be kita ko, žemės ūkio ministro 2015 m. sausio 23 d. įsakymu Nr. 3D-38 patvirtintomis Individualių žvejybos Baltijos jūroje galimybių skyrimo taisyklėmis (neteko galios nuo 2016 m. lapkričio 1 d.). Taisyklės nustato individualių žvejybos Baltijos jūroje galimybių, išreikštų didžiausiu galimu sugauti tam tikros rūšies žuvų kiekiu, skyrimo ūkio subjektams tvarką (Taisyklių 1 p.). Taisyklių 17 punktą nustato, kad pirmuoju etapu ūkio subjektui skiriama kvota – dalis Lietuvos Respublikai skirtos kvotos, kuri apskaičiuojama pagal Žuvininkystės įstatymo 17¹ straipsnio 1, 2, 3, 4, 5 ir 6 dalių nuostatas. Komisija, vadovaudamasi Žuvininkystės įstatymo 17¹ straipsnio 1, 2 ir 3 dalimis, apskaičiuoja kiekvieno ūkio subjekto istorinę dalį, įvertina kiekvienam ūkio subjektui taikytinus Žuvininkystės įstatymo 17¹ straipsnio 4 dalyje nustatytus kriterijus, atsižvelgdama į vieno ūkio subjekto turimos tam tikros žuvų rūšies kvotos dydžiui taikomą apribojimą, nustatytą Žuvininkystės įstatymo 17¹ straipsnio 6 dalyje, apskaičiuoja kiekvienam ūkio subjektui, pateikusiam šių taisyklių 23 punkte nurodytus dokumentus, skirtinos Lietuvos Respublikos kvotos dalį pagal šiame punkte nurodytą formulę (Taisyklių 27 p.).

35. Taisyklių 23 punkte įtvirtinta, kad ūkio subjektai, turintys teisę ir pageidaujantys gauti kvotas, per Taisyklėse nustatytą terminą Žuvininkystės taisyklėms pateikia: prašymą, kuriame nurodo norimų gauti rūšių žuvų kvotų dydžius, laivo (-ų), kuriuo (-iais) numato žvejoti, pavadinimą (-us), pasirenkamus 3 kalendorinius metus iš 7 paskutinių kalendorinių metų, kaip numatyta Žuvininkystės įstatymo 17¹ straipsnio 1 ir 2 dalyse, informaciją apie naudojamus selektyvius žvejybos įrankius ir (ar) mažiau teršiančius aplinką bei sunaudojančius mažiau energijos žvejybos laivus, jei ūkio subjektas pageidauja pritaikyti Žuvininkystės įstatymo 17¹ straipsnio 4 dalies 2 punkto kriterijų; laivo (-ų) nuomos sutarties (-ių) kopiją (-as), jei laivas (-ai) nuomojami.

36. Taisyklės priimtos įgyvendinant 2014 m. gruodžio 23 d. Lietuvos Respublikos žuvininkystės įstatymo papildymo ir pakeitimo įstatymą Nr. XII-1523 (įsigaliojo nuo 2015 m. sausio 1 d.), kuriuo Žuvininkystės įstatymas papildytas 17¹ straipsniu, nustatančiu bendruosius žvejybos galimybių Baltijos jūroje paskirstymo principus. Žuvininkystės įstatymo (2015 m. sausio 1 d. įstatymo redakcija, kuria toliau remiamasi šiame teismo procesiniame sprendime, išskyrus atskirai nurodytus atvejus) 17¹ straipsnio 1 dalyje nustatytas individualių žvejybos galimybių paskirstymo ūkio subjektams, valdantiems Lietuvos Respublikos žvejybos laivą, metodas, pagal kurį skirstant individualias žvejybos galimybes ūkio subjektams apskaičiuojama, kokią Lietuvos Respublikai skirtą atitinkamos rūšies žuvų žvejybos galimybių dalį per bet kuriuos kiekvieno ūkio subjekto pasirinktus 3 kalendorinius metus iš 7 paskutinių kalendorinių metų vidutiniškai sudarė ūkio subjekto sugautų tos rūšies žuvų kiekis (toliau – ir istorinė dalis). Žuvininkystės įstatymo 17¹ straipsnio 4 dalyje įtvirtinta, kad ūkio subjektui skiriamos individualios žvejybos galimybės yra lygios istorinei daliai, kuri gali būti sumažinta arba padidinta, atsižvelgiant į šioje dalyje nurodytus kriterijus: 1) padidinama po 0,1 procento už kiekvieną parduotą Lietuvos Respublikos teritorijoje atitinkamos rūšies žvejybos produktų dalį procentais, skaičiuojamą nuo visų ūkio subjekto sugautų tos rūšies žvejybos produktų per ataskaitinius metus, nurodytus šio straipsnio 1 dalyje; 2) atsižvelgiant į mažesnę ūkio subjekto verslinės žvejybos poveikį aplinkai, padidinama 5 procentais už naudojamus selektyvius verslinės žvejybos įrankius ir tausojančius gamtines buveines žvejybos būdus, taip pat 5 procentais – už mažiau teršiančius aplinką ir sunaudojančius mažiau energijos žvejybos laivus; 3) sumažinama po 2 procentus už kiekvieną per ataskaitinius metus, nurodytus šio straipsnio 1 dalyje, padarytą sunkų pažeidimą ir po 0,5 procento už kiekvieną per ataskaitinius metus, nurodytus šio straipsnio 1 dalyje, padarytą verslinę žvejybą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimą, kuris nebuvo pripažintas sunkiu.

37. Žuvininkystės įstatymo 17¹ straipsnio 6 dalyje nustatyta, kad vienas ūkio subjektas, įskaitant su juo susijusius ūkio subjektus, kaip jie apibrėžti šio įstatymo 14² straipsnio 12–19 dalyse, negali turėti daugiau kaip 40 procentų kiekvienos žuvų rūšies Lietuvos Respublikai skirtų žvejybos galimybių. Žuvininkystės įstatymas taip pat nustato, kad bendram naudojimui priekrantės žvejybai atėmus Žuvininkystės įstatymo 17¹ straipsnio 7 dalyje nustatytas žvejybos galimybes, likusi nepaskirstyta pagal istorinę dalį Lietuvos Respublikai skirtų kiekvienos rūšies žuvų žvejybos galimybių dalis, bet ne mažiau kaip 5 procentai, paskirstoma aukciono būdu Žemės ūkio ministerijos nustatyta tvarka ūkio subjektams, valdantiems Lietuvos Respublikos žvejybos laivą, jei nebus viršyta Žemės ūkio ministerijos nustatyta žvejybos pajėgumo riba atitinkamame geografiniame žvejybos rajone (Žuvininkystės įstatymo 17¹ str. 8 d.)

38. Taigi pagal nurodytą teisinį reguliavimą, Lietuvos Respublikai skirtos žvejybos galimybės paskirstomos taikant metodą, kuris iš esmės grindžiamas ankstesnių duomenų apie sužvejotus kiekius kriterijumi. Pagal šį kriterijų didžioji šių žvejybos galimybių dalis paskirstoma, atsižvelgiant į ūkio subjekto pagauto konkrečios žuvų rūšies kiekio vidurkį per 3 metus, ūkio subjekto pasirinktus iš 7 paskutinių kalendorinių metų. Istorinę dalį turintys ūkio subjektai gali gauti žvejybos galimybes pateikdami kompetentingai valdžios institucijai ankstesnius duomenis apie sužvejotus kiekius, o ūkio subjektams, kurie istorinės dalies neturi, paskirstoma tik likusi žvejybos galimybių dalis, atsižvelgiant į Lietuvos Respublikai suteiktos kvotos dalį, likusią šias galimybes paskirsčius pagal istorinę dalį.

39. Žuvininkystės įstatymo 1 straipsnio 4 dalyje nurodyta, kad šiuo įstatymu siekiama suderinti žuvininkystės sektoriaus reglamentavimą su Europos Sąjungos teisės aktais, nurodytais šio įstatymo priede. Nagrinėjimai bylai aktualus Reglamentas Nr. 1380/2013, kurio 2 straipsnyje, skirtame bendros žuvininkystės politikos tikslams, numatyta, kad vykdant bendrą žuvininkystės politiką užtikrinama, kad žvejybos ir akvakultūros veikla būtų aplinkosauginiu požiūriu tvari ilguoju laikotarpiu ir būtų valdoma tokiu būdu, kuris dera su tikslais užtikrinti naudą ekonominei, socialinei ir užimtumo srityse ir padėti užtikrinti maisto tiekimą. Pagal bendrą žuvininkystės politiką žuvininkystės valdymui taikomas atsargumo metodas ir siekiama užtikrinti, kad gyvieji jūrų biologiniai ištekliai būtų naudojami taip, kad atkurti ir išlaikyti žvejojamų rūšių populiacijų dydžiai viršytų dydžius, kuriais gali būti užtikrintas didžiausias galimas tausios žvejybos laimikis (2 str. 1–2 d.). Vykdant bendrą žuvininkystės politiką visų pirma sudaromos sąlygos ekonomiškai perspektyviam ir konkurencingam žvejybos ir perdirbimo sektoriui ir sausumoje vykdomai su žvejyba susijusiai veiklai (2 str. 5 d. c p.), numatomos priemonės, kuriomis siekiama pritaikyti laivynų žvejybos pajėgumus prie žvejybos galimybių lygių laikantis 2 dalies, siekiant turėti ekonomiškai gyvybingus laivynus nepereikvojant jūrų biologinių išteklių (2 str. 5 d. d p.), padedama užtikrinti tinkamą pragyvenimo lygį nuo žvejybos veiklos priklausomiems asmenims, atsižvelgiant į priekrantės žvejybą ir socialinius bei ekonominius aspektus (2 str. 5 d. f p.), propaguojama priekrantės žvejybos veikla, atsižvelgiant į socialinius bei ekonominius aspektus (2 str. 5 d. i p.).

40. Reglamento Nr. 1380/2013 16 straipsnio 6 dalyje nustatyta, kad kiekviena valstybė narė nusprendžia, kaip su jos vėliava plaukiojantiems laivams gali būti paskirstomos jai paskirtos žvejybos galimybės, kurioms netaikoma perleidžiamųjų žvejybos teisių sistema (pavyzdžiui, nustatant individualias žvejybos galimybes). Apie paskirstymo būdą ji informuoja Komisiją. To paties reglamento 17 straipsnyje nurodyta, kad skirdamos žvejybos galimybes, kuriomis jos gali pasinaudoti, kaip nurodyta 16 straipsnyje, valstybės narės taiko skaidrius ir objektyvius kriterijus, įskaitant aplinkosauginio, socialinio ir ekonominio pobūdžio kriterijus. Taikytini kriterijai gali būti *inter alia* žvejybos poveikis aplinkai, ankstesni duomenys apie nuostatų laikymąsi, indėlis į vietos ekonomiką ir ankstesni duomenys apie sužvejotus kiekius. Atsižvelgdamos į joms skirtas žvejybos galimybes, valstybės narės siekia teikti paskatas žvejybos laivams, naudojančioms selektyvius žvejybos įrankius arba žvejybos būdus, kuriais daromas mažesnis poveikis aplinkai, pavyzdžiui, sunaudojama mažiau energijos ar daroma mažesnė žala buveinėms.

41. Minėta, kad Lietuvos Respublikai paskirtos žvejybos galimybės yra paskirstomos pagal Žuvininkystės įstatymo 17¹ straipsnyje nustatytą tvarką, grindžiamą ankstesnių duomenų apie sužvejotus kiekius kriterijumi, t. y. istorine dalimi. Teisingumo Teismas *Spika* byloje, išnagrinėtoje

pagal Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo prašymą priimti prejudicinį sprendimą, pateiktą nagrinėjant šią administracinę bylą, konstatavo, kad įgyvendindamos Reglamentą Nr. 1380/2013, valstybės narės turi diskreciją, kuria naudodamosi, atsižvelgiant į Reglamento Nr. 1380/2013 17 straipsnio reikalavimus, turi taikyti „skaidrius ir objektyvius“ kriterijus (Teisingumo Teismo sprendimo *Spika* byloje 27–28 p.). Teisingumo Teismas šioje byloje atsižvelgė į tai, kad istorinės dalies kriterijus yra aiškiai numatytas Reglamento Nr. 1380/2013 17 straipsnyje, taip pat dėl minėto kriterijaus yra priimta teisės nuostata, t. y. Žuvininkystės įstatymo 17¹ straipsnis, kuris, pateikiant nuorodą į atitinkamų ūkio subjektų istorinę dalį, grindžiamas objektyviais duomenimis, kuriuos kompetentingos valdžios institucijos galėtų įvertinti ir patikrinti, todėl sprendė, kad žvejybos galimybių paskirstymo metodas, grindžiamas istorine dalimi, atitinka Reglamento Nr. 1380/2013 17 straipsnyje nustatytus skaidrumo ir objektyvumo kriterijus (Teisingumo Teismo sprendimo *Spika* byloje 31 p.).

42. Teisingumo Teismas sprendime *Spika* byloje taip pat tikrino, ar nustatant tokį paskirstymo metodą nėra pažeidžiami Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – ir Chartija) 16 ir 20 straipsniai tuo atveju, jeigu šis metodas sukuria palankesnes sąlygas ūkio subjektams, turintiems duomenų apie sugautų žuvų kiekio istorinę dalį, ūkio subjektų, neturinčių tokios dalies, tačiau pageidaujančių patekti į žvejybos rinką ar padidinti savo sugaunamų žuvų kiekį, nenaudai. Atsižvelgiant į šiam teismo procesiniame sprendime aptartas nacionalinės teisės nuostatas, istoriniai ūkio subjektai gali gauti žvejybos galimybių paprasčiausiai pateikdami kompetentingoms valdžios institucijoms ankstesnius duomenis apie sužvejotus kiekius, o neistoriniams ūkio subjektams paskirstoma tik likusi žvejybos galimybių dalis, atsižvelgiant į Lietuvos Respublikai suteiktos kvotos dalį, likusią šias galimybes paskirsčius pagal istorinę dalį. Vadinas, kaip pažymėjo ir Teisingumo Teismas sprendime *Spika* byloje, toks paskirstymo metodas gali pakenkti subjektų, neturinčių duomenų apie sugautų žuvų kiekio istorinę dalį, laisvei užsiimti verslu, apribodamas jų teisę vykdyti veiklą atitinkamoje rinkoje, ir lemti nepateisinamą skirtingą požiūrį į įvairių tipų ūkio subjektus (Teisingumo Teismo sprendimo *Spika* byloje 33 p.).

43. Chartijos 16 straipsnis įtvirtina laisvę užsiimti verslu ir juo suteikiama apsauga apima laisvę užsiimti ekonomine ar komercine veikla, laisvę sudaryti sutartis ir konkurencijos laisvę (Teisingumo Teismo 2013 m. spalio 17 d. sprendimas *Schaible*, C-101/12, EU:C:2013:661, 25 p.). Chartijos 20 straipsnis įtvirtina bendrąjį vienodo požiūrio principą, pagal kurį reikalaujama, kad panašios situacijos nebūtų vertinamos skirtingai, o skirtingos – vienodai, nebent toks vertinimas būtų objektyviai pateisinamas (Teisingumo Teismo 2017 m. liepos 5 d. sprendimas *Fries*, C-190/16, EU:C:2017:513, 30 p.).

44. Teisingumo Teismo sprendimo *Spika* byloje 36 punkte nurodyta, kad iš Chartijos 52 straipsnio 1 dalies matyti, kad bet koks šios Chartijos pripažintų teisių ir laisvių įgyvendinimo apribojimas turi būti numatytas įstatymo ir nekeisti šių teisių ir laisvių esmės. Be to, remiantis proporcingumo principu, tokie apribojimai galimi tik tuo atveju, jei jie būtini ir tikrai atitinka Sąjungos pripažintus bendrojo intereso tikslus arba reikalingi kitų teisėms ir laisvėms apsaugoti.

45. Nagrinėjamoje byloje žvejybos galimybių paskirstymo metodas įtvirtintas teisės akte – Žuvininkystės įstatyme. Be to, šiame įstatyme nustatytas aukciono mechanizmas, sudarantis galimybę ūkio subjektams, neturintiems duomenų apie sugautų žuvų kiekio istorinę dalį, gauti nepaskirstytą žvejybos galimybių dalį, likusią paskirsčius galimybes pagal istorinę dalį, aukciono būdu. Minimas įstatymas taip pat numato imperatyvų draudimą kuriam nors ūkio subjektui gauti daugiau kaip 40 procentų konkrečios žuvų rūšies žvejybos galimybių. Todėl, kaip nurodė ir Teisingumo Teismas *Spika* byloje (šio sprendimo 38 p.), aptariamas žvejybos galimybių paskirstymo metodas nelemia visiško atitinkamos rinkos uždarymo. Vadinas, taikant šį metodą, nėra pakeičiama Chartijos 16 straipsniu užtikrinamos laisvės esmė.

46. Kaip matyti iš Žuvininkystės įstatymo 17¹ straipsnio 4 dalies, jame įtvirtintos nuostatos, leidžiančios atsižvelgti į ypatingas ūkio subjektų situacijas (t. y. Žuvininkystės įstatyme yra numatytas istorinės dalies didinimas arba mažinimas, atsižvelgiant į šiame įstatyme nurodytus kriterijus), todėl aptariamam metodu nėra pažeidžiamas vienodo požiūrio principas ir nėra pakeičiama teisių, kurias įvairūs ūkio subjektai turi pagal Chartijos 20 straipsnį, esmė (Teisingumo Teismo sprendimo *Spika* byloje 39 p.).

47. Nagrinėjant tai, ar tokie Chartijos 16 ir 20 straipsniuose nustatytų laisvių apribojimai atitinka Sąjungos bendrojo intereso tikslą, Teisingumo Teismo sprendime *Spika* byloje nurodyta, kad Žuvininkystės įstatyme yra nustatytos su Lietuvos vėliava plaukiojančių laivų žvejybos galimybės, taip reglamentuojant teisę žvejoti. Taigi šias priemones pateisina bendros žuvininkystės politikos tikslas užtikrinti, kad žvejybos ir akvakultūros veikla būtų aplinkosauginiu požiūriu tvari ilguoju laikotarpiu, kaip tai numatyta Reglamento Nr. 1380/2013 2 straipsnio 1 dalyje. Tokiu metodu, kuris yra grįstas istorine dalimi, siekiama užtikrinti, kad žvejybos galimybės pirmenybės tvarka būtų suteiktos ūkio subjektams, valdantiems laivyną, kurio žvejybos pajėgumai iš principo yra tinkami atsižvelgiant į šias galimybes atitinkantį sugaunamų žuvų kiekį. Taigi tokiomis aplinkybėmis šį metodą pateisina bendros žuvininkystės politikos tikslas, apie kurį kalbama Reglamento Nr. 1380/2013 2 straipsnio 5 dalies d punkte, ir jis leidžia išlaikyti toje nuostatoje numatytą ekonominį laivynų gyvybingumą. Be to, tokio paskirstymo metodo nustatymą pateisina ir minėto straipsnio 5 dalies f punkte nurodytas socialinis ir ekonominis tikslas, nes laivynų ekonominio gyvybingumo išsaugojimas leidžia istoriniams ūkio subjektams tęsti veiklą atitinkamoje rinkoje ir taip užtikrina tinkamą pragyvenimo lygį nuo žvejybos veiklos priklausomiems asmenims. Kadangi Žuvininkystės įstatymo 17¹ straipsnyje įtvirtintu žvejybos galimybių paskirstymo metodu siekiama Reglamente Nr. 1380/2013 nustatytų bendros žuvininkystės politikos tikslų, pripažintina, kad jis atitinka Sąjungos pripažįstamą bendrojo intereso tikslą, kaip tai suprantama pagal Chartijos 52 straipsnio 1 dalį (Teisingumo Teismo sprendimo *Spika* byloje 41–44 p.).

48. Vertinant aptariamo metodo proporcingumą, t. y. ar dėl šio metodo atsirandantys apribojimai yra tinkami jais siekiamiems tikslams įgyvendinti ir neviršija to, kas būtina jiems pasiekti, pažymėtini Teisingumo Teismo sprendimo *Spika* byloje 47–48 punktai, kuriuose Teisingumo Teismas nurodė, kad, pirma, dėl Žuvininkystės įstatyme numatyto žvejybos galimybių paskirstymo metodo šis teisės aktas leidžia išvengti jūrų biologinių išteklių pereikvojimo ir jų atnaujinimo trikdyto ar kliūčių, antra, istorinė dalis yra didinama 5 procentais, jei ūkio subjektai naudoja gamtines buveines tausojančius žvejybos būdus, ir net dar 5 procentais, jei šie subjektai naudoja mažiau teršiančius aplinką ir mažiau energijos sunaudojančius žvejybos laivus. Dėl to laikytina, kad Žuvininkystės įstatymas yra tinkamas užtikrinti žvejybos veiklos tvarumą aplinkosauginiu požiūriu, numatytą Reglamento Nr. 1380/2013 2 straipsnio 1 dalyje.

49. Šiame kontekste Teisingumo Teismas *Spika* byloje atkreipė dėmesį į tai, kad atsižvelgimas į istorinius duomenis apie sužvejotus kiekius leidžia istoriniams ūkio subjektams ateityje tikėtis gana stabilių žvejybos galimybių, palyginti su ankstesniais metais. Todėl šie ūkio subjektai gali atlikti investicijų, dažnai didelių, kurias jie įgyvendino siekdami vykdyti veiklą atitinkamoje rinkoje, amortizaciją, ir planuoti veiklą, kuri būtina siekiant užtikrinti jų valdomo laivyno veiksmingumo išlaikymą. Taigi toks metodas yra tinkamas ir socialinių bei ekonominių tikslų, kuriais grindžiami Reglamento Nr. 1380/2013 2 straipsnio 5 dalies d ir f punktai, įgyvendinimui užtikrinti (Teisingumo Teismo sprendimo *Spika* byloje 49–50 p.).

50. Minėta, kad pagal Žuvininkystės įstatyme nustatytą teisinį reguliavimą, istorinė dalis gali būti padidinta remiantis tam tikrais kriterijais, visų pirma – aplinkosauginiais ar tais, kurie padeda vystyti vietos ekonomiką, arba sumažinta, atsižvelgiant į ūkio subjekto padarytus pažeidimus. Minėta ir tai, kad vienas istorinis ūkio subjektas negali turėti daugiau kaip 40 procentų Lietuvos Respublikai skirtų konkrečios žuvų rūšies žvejybos galimybių. Galiausiai, žvejybos galimybių dalis, kuri laikantis pirmenybės tvarkos nebuvo paskirta istorinę dalį turintiems ūkio subjektams ir kuri turi sudaryti bent 5 procentus Lietuvos Respublikai skirtų žvejybos galimybių, surengiant aukcioną yra paskirstoma kitiems ūkio subjektams, valdantiems su Lietuvos vėliava plaukiojančius laivus. Atsižvelgiant į tai, galima daryti išvadą, kuri atitinka ir Teisingumo Teismo sprendime *Spika* byloje išdėstytą preliminarą nuomonę (Teisingumo Teismo sprendimo *Spika* byloje 51–55 p.), kad aptariamas metodas ne tik nelemia to, kad žvejybos galimybės suteikiamos tik istorines dalis turintiems ūkio subjektams, atsižvelgiant į jų turimas istorines dalis, bet ir leidžia nustatyti šių dalių svorį remiantis tam tikrais objektyviais veiksniais. Tai reiškia, kad šis paskirstymo metodas neviršija to, kas būtina Žuvininkystės įstatymu siekiamiems bendrojo intereso tikslams įgyvendinti, ir dėl to proporcingumo principo nepažeidžia.

51. Nustačius, kad istorine dalimi grindžiamu metodu, nustatyto Žuvininkystės įstatymo 17¹ straipsnio 1 dalyje, siekiama Sąjungos pripažįstamų bendrojo intereso tikslų, kuriuos atitinka Žuvininkystės įstatymu siekiami tikslai, ir paisoma proporcingumo principo, atsižvelgiant į Teisingumo Teismo sprendime *Spika* byloje pateiktus išaiškinimus, konstatuotina, kad Reglamento Nr. 1380/2013 16 straipsnio 6 daliai, 17 straipsniui, Chartijos 16 ir 20 straipsniams neprieštarauja Žuvininkystės įstatymo 17¹ straipsnio 1 dalis, kurioje nustatytas žvejybos galimybių paskirstymo metodas, kuris, nors ir grindžiamas skaidriu ir objektyviu paskirstymo kriterijumi, gali lemti skirtingą vertinimą ūkio subjektų, valdančių su jos vėliava plaukiojančius žvejybos laivus.

52. Pareiškėjai byloje kėlė klausimą dėl taikytino teisinio reguliavimo atitikties Konstitucijos 7 bei 46 straipsniams ir Konstitucijoje įtvirtintiems sąžiningos konkurencijos, ūkio subjekto veiklos laisvės ir iniciatyvos principams bei draudimui monopolizuoti rinką. Nustačius, jog aptariama teisės norma (Žuvininkystės įstatymo 17¹ straipsnio 1 dalis) atitinka Reglamentą Nr. 1380/2013 ir Chartiją, šiuo konkrečiu atveju netenka prasmės vertinimas, ar yra pagrįstų abejonų dėl nustatyto teisinio reguliavimo atitikties Konstitucijai pareiškėjų nurodyta apimtimi.

VI.

53. Pareiškėjai, ginčydami konkrečias tretiesiems suinteresuotiems asmenims Komisijos paskirstytas žvejybos galimybes, nurodytas Protokole, byloje taip pat kelia klausimą, ar skiriant žvejybos galimybes UAB „Baltijos šprotai“, galėjo būti skaičiuojama istorinė dalis šiam ūkio subjektui pagal žvejybos laivą „Gilija“ sugautą žuvų kiekį, jeigu UAB „Banginis“ šį laivą perleido po reorganizacijos atskirtai UAB „Baltijos šprotai“. Išplėstinė teisėjų kolegija šiuo aspektu pirmiausia pažymi, kad CK 1.97 straipsnio 2 dalyje įtvirtinta daiktų ir turto apyvartumo prezumpcija, pagal kurią daiktai, kurie yra išimti iš civilinės apyvartos ar kurių apyvarta yra ribota, turi būti įsakmiai nurodyti įstatymuose. Priešingu atveju laikoma, jog tų daiktų ar turto civilinė apyvarta nėra apribota. Žuvininkystės įstatyme nėra nustatyta jokių apribojimų reorganizavimo pagrindu steigiamam juridiniam asmeniui perduoti žvejybos laivą kartu su duomenimis apie juo sugautų žuvų kiekį, kuris lemia tam tikras individualias žvejybos galimybes. 2014 m. gruodžio 23 d. UAB „Banginis“ atskyrimo sąlygų 11.2.5 papunktyje nustatyta, kad UAB „Baltijos šprotai“ yra atskiriama nuo UAB „Banginis“ ir kad UAB „Baltijos šprotai“ perduodama atskiriama dalis, kurią sudaro, įskaitant, bet neapsiribojant, visi su laivu „Gilija“ UAB „Banginis“ panaudotų žvejybos kvotų duomenys, laivu „Gilija“ sugautų žuvų kiekio duomenys bei visos su laivo „Gilija“ sugautų žuvų kiekio duomenimis ir laivu „Gilija“ UAB „Banginis“ panaudotų žvejybos kvotų duomenimis susijusios UAB „Banginis“ turimos teisės ir pareigos, įskaitant, bet neapsiribojant, pagal laivo „Gilija“ sugautų žuvų kiekio duomenis bei UAB „Banginis“ laivu „Gilija“ žvejybos kvotas UAB „Banginis“ turimą teisę gauti ir naudoti žvejybos kvotas žvejybai Baltijos jūroje. Pagal CK 2.97 straipsnio 7 dalį reorganizuojant juridinį asmenį padalijimo būdu naujam juridiniam asmeniui tam tikromis dalimis pereina reorganizuoto juridinio asmens teisės ir pareigos.

54. Šiame kontekste pažymėtina, kad nagrinėjant šią bylą teisme, 2016 m. birželio 29 d. buvo priimtas Lietuvos Respublikos žuvininkystės įstatymo Nr. VIII-1756 2, 5, 10, 11, 13, 17, 17¹, 18, 21, 24, 27, 29, 32, 36, 37, 39, 40, 41, 46, 48, 50, 51, 52, 53, 54, 61, 63 straipsnių ir priedo pakeitimo, įstatymo papildymo 17², 17³, 17⁴, 17⁵, 17⁶, 17⁷, 17⁸, 17⁹, 17¹⁰, 17¹¹ straipsniais ir 35 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymas Nr. XII-2532. Šis įstatymas papildė Žuvininkystės įstatymą 17⁴ straipsniu, kurio 12 dalyje įstatymų leidėjas *expressis verbis* nurodė, jog reorganizavus ūkio subjektą, šio ūkio subjekto kiekvienų metų duomenys, naudojami apskaičiuojant atskaitos duomenis, proporcingi reorganizavimo metu perimtų reorganizuoto ūkio subjekto teisių ir pareigų daliai, žemės ūkio ministro nustatyta tvarka įskaitomi į reorganizuoto ūkio subjekto teises ir pareigas (jų dalį) perėmusio (perėmusių) ūkio subjekto (subjektų) atitinkamų metų duomenis, naudojamus apskaičiuojant atskaitos duomenis. Atsižvelgiant į tai, Protokolo dalis, susijusi su UAB „Baltijos šprotai“ paskirtomis žvejybos galimybėmis, dėl šio pareiškėjų nurodyto argumento negali būti laikoma neteisėta.

55. Kaip galima suprasti iš pareiškėjų dėstomų argumentų, jie taip pat kelia klausimą dėl to, ar Komisija teisingai taikė Žuvininkystės įstatymo 17¹ straipsnio 6 dalį, pagal kurią vienam ūkio

subjektui negali tekti daugiau nei 40 proc. visų Lietuvos Respublikai skirtų kvotų (žvejybos galimybių). Išplėstinės teisėjų kolegijos vertinimu, pirmosios instancijos teismas išsamiai paaiškino, kodėl šis pareiškėjų argumentas yra nepagrįstas. Sutiktina, kad Komisijos posėdžio metu buvo skirstoma 587 t strimelių ir 808 t šprotų kvotų. UAB „Banginis“ atitinkamai buvo skirta 175 t strimelių ir 252 t šprotų, t. y. 29,8 proc. strimelių ($100/587 \times 175$) ir 31,1 proc. šprotų ($100/808 \times 252$) papildomos žvejybos kvotos. Nė vienas iš šių rodiklių neviršija Žuvininkystės įstatyme imperatyviai nurodytos 40 procentų ribos. Išplėstinės teisėjų kolegijos vertinimu, pareiškėjų pirmosios instancijos teismo posėdžio metu išsakyti teiginiai, jog UAB „Baltijos šprotai“ ir UAB „Banginis“ veikia tuo pačiu adresu ir turi tuos pačius vadovus, teisingai pripažinti nepagrįstais, kadangi byloje nenustatyta, jog įmonių buveinės buvo tais pačiais adresais, o jų vadovais – tie patys asmenys (II t. b. l. 143, 144). Kitų įtikinamų argumentų ar įrodymų, kurie leistų spręsti, jog minėtos bendrovės yra susiję ūkio subjektai, pareiškėjai nenurodė nei Komisijai kvotų skirstymo metu, nei teikė vertinti pirmosios instancijos teismui. ABTĮ 138 straipsnio 3 dalis nustato, kad jeigu teismas pripažino, jog būtina, gali būti pakartotinai arba papildomai tiriami pirmosios instancijos teisme ištirti įrodymai. Teismas taip pat gali tirti įrodymus, kuriuos pirmosios instancijos teismas atsisakė tirti. Nauji įrodymai, kurie nebuvo pateikti pirmosios instancijos teisme, tiriami tik tai tuo atveju, jeigu teismas pripažįsta pagrįstomis priežastis, dėl kurių tai nebuvo padaryta anksčiau, arba kai naujų įrodymų pateikimo būtinybė iškilo vėliau. Atsižvelgiant į tai, kad kartu su rašytiniais paaiškinimais pareiškėjas UAB „Spika“ nurodė duomenis bei aplinkybes, kurios nebuvo pateiktos tirti pirmosios instancijos teisme, šie nauji duomenys, sprendžiant dėl minėtų ūkio subjektų sąsajumo, negali būti vertinami. Atkreiptinas dėmesys ir į tai, kad UAB „Baltijos šprotai“ reorganizavimo būdu buvo perduotas tik laivas „Gilija“ (su atskyrimo sąlygose nurodytais duomenimis), o žvejybos kvotos UAB „Banginis“ skirtos pagal kitų bendrovei priklausančių laivų („Mingė“ ir „Tovė“) žvejybos sugavimų duomenis. Kadangi šios aplinkybės pareiškėjai neginčija ir niekaip nepaneigė, laikytina, kad šiuo aspektu ginčijama Protokolo dalis yra teisėta.

56. Byloje taip pat keliama ginčas dėl to, ar du ūkio subjektai, prašydami Komisijos skirti jiems kvotas, gali nurodyti tą patį laivą, kiekvieno iš jų valdomą skirtingais pagrindais (nuomos teise ir nuosavybės teise). Pareiškėjų teigimu, UAB „Grinvita“ ir UAB „Baltlanta“ 2013 m. pardavė savo laivus kitiems ūkio subjektams, tačiau 2015 m. išsinuomoję tuos pačius parduotus laivus, pateikė prašymus skirti kvotas. UAB „Grinvita“ ir UAB „Monistico“ prašymų skirti kvotas pateikimo metu nurodė valdančios tą patį laivą „Alfa“, tik skirtingais pagrindais (atitinkamai nuomos teise ir nuosavybės teise). Taip pat pasielgė UAB „Baltlanta“ ir UAB „Laivitė“, prašymuose nurodydamos tą patį UAB „Laivitė“ nuosavybės teise priklausančią ir UAB „Baltlanta“ išsinuomotą laivą „Atlant“. Atsakovas nurodo, kad nei Komisija, nei teismas neprivalo vertinti UAB „Monistico“ ar UAB „Grinvita“, AB „Laivitė“ ar UAB „Baltlanta“ faktiškai naudosis žvejybos laivais. Be to, nuosavybės teise laivą valdantis ūkio subjektas gali žvejoti jam skirtą žvejybos kvotą vienu metu, o kitas subjektas, tą patį laivą valdantis nuomos pagrindais – kitu metu.

57. Minėta, kad pagal Taisyklių 23 punktą, ūkio subjektai, pageidaujantys gauti kvotas, turi prašyme nurodyti, be kita ko, laivo (-ų), kuriuo (-iais) numato žvejoti, pavadinimą (-us) ir laivo (-ų) nuomos sutarties (-čių) kopiją (-as), jei laivas (-ai) nuomojamas (-i). Kadangi tiek UAB „Grinvita“, tiek UAB „Baltlanta“ Komisijai nurodė laivų pavadinimus ir pridėjo nuomos sutartis, vertinti, kad Komisija šioms bendrovėms negalėjo skirti kvotų, nėra teisinio pagrindo. Be to, byloje yra duomenys, kad UAB „Grinvita“ prašyme nurodė 2015 metais žvejojanti išsinuomotu laivu „Alfa“, o UAB „Baltlanta“ – išsinuomotu laivu „Alant“. Tačiau byloje nėra duomenų, kurį laivą ar laivus, prašydami suteikti kvotą, nurodė UAB „Monistico“ ir UAB „Laivitė“. Be to, pareiškėjai neginčija tos Protokolo dalies, kuria žvejybos kvotos skirtos šiems ūkio subjektams. Vadinas, Komisija, skirdama žvejybos kvotas UAB „Grinvita“ ir UAB „Baltlanta“, teisės aktų reikalavimų aptartu aspektu nepažeidė.

58. Išplėstinė teisėjų kolegija, atsižvelgusi į tai, kas išdėstyta, sprendžia, kad Komisijos posėdžio, vykusio 2015 m. gegužės 7 d., protokolo Nr. ŽKB-8 (6.1), surašyto 2015 m. gegužės 11 d., 2.2 papunkčio dalis, kuria Komisija UAB „Banginis“ skyrė 175 t strimelių ir 252 t šprotų, UAB „Grinvita“ skyrė 29 t strimelių ir 49 t šprotų, UAB „Baltlanta“ skyrė 23 t

strimelių ir 16 t šprotų, UAB „Baltijos šprotai“ skyrė 202 t strimelių ir 285 t šprotų kvotų, yra teisėta ir pagrįsta.

VII.

59. Administracinių bylų teisenos įstatymo 44 straipsnio 1 dalis numato, jog proceso šalis, kurios naudai priimtas sprendimas, turi teisę gauti iš kitos šalies savo išlaidų atlyginimą. To paties straipsnio 5 dalis įtvirtina, kad tais atvejais, kai išnagrinėjus bylą yra patenkinamos ar apginamos trečiųjų suinteresuotųjų asmenų teisės, šie asmenys turi šio straipsnio 2 dalyje nurodytas teises į išlaidų atlyginimą.

60. Kadangi pareiškėjų apeliaciniai skundai atmetami, pareiškėjo UAB „Spika“ prašymas priteisti bylinėjimosi išlaidas netenkinamas.

61. 2016 m. sausio 2 d. teikdami atsiliepimą į pareiškėjų apeliacinį skundą, tretieji suinteresuoti asmenys UAB „Banginis“ ir UAB „Baltijos šprotai“ prašė iš pareiškėjų lygiomis dalimis priteisti jų patirtas bylinėjimosi išlaidas. Vertindama šį prašymą, išplėstinė teisėjų kolegija pažymi, kad Administracinių bylų teisenos įstatymo 45 straipsnio 1 dalyje nustatyta, jog dėl išlaidų atlyginimo suinteresuota šalis teismui pateikia prašymą raštu su išlaidų apskaičiavimu ir pagrindu. Tretieji suinteresuoti asmenys tik bendrai savo atsiliepime į apeliacinį skundą nurodo, kad prašo priteisti bylinėjimosi išlaidas, tačiau prašymo su patirtų bylinėjimosi išlaidų detalio apskaičiavimu ir reikalingų dokumentų nepateikė. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad pagal Administracinių bylų teisenos įstatymo 45 straipsnio 1 dalį, prašymai dėl išlaidų atlyginimo, nepaduoti teismui iki bylos nagrinėjimo iš esmės pabaigos, turi būti paduoti teismui ne vėliau kaip per keturiolika dienų nuo sprendimo įsiteisėjimo.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo (redakcija, galiojusi iki 2016 m. liepos 1 d.) 140 straipsnio 1 dalies 1 punktu, išplėstinė teisėjų kolegija

n u t a r i a:

Pareiškėjų uždarnosios akcinės bendrovės „Spika“ ir akcinės bendrovės „Senoji Baltija“, uždarnosios akcinės bendrovės „Stekutis“ ir uždarnosios akcinės bendrovės „Prekybos namai „Aistra“ apeliacinius skundus atmesti ir Vilniaus apygardos administracinio teismo 2015 m. lapkričio 6 d. sprendimą palikti nepakeistą.

Nutartis neskundžiama.

Teisėjai

Laimutis Alechnavičius

Audrius Bakaveckas

Arūnas Dirvonas

Artūras Drigotas

Romanas Klišauskas

Lietuvos žuvininkystės produktų gamintojų asociacija

J.a.k. 141045128, Nemuno g. 40B, Klaipėda, tel. Nr. 868753859, el. p. lfpasoc@gmail.com

Klaipėdo žvejybos įmonių asociacija "Jūros žvejys"

J.a.k. 302458558, Nemuno g. 40B, Klaipėda, tel. Nr. 869918195, el. p. info@senojibaltija.lt

LR Vyriausybei

2019-02-07

Lietuvos Respublikos Ministrui Pirmininkui
Sauliui Skverneliui

Lietuvos Respublikos Aplinkos ministrui

Lietuvos Respublikos Energetikos ministrui
Žygimantui Vaičiūnui

Lietuvos Respublikos Finansų ministrui
Viliui Šapokai

Lietuvos Respublikos Krašto apsaugos ministrui
Raimundui Karobliui

Lietuvos Respublikos Kultūros ministrui
Mindaugui Kvietkauskui

Lietuvos Respublikos Socialinės apsaugos ir darbo ministrui
Linui Kukuraičiui

Lietuvos Respublikos Susisiekimo ministrui
Rolui Masiuliui

Lietuvos Respublikos Sveikatos apsaugos ministrui
Aurelijui Verygai

Lietuvos Respublikos Švietimo, mokslo ir kultūros ministrui
Algirdui Monkevičiui

Lietuvos Respublikos Teisingumo ministrui
Elvinui Jankevičiui

Lietuvos Respublikos Ekonomikos ir inovacijų ministrui
Virginijui Sinkevičiui

Lietuvos Respublikos Užsienio reikalų ministrui
Linui Linkevičiui

Lietuvos Respublikos Vidaus reikalų ministrui
Eimučiui Misiūnui

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministrui
Giedriui Surpliui

Dėl Lietuvos Respublikos žuvininkystės įstatymo projekto Nr. 19-846

2019 m. sausio 25 d. LR Seimo teisės aktų informacinėje sistemoje buvo patalpintas LR Žuvininkystės įstatymo projektas Nr. 19-846, kuris turėjo būti pateiktas dar 2017 m.

2017 m. liepos 05 d. Lietuvos Respublikos vyriausybės posėdyje buvo priimtas nutarimas Nr. 568 „Dėl LR žuvininkystės įstatymo 17² straipsnio papildymo ir 17⁵ straipsnio

pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-249“ (toliau – Įstatymo projekto). **Iš esmės buvo pritarta pateiktam Įstatymo projektui, pagal kurį Vienas ūkio subjektas, įskaitant su juo susijusius ūkio subjektus, kaip numatyta šio įstatymo 14¹ straipsnio 12–19 dalyse, gali turėti ne daugiau kaip 20 procentų teisę į Lietuvos Respublikai nustatytą tam tikros rūšies žuvų žvejybos galimybes jūrų vandenyse.** LR Vyriausybės nutarimas buvo priimtas siekiant tinkamai įgyvendinti septynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. gruodžio 13 d. nutarimu Nr. XIII-82 "Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos", 105.4 papunktį, kuriame numatyta subalansuoti jūrinės žvejybos pajėgumus su žvejybos galimybėmis (kvotomis), tokiu būdu užtikrinant kiekvieno laivyno segmento ilgalaikį pelningumą.

Pagal Vyriausybės programos 105 p. nuostatas, Lietuvos Respublikos Vyriausybė įsipareigojo imtis sektoriaus pertvarkos, kuri be kita ko apima įsipareigojimas parengti ir pateikti Lietuvos Respublikos žuvininkystės įstatymo pakeitimo įstatymo projektą, suderinti žvejybos pajėgumus su žvejybos galimybėmis ir taip užtikrinti kiekvieno laivyno segmento ilgalaikį pelningumą, nustatyti skaidrius ir objektyvius žvejybos galimybių skirstymo kriterijus, kurie leistų deramai atsižvelgti į aplinkosaugos, socialinės ir ekonominės sanglaudos ir darnios plėtros poreikius (Vyriausybės programos 105.4. p.).

LR žemės ūkio ministerijos paruoštame Žuvininkystės įstatymo projekte Nr. 19-846 neteisingai aiškinamas Europos Sąjungos Teisingumo Teismo (toliau – ESTT) sprendimas. ESTT prejudiciniu sprendimu byloje Nr. C-540/16 nėra konstatuota, jog Žuvininkystės įstatymo nuostata, įtvirtinanti ribojimą vienam ūkio subjektui gauti daugiau kaip 40 % vienos rūšies žuvų žvejybos galimybių, užtikrina sąžiningą konkurenciją, veiklos laisvę, ilgalaikį visų žuvininkystės sektoriaus įmonių pelningumą. Akcentuojama, kad ESTT prejudiciniu sprendimu byloje Nr. C-540/16 apskritai nebuvo sprendžiamas klausimas, ar ribojimas vienam ūkio subjektui gauti daugiau nei 40 % vienos rūšies žuvų žvejybos galimybių užtikrina sąžiningą konkurenciją, Chartijos 16 (laisvė užsiimti verslu) ir 20 (vienodo požiūrio principas) straipsniuose įtvirtintų teisių apsaugą. Prejudiciniu klausimu buvo klausama, ar žvejybos galimybių skirstymas remiantis istoriniais duomenimis yra objektyvus? Ar šio metodo nulemti konkurencijos ribojimai yra suderinami su Europos Sąjungos teise? Ar nevienodų sąlygų gauti žvejybos galimybes ūkio subjektams nustatymas nepažeidžia Chartijos 16 ir 20 straipsniuose įtvirtintų teisių?

ESTT konstatavo, kad žvejybos galimybių paskirstymo metodas, grindžiamas ankstesnių duomenų apie sužvejotus kiekius kriterijumi, Chartijos 16 straipsnio (laisvė užsiimti verslu) nepažeidžia tik todėl, kad taikomi kiti metodai konkurencijai užtikrinti- aukciono mechanizmas, monopolijos ribojimas. Antra vertus, ar ribojimas vienam ūkio subjektui gauti ne daugiau, kaip 40 % vienos rūšies žuvų žvejybos galimybių, yra pakankamas, ar ši riba yra pagrįsta, teisinga, atitinka konkrečios valstybės sektoriaus poreikius, ESTT neanalizavo.

Bet kuriuo atveju, ESTT akcentavimas, kad vienas ūkio subjektas negali turėti daugiau kaip 40 % vienos rūšies žuvų žvejybos galimybių (38 p., 52 p.), atskleidžia ESTT vertinimą (prielaidą), jog likusioji žvejybos galimybių dalis skirstoma kitiems ūkio subjektams, o tai leidžia užtikrinti sąžiningą konkuravimą ir užkerta kelią monopolijai. Tuo tarpu faktinė situacija Lietuvoje yra kitokia, kadangi didžioji dalis strimelių ir šprotų žvejybos galimybių yra sutelktos atskyrimo būdu įsteigtų ir toliau bendrai valdomų dviejų ūkio subjektų UAB "Banginis" ir UAB "Baltijos šprotai" rankose (2017-2019 m. jiems kartu atitinkamai skirta 65,034 proc. šprotų ir 60,425 proc. strimelių žvejybos galimybių, kai tuo tarpu likusioms 13 žvejybos įmonių tenka apie 30 proc. šprotų (6 proc. lieka rezerve) ir 26,575 proc. strimelių (13 proc. lieka rezerve) žvejybos galimybių procentų). Mūsų žiniomis, Europos Sąjungos valstybėse aplink Baltijos jūrą didžiausia taikoma teisė į žvejybos galimybes vienam ūkio subjektui yra iki 10 proc., kas reiškia, kad ES valstybių narių praktikoje būtent toks ribojimas vertinamas kaip užtikrinantis ekonomiškai perspektyvų ir konkurencingą žvejybos sektorių.

Su LR Žuvininkystės įstatymo projektu Nr. 19-846 pateiktame aiškinamajame rašte nurodoma, kad "dauguma Baltijos jūroje žvejojančių laivų seni, neekonomiški, 60 proc. įmonių yra nuostolingos", todėl žvejybos teisių koncentracijos sumažinimas iki 20 proc. (ypač tai taikoma strimelių ir šprotų kvotoms) padėtų įmonėms ekonomiškai nenaudingą ir itin sumažėjusią menkių žvejybą kompensuoti žvejojant strimėles ir šprotus.

Norime atkreipti dėmesį, kad Lietuvos Respublikai skiriamos žvejybos galimybės yra valstybės turtas, taigi įstatymų leidėjas, įtvirtindamas šio valstybės turto skirstymo (perleidimo) privatiems verslo subjektams taisykles, privalo užtikrinti maksimalius teisingumo, protingumo, skaidrumo ir sąžiningumo standartus, užtikrinti sąžiningą konkurenciją ir užkirsti kelią diskriminavimui bei rinkos monopolizavimui.

2019 m. sausio 14 d. raštu (kurį paruošė išanalizavę teisininkai) kreipėmės į LR ministrą pirmininką S. Skvernelį ir LR žemės ūkio ministrą G. Surplį (raštas pridedamas).

Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytą siūlome papildyti projektą :

12 straipsnis. 17⁵ straipsnio pakeitimas

4. Vienas ūkio subjektas, įskaitant su juo susijusius ūkio subjektus, nurodytus šio įstatymo 14¹ straipsnio 12–19 dalyse, gali turėti teisę į ne daugiau kaip 40 20 procentų Lietuvos Respublikai skirtų kiekvienos rūšies žuvų žvejybos galimybių Baltijos jūroje.

Primename, kad pagal 2013 gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento Nr. 1380/2013 dėl bendros žuvininkystės politikos 2 straipsnio 5 dalį vykdant bendrą žuvininkystės politiką visų pirma padedama užtikrinti tinkamą pragyvenimo lygį nuo žvejybos veiklos priklausomiems asmenims, atsižvelgiant į priekrantės žvejybą ir socialinius bei ekonominius aspektus. Taip pat turi būti sudaromos sąlygos ekonomiškai perspektyviam ir konkurencingam žvejybos sektoriui, numatomos priemonės, kuriomis siekiama pritaikyti laivynų žvejybos pajėgumus prie žvejybos galimybių lygių, siekiant turėti ekonomiškai gyvybingus laivynus nepereikvojančią jūrų biologinių išteklių.

Remdamiesi išdėstytais argumentais, pakartotinai prašome, kad skirstant žvejybos galimybes nuo 2020 m. žvejybos teisės būtų skirstomos taikant 20 proc. žvejybos kvotų koncentraciją, kas užtikrintų viso sektoriaus, o ne tik dviejų ūkio subjektų, turinčių išskirtines sąlygas, ilgalaikį pelningumą.

Pagarbiai,
Lietuvos žuvininkystės produktų
Gamintojų asociacijos pirmininkas Alfonsas Bargaila

Klaipėdos žvejybos įmonių asociacijos
„Jūros žvejys“ pirmininkas Artūras Maželis

